

Szkoła na TAK!

PODRECZNIK
KLASA 1
część 1

**Nowość
2023**

Drogi WSiP,

Nigdy bym nie publikowała publicznie książek wydawnictw, które działają na uczciwych zasadach.

Wasza firma jednak promuje masowy dodruk, całkowicie niepotrzebnych książek, które mogłyby być zastąpione wersjami elektronicznymi!

Co prawda e-booki są dostępne na waszej stronie, jednak:

- W przeciwieństwie do fizycznej książki, licencja na e-book kończy się po roku. Oznacza to, że jeżeli moja córka chciałaby powtórzyć sobie całą wiedzę do matury, musiałabym jej kupić wszystkie wasze książki od nowa.
- Waszych e-booków nie da się pobrać! Wymagają one dostęp do internetu, co uniemożliwia ich użycie na naszej wsi, gdzie zasięg jest ograniczony.
- Wasze e-booki nie działają na telefonach komórkowych!
- Wasze e-booki sprzedawane są po tej samej (albo wyższej) cenie co regulame książki. Cena e-booka powinna być niższa, gdyż e-booki wymagają elektronicznego czytnika (tabletu)!

Czas rozpocząć nową erę, w której papier nie jest beczelnie marnowany dla pieniędzy.

Przedstawiam e-book, który spełnia wszystkie oczekiwania uczniów.

Dbajmy o środowisko, zróbmy to dla młodych pokoleń.

Spis treści

Co znajduje się w podręczniku?	4
--------------------------------------	---

WRZESIEŃ

Tydzień I. Idziemy do szkoły 6

1. Jak to będzie w szkole?	8
2. Z kim będę chodzić do klasy?	10
3. Jak zachowywać się bezpiecznie w szkole?	12
4. Co mam spakować do plecaka?	14

Tydzień II. Świat wokół mnie 16

1. Co to jest dobra wiadomość ?	18
2. Co widać za szkolnym oknem? (litery o, O)	20
3. Jak sprawdzić, co w trawie piszczy?	22
4. Co można oglądać przez lupę? (litery l, L)	24

Tydzień III. Wakacyjne wspomnienia 26

1. Kogo można poznać w czasie wakacji?	28
2. Po co robimy zdjęcia? (litery a, A)	30
3. Co może być wakacyjną pamiątką?	33
4. Dlaczego jeździ się na wycieczki? (litery t, T)	36

Tydzień IV. Bezpiecznie wokół nas 38

1. Dlaczego przestrzegamy ustalonych zasad?	40
2. Czy mogę samodzielnie korzystać ze sprzętów domowych? (litery i, I)	42
3. Jak być bezpiecznym na drodze?	45
4. Dlaczego z rodziną czujemy się bezpiecznie? (litery m, M)	48

PAŹDZIERNIK

Tydzień V. Już jesień 50

1. Jak wygląda las jesienią?	52
2. Co się dzieje w ulu? (litery u, U)	54
3. Co rośnie w ogrodzie? (litery ó, Ó)	58
4. Jakie mogą być jesienne przetwory?	62

Tydzień VI. W domu 64

1. Jak mogę zadbać o swój dom?	66
2. W jakich domach mieszkają ludzie? (litery d, D)	68
3. Gdzie mieszkają zwierzęta?	71
4. Co lubimy oglądać w telewizji? (litery e, E)	74

Tydzień VII. Na wsi 76

1. Czy jajko jest mądrzejsze od kury?	78
2. Czyje to jajko? (litery j, J)	80
3. Jakie zwierzęta hoduje się na wsi?	83
4. Dlaczego kot mruczy? (litery k, K)	86

Tydzień VIII. Zdrowe odżywianie 88

1. Jak nie marnować jedzenia?	90
2. Z czego robi się lody? (litery y, Y)	92
3. Jak się zdrowo odżywiać?	95
4. Po co nam witaminy? (litery s, S)	98

Sprawa dla detektywa	100
----------------------------	-----

Sposób na czytanie	102
--------------------------	-----

Dobre wychowanie – zakończenia opowiadań wychowawczych	110
---	-----

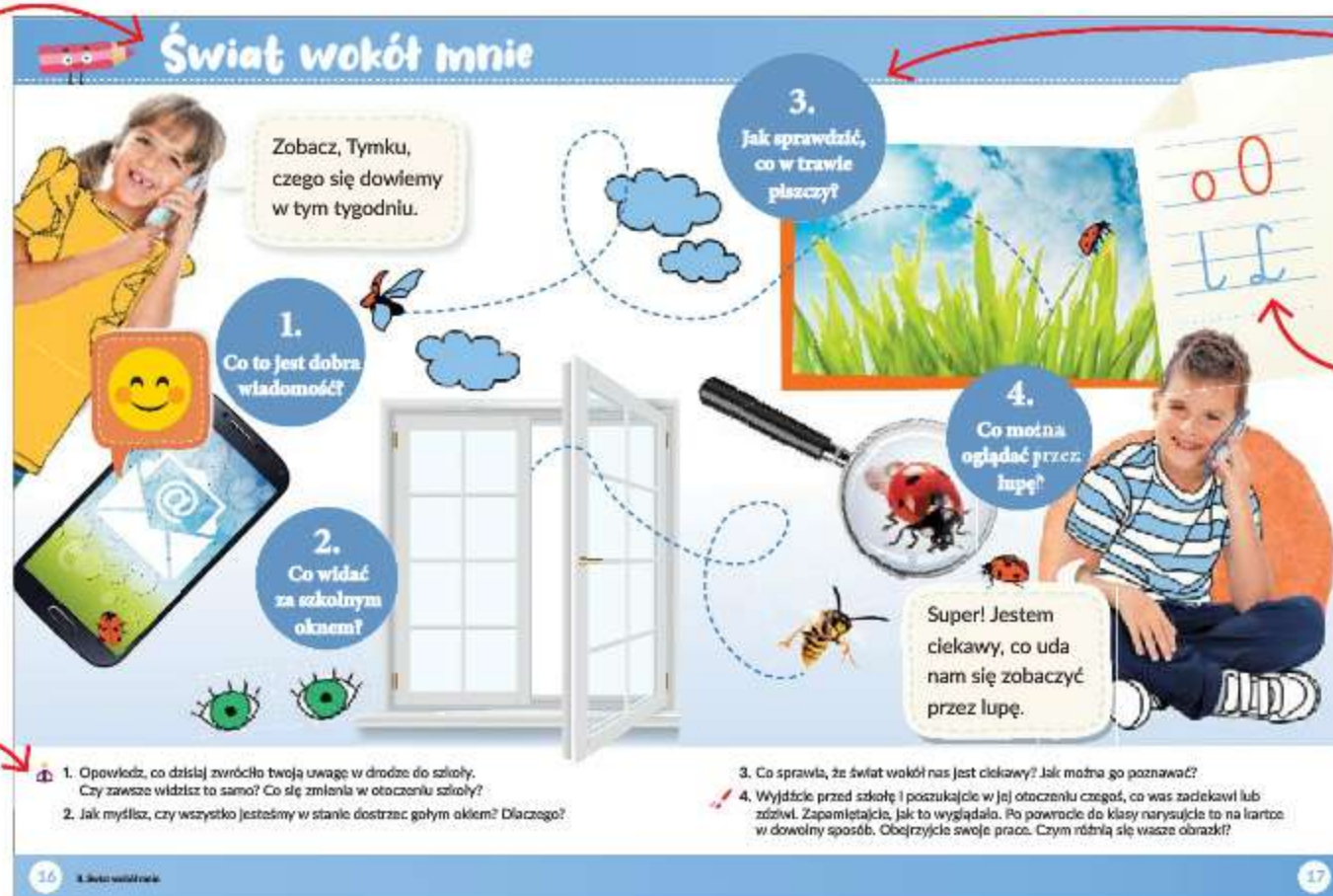
Świat wokół nas – opowiadania przyrodnicze „Lena i Tymek poznają świat”	112
--	-----

Co znajduje się w podręczniku?

Wprowadzenie w zagadnienia nowego tygodnia

Na pasku na górze strony
temat całego tygodnia.
W danym tygodniu ten
sam kolor pasków.

Podane tematy
poszczególnych
dni w danym
tygodniu.

Litery
poznawane
w danym
tygodniu.

Polecenia
wprowadzające
uczniów w tematykę
danego tygodnia.

Wprowadzenie litery

Wyraz podstawowy
ze schematem wyrazowym,
sylabowym i głoskowym,
z kolorystycznym
rozróżnieniem samogłosek
i spółgłosek.

III poziom
czytania – teksty
zbudowane
ze wszystkich
liter dla dzieci
potrafiących
już czytać.

I poziom czytania
– sylaby i wyrazy
z poznanych liter
z podziałem na sylaby.

II poziom czytania – proste teksty
z poznanych liter z podziałem na sylaby.

Odesłanie
do dodatkowych
ćwiczeń i tekstów
do czytania
w bloku „Sposób
na czytanie”
na końcu
podręcznika.

2. Co widać za szkolnym oknem?

Temat każdego dnia zapisany na górze strony
w formie dziecięcego pytania.

Na dole strony oznaczenie numeru i tematu
tygodnia oraz dnia.

II. Świat wokół mnie. 2. Co widać za szkolnym oknem?

Bloki tematyczne

Świat wokół nas

edukacja przyrodnicza (na końcu podręcznika opowiadania przyrodnicze do wybranych tematów)

Gra muzyka!

edukacja muzyczna

Złota rączka

edukacja techniczna (słowno-obrazkowe instrukcje wykonania pracy technicznej)

Sprawa dla detektywa

historia detektywistyczna, ćwicząca czytanie ze zrozumieniem i logiczne myślenie (w każdej części podręcznika kolejny fragment)

Sposób na czytanie

dodatkowe ćwiczenia i teksty wspomagające naukę czytania, umieszczone na końcu podręcznika

cykl opowiadań wychowawczych (każde opowiadanie przerwane w punkcie decyzyjnym, z dwoma różnymi zakończeniami w zależności od wyboru sposobu postępowania)

fragmenty lektur proponowanych w podstawie programowej

wprowadzenie zasad ortograficznych i gramatycznych

Kącki tematyczne i piktogramy

coś ciekawego

ciekawostki z zakresu różnych obszarów edukacji

Czas na poradę!

wskazówki, jak radzić sobie w różnych sytuacjach

polecenia kształtujące myślenie krytyczne

polecenia odnoszące się do uważności i dobrostanu

Samodzielni

zadania domowe kształtujące samodzielność

Damy radę się nauczyć!

sposoby uczenia się i zapamiętywania (zgodnie z zasadami neurodydaktyki)

polecenia zachęcające do aktywnego działania na rzecz przyrody

polecenia z edukacji plastycznej

Idziemy do szkoły

Lena i Tymek poznali się na wakacjach i bardzo się zaprzyjaźnili. Oboje rozpoczynają naukę w pierwszej klasie. Są bardzo ciekawi, czego się nauczą i dowiedzą, kogo poznają w szkole. Chociaż Lena mieszka w dużym mieście, a Tymek – na wsi, to oboje będą się uczyć z tych samych podręczników.

Cześć!

Mam na imię Lena. Mieszkam w wieżowcu w dużym mieście. Jest tu wiele ciekawych miejsc i różnych atrakcji dla dzieci. Lubię spotykać się na placu zabaw z innymi dziećmi. Jednak podczas wakacji chętnie odwiedzam wujka na wsi. Poznałam tam Tymka.

1. Posłuchaj tekstów i powiedz, kim są Lena i Tymek oraz gdzie się poznali.
2. Gdzie mieszka Lena, a gdzie – Tymek? Czy oboje lubią swoje miejsce zamieszkania? Dlaczego?

Hej!

Mam na imię Tymek i też jestem pierwszakiem. Mieszkam w małej wiosce. Bardzo lubię to miejsce. Mogę tu z bliska obserwować przyrodę. W czasie wakacji poznałem Lenę. Często do siebie dzwonimy i myślę, że nieraz się jeszcze spotkamy.

3. Powiedz, jak wygląda miejsce, w którym mieszkasz. Czy je lubisz? Dlaczego?

4. Obejrzyj swój podręcznik. Powiedz, co ci się w nim najbardziej podoba. Czy tak wyobrażałaś / wyobrażałeś sobie swój szkolny podręcznik?

1. Jak to będzie w szkole?

sala lekcyjna

Do zobaczenia
na lekcji!

Czas na poradę!

Jeśli czujesz się niepewnie lub masz jakiś problem, to zawsze możesz zwrócić się o pomoc do swojej wychowawczynie, swojego wychowawcy lub do innego pracownika szkoły. Każdy na pewno chętnie cię wysłucha i ci pomoże.

sala
gimnastyczna

szkoła

To moja
nowa szkoła.

boisko

1. Przyjrzyj się zdjęciom i powiedz, jak wygląda szkoła Leny, a jak – szkoła Tymka.
2. Opowiedz Lenie i Tymkowi o swojej szkole. Co cię w niej zdziwiło, a co zainteresowało? Co cię w niej czeka?
3. Jak myślisz, jakie emocje mogą odczuwać Lena i Tymek pierwszego dnia w szkole? Co ty czujesz?
4. Zastanówcie się wspólnie, dlaczego szkoła jest potrzebna. Czy uczenie się jest ważne? Czy uczyć się można tylko w szkole? Gdzie jeszcze można zdobywać wiedzę i doświadczenie?

2. Z kim będę chodzić do klasy?

coś ciekawego

W Polsce nauka w szkole podstawowej jest obowiązkowa. Większość dzieci uczy się w szkole, a niektóre – z rodzicami w domu. W wyjątkowych sytuacjach nauka może być też zdalna i odbywać się przez internet.

1. Jak wygląda klasa pokazana na fotografii, a jak – twoja klasa?
2. Jeśli potrafisz, to odczytaj z fotografii imiona dzieci.
3. Przedstaw się nowym koleżankom i kolegom.
Powiedz coś ciekawego o sobie.
4. Wymień imiona kilku swoich nowych koleżanek i kolegów z klasy.
5. O czym chcesz porozmawiać z dziećmi ze swojej klasy?
Co możecie wspólnie robić?
6. Z plasteliny ulep figurkę przedstawiającą ciebie.
Stwórzcie ze wszystkich ulepionych postaci waszą klasę.

Gra muzyka!

sł. i muz. Malina Sarnowska

Szkoła na TAK!

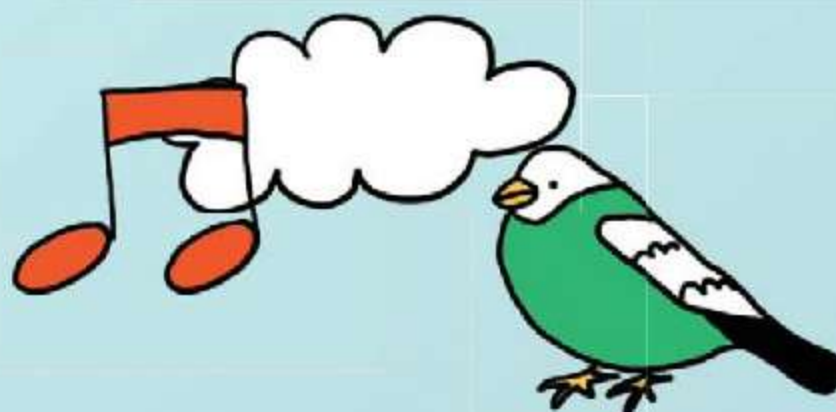
1. Śniła mi się dzisiaj szkoła:
uśmiechnięta aż po dach,
kolorowa i wesoła,
jak to bywa w pięknych snach. Ach!

Setki nowych wiadomości
pchały się do szkolnych klas.
Chciały w ławkach się rozgościć,
zostać tam na dłuższy czas.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak.
Radośnie wołam: „Szkoła na TAK!”.
Nowych przyjaciół czuję smak.
Szkoła na TAK!
Szkoła na TAK!

2. Lena wczoraj mi wysłała
zdjęcie bloku na tle chmur.
Pośród nich dorysowała
wędrujących ptaków sznur.
Nim odlecą wszystkie ptaki
i pogubi liście klon,
każdy z nas, kto jest pierwszakiem,
sam napisze: „To mój dom”.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak...

1. Posłuchaj piosenki odtwarzanej przez nauczyciela. Zastanów się, jaki charakter ma jej muzyka. Czy pasuje do obrazu szkoły uśmiechniętej aż po dach?
2. Zaśpiewaj refren piosenki razem z nagraniem. W trakcie śpiewania poruszaj się w dowolny sposób – możesz energicznie chodzić, tańczyć albo klaskać.
3. Wymyśl gest, który będzie się kojarzył z okrzykiem **Szkoła na TAK!** i pomoże ci zapamiętać tekst refrenu.

Na boisku i placu zabaw możesz bawić się tylko pod opieką osoby dorosłej.

1. Obejrzyj ilustrację i powiedz, co można robić na terenie przed szkołą.
2. Jak wygląda wasz teren wokół szkoły? Jak spędzacie tam czas? Czy można się tam bawić? Czy są tam jakieś niebezpieczne miejsca? Jak trzeba się w nich zachować?

Bezpieczeństwo w szkole

1. Jak należy się zachowywać na terenie szkoły? Oceń, jak się zachowują uczniowie na ilustracji.
2. Wskaż na ilustracji znaki ewakuacyjne. Co one oznaczają?
3. Czy ta szkoła jest przyjazna dla wszystkich dzieci? Co trzeba byłoby zrobić, żeby każde dziecko mogło się tutaj swobodnie poruszać?
4. Przejdźcie się z nauczycielem po budynku szkoły. Ustalcie zasady bezpieczeństwa w mijanych miejscach. Zwróćcie uwagę na znaki wskazujące drogę ewakuacyjną. Zapoznajcie się z pomieszczeniami i pracownikami szkoły.

4. Co mam spakować do plecaka?

Wieczorem

Tymek spakował plecak do szkoły. Włożył książki, zeszyty i piórnik.

Po chwili dołożył do plecaka swoją ulubioną zabawkę.

Przed snem zapakował jeszcze nowy tablet, żeby go pokazać koledze.

Rano

W szkole chętnie zjem jakąś przekąskę. Ale co? Nie mogę się zdecydować...

Tymku, spakuj jeszcze drugie śniadanie!

Ale ciężki!

Ojej...

Lepiej spakuję się od nowa...

1. Posłuchaj historyjki i obejrzyj zdjęcia. Jak myślisz, co Tymek powinien zapakować do swojego plecaka? Na co powinien zwrócić uwagę?
2. Wymień rzeczy, które są w twoim plecaku. Czy wszystkie są ci potrzebne w szkole?

Plan lekcji

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK
				
				
				
				
				

SamoDZIELNI

Naucz się samodzielnie pakować plecak do szkoły. Jeśli zrobisz to dobrze, to zmieszczą się w nim wszystkie potrzebne rzeczy.

- 1. Pakuj plecak zawsze poprzedniego dnia.** Dzięki temu dłużej pośpisz i unikniesz niepotrzebnego pośpiechu rano.
- 2.** Przed spakowaniem plecaka **sprawdź plan lekcji** na następny dzień.
- 3. Spakuj do plecaka tylko niezbędne rzeczy:** książki, zeszyty, piórnik, drugie śniadanie, wodę. Zabawki, gry, pamiątki zostaw w domu.

Gdy plecak jest zbyt ciężki, trudno będzie ci go nieść, rozbolą cię plecy i szybko się zmęczysz.

- 3.** Popatrz uważnie na plan lekcji i umieszczone w nim rysunki. Powiedz, jakie lekcje odbędą się w poniedziałek w klasie pierwszej.
- 4.** Stwórzcie na kartce z bloku ilustrowany plan lekcji. Do każdego zajęcia wymyślcie wspólnie obrazek – symbol. Narysujcie w planie lekcji ustalone symbole.
- 5.** Posłuchaj kilku wskazówek, które pomogą ci we właściwym spakowaniu plecaka do szkoły. Ustalcie w grupach, jakie rzeczy powinny waszym zdaniem znaleźć się w plecaku.

Świat wokół mnie

Zobacz, Tymku,
czego się dowiemy
w tym tygodniu.

1.

Co to jest dobra
wiadomość?

2.

Co widać
za szkolnym
oknem?

1. Opowiedz, co dzisiaj zwróciło twoją uwagę w drodze do szkoły.
Czy zawsze widzisz to samo? Co się zmienia w otoczeniu szkoły?
2. Jak myślisz, czy wszystko jesteśmy w stanie dostrzec gołym okiem? Dlaczego?

3.

Jak sprawdzić,
co w trawie
piszczy?

4.

Co można
oglądać przez
lupe?

Super! Jestem
ciekawym, co uda
nam się zobaczyć
przez lupę.

3. Co sprawia, że świat wokół nas jest ciekawy? Jak można go poznawać?

4. Wyjdźcie przed szkołę i poszukajcie w jej otoczeniu czegoś, co was zacieka lub zdziwi. Zapamiętajcie, jak to wyglądało. Po powrocie do klasy narysujcie to na kartce w dowolny sposób. Obejrzyjcie swoje prace. Czym różnią się wasze obrazki?

1. Co to jest dobra wiadomość?

coś ciekawego

8 września obchodzimy **Dzień Dobrej Wiadomości**.

Ten dzień powstał po to, żebyśmy dostrzegli wokół siebie to, co jest pozytywne, byli dla siebie mili i życzliwi.

W tym dniu przekazujemy sobie tylko dobre wiadomości, czyli takie, które wprawią nas w dobry nastrój.

Cześć, Tymku!
Mama powiedziała,
że niedługo się
spotkamy.

To świetna wiadomość!
Dostałem nową
lornetkę, więc
będziemy mogli
obserwować ptaki.

1. Posłuchaj tekstów. Powiedz, dlaczego obchodzimy Dzień Dobrej Wiadomości.
2. Jaką wiadomość uznasz za dobrą? Dlaczego? Porozmawiajcie o tym w klasie.
3. Co dobrego dostrzegasz dziś wokół siebie? Przekaż koleżankom i kolegom jakąś dobrą wiadomość.

Czas na poradę!

Pamiętaj o trzech ważnych słowach: **proszę, dziękuję, przepraszam.**

4. Opowiedz, co się dzieje na ilustracjach. Jeśli potrafisz, to przeczytaj wypowiedzi dzieci.

5. Które sytuacje na ilustracjach wywołują w tobie radość, a które – złość lub smutek? Dlaczego?

6. O czym trzeba pamiętać, żeby wszyscy w waszej klasie zawsze czuli się dobrze?

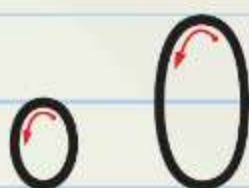
7. Jak myślisz, dlaczego należy się kulturalnie odnosić do innych osób?

2. Co widać za szkolnym oknem?

Olek

o O

okno

ok no

o k n o

Ooo! Ooo?

1. Przeczytaj tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę o.

osa

sok

mydło

Do klasy dobiega z zewnątrz głośny śmiech. Zaciekawieni uczniowie podchodzą do okna. Przed szkołą jest dużo dzieci. Wszystkie wesoło się bawią.

Nagle Olek zaczyna wymachiwać rękami. Odgania osę. Może osa też chce się uczyć w tej klasie?

3. Co wiesz na temat os? Opowiedz, jak mogła się zakończyć przygoda z osą.
4. Co widać przez okna twojej klasy?
5. Wytnij z kartonu literę O. Wykorzystaj dowolne materiały i zrób osę.

Wiera Badalska

Jakie to wszystko ciekawe

(fragment)

Był sobie raz ogromny głaz.
Pod głazem piach,
na głazie mech,
a obok drogą,
noga za nogą,
szło bystrych chłopców trzech.

Jeden powiada:
– To dziwny kamień.
Drugi już zbadał,
że mech jest na nim.
Trzeci się zdziwił:
– O, tu na piasku
są ślady lisa,
co wybiegł z lasu:
pewnie w kurniku
pilną miał sprawę.

Jakie to wszystko ciekawe! (...)

Na świecie dziwów
tyle dokoła
i zobaczenia
wszystko jest warte.
Tylko mieć trzeba,
jak ci trzech chłopcy,
uszy i oczy otwarte.

1. Posłuchaj uważnie wiersza. O czym on opowiada?
2. Co chłopcy zaobserwowali w czasie spaceru? Czego mogli nie zauważyć?
3. Co to znaczy **mieć oczy i uszy szeroko otwarte**?
4. Czy ciebie ostatnio coś szczególnie zaniepokoiło w drodze do szkoły?

Obserwacje przyrodnicze

Obserwacje przyrodnicze prowadzimy, żeby lepiej poznać otaczający nas świat.

Zawsze zapisujemy datę obserwacji (dzień, miesiąc, rok) oraz informację, jaka jest pogoda tego dnia. W zależności od pory roku i warunków otoczenia obserwacje mogą być różne.

Wybieramy, co będziemy obserwować i za pomocą jakich przyrządów.

Po obserwacji dzielimy się naszymi spostrzeżeniami. Opowiadamy, co widzieliśmy.

1. Dlaczego podczas prowadzenia obserwacji przyrodniczych należy zapisać datę i określić, jaka jest pogoda? Jakich przyrządów można używać do obserwacji?
2. Czym możesz obserwować dzięcioła, a czym – muszlę ślimaka? Dlaczego?
3. Wyjdźcie przed budynek szkoły i dobierzcie się w pary. Za pomocą lornetki obserwujcie wybrany obiekt przyrodniczy. Wymieńcie się swoimi spostrzeżeniami.
4. W drodze do domu uważnie obserwuj otoczenie. Czy przyroda potrzebuje twojej pomocy? Może trzeba przenieść na listku dżdżownicę lub żuka z drogi, żeby nikt ich nie rozdeptał?

4. Co można oglądać przez lupę?

Lena

l l

lupa

lu pa

l u p a

lo ol Lolo Olo

1. Przeczytaj sylaby i wyrazy pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę l. Ile udało ci się ich znaleźć?
3. Wymyśl zagadki dotyczące obiektów, w których nazwach jest głoska l.

lody

flaga

fotel

Lena interesuje się owadami. Lubi je obserwować. Prawie zawsze ma przy sobie lupę. Lupa to taki przyrząd ze szkłem. Powiększa małe elementy.

W parku Lena dostrzegła dziwną żółtą biedronkę na liście. Przez lupę policzyła kropki na jej skrzydełkach.

4. Sprawdź, jakie kolory mogą mieć biedronki. Dowiedz się, ile mogą mieć kropek.
5. Weź do ręki lupę i obejrzyj przez nią małe elementy pokazane na ilustracji.
6. Obejrzyj przez lupę także kilka przedmiotów znajdujących się w klasie. Narysuj wybrany przedmiot lub fragment przedmiotu, który najbardziej cię zaniepokoił. Zorganizujcie konkurs „Kto odgadnie, co widać przez moją lupę?”.

Wakacyjne wspomnienia

Tymku,
co najbardziej
podobało ci się
w czasie wakacji?

Byłem w wielu
ciekawych miejscach.
Jednak najbardziej się
cieszę, że poznałem
ciebie, Leno.

1.
Kogo można poznać
w czasie wakacji?

1. Z kim można zawrzeć wakacyjne znajomości? Czy tylko z rówieśnikami?
2. Jak można podtrzymywać wakacyjne znajomości, gdy mieszka się daleko od siebie?
3. Jakie pamiątki warto przywieźć z wakacji?

2.
Po co robimy
zdjęcia?

3.

Co może być
wakacyjną pamiątką?

a A

t T

4.

Dlaczego jeździ się
na wycieczki?

4. Popatrz w domu na wybrane zdjęcie z wakacji. Co lub kogo ono przedstawia? W jakiej sytuacji? Kto zrobił tę fotografię? Co czujesz, gdy na nią patrzysz?
5. Opowiedz o swojej najciekawszej wakacyjnej wycieczce lub o historii, która ci się przydarzyła.

1. Kogo można poznać w czasie wakacji?

1. Obejrzyj ilustrację i powiedz, jak spędzały wakacje pokazane na niej dzieci. Który element ilustracji szczególnie zwrócił twoją uwagę? Dlaczego?
2. Odszukaj na ilustracji Alę – ma długie jasne włosy, żółtą bluzkę i czerwoną spódniczkę.
3. Ułóż trzy pytania do ilustracji i zadaj je koleżance lub koledze z ławki.

Imiona zapisuje się
wielką literą.

4. Jak wyglądały twoje wakacje? Czego nowego się dowiedziałas / dowiedziałeś?
5. Jakie nowe osoby udało ci się poznać w wakacje? Opowiedz o nich. Podaj ich imiona.
6. Jak myślisz, czy łatwo jest nawiązywać nowe znajomości? Wymieńcie się w klasie swoimi spostrzeżeniami.

2. Po co robimy zdjęcia?

Ala

a A

a A

aparat

a pa rat

a p a r a t

la al lala Ala Ola Lola

1. Przeczytaj sylaby i wyrazy pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Powiedz, co się dzieje na ilustracji. Gdzie dziewczynki spędzały wakacje? Dlaczego robiły zdjęcia?

album

zamek

piłka

Ala i Lena są z rodzicami w górach. Ala robi zdjęcie Lenie swoim smartfonem. Lena pozuje na tle gór jak modelka. Takie zdjęcie to miła wakacyjna pamiątka. Lena wyśle je Tymkowi. Sprawi mu niespodziankę.

Obok stoi fotograf. Ma profesjonalny aparat na statywie. Wykonuje zdjęcia górskich krajobrazów do kalendarza.

3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę a. Podziel te wyrazy na sylaby. Wyklaszcz każdą sylabę. Policz sylaby w każdym wyrazie.
4. Jak myślisz, po co robimy zdjęcia?
5. Czy robisz czasami zdjęcia? Jakiego urządzenia używasz? Co najczęściej fotografujesz?

Gra muzyka!

sł. i muz. Malina Sarnowska

Pamiętka z wakacji

1. Szybko, szybko, włącz aparat,
zrób mi zdjęcie na tym tle!
Tylko, proszę, się postaraj
zmieścić w kadrze las i mnie.

Ref.: Każde zdjęcie to pamiątka,
co przypomni letni czas
i opowie o zakątkach,
które zachwyciły nas.

2. Popatrz tutaj w moją stronę,
ładnie stań, uśmiechnij się!
Pstryk! I zdjęcie już zrobione!
I ja takie mieć też chcę.

Ref.: Każde zdjęcie to pamiątka...

na szlaku

w parku

u dziadków

park linowy

1. Posłuchaj piosenki odtwarzanej przez nauczyciela. Powiedz, o czym ona jest.
2. Nauczcie się wspólnie śpiewać piosenkę.
3. Na tle czego chciałabyś / chciałbyś zrobić sobie wakacyjną fotografię? Zastąp słowo **las** innym, na przykład **góry**, **zamek**, **morze**, i zaśpiewaj jeszcze raz pierwszą zwrotkę.
4. Zaproponujcie gesty, które można pokazać podczas śpiewania tej piosenki, a potem zaśpiewajcie piosenkę, pokazując je w odpowiednich momentach.
5. Znajdź w piórniku jakiś przedmiot, którego dźwiękiem można zaznaczyć moment robienia zdjęcia. Dodaj ten dźwięk, kiedy śpiewasz słowo **pstryk**.

3. Co może być wakacyjną pamiątką?

Wakacje spędzaliśmy w różnych miejscach: nad morzem, w górach, nad jeziorem, nad rzeką, na wsi lub w mieście. Przywieźliśmy różne pamiątki, które będą nam przypominać przeżyte chwile i odwiedzone miejsca.

1. Popatrz na zdjęcia. Powiedz, jakie skarby z wakacji zostały przywiezione przez dzieci.
2. Co może być wakacyjną pamiątką? Po co przywozimy takie pamiątki?
3. Czy ty też masz jakieś wakacyjne skarby? Przynieś je do szkoły i opowiedz o nich. Urządźcie w klasie wystawę waszych pamiątek.
4. Znalezione w okolicy lub przywiezione z wakacji kamyki pomaluj farbami w kolorach, które kojarzą ci się z latem. Stwórzcie klasową układankę z kolorowych kamieni.

Wakacyjne pamiątki ze świata przyrody

Na polskich plażach nad Morzem Bałtyckim można znaleźć różne **muszle**, wyrzucone przez fale na brzeg. To domki małży żyjących na dnie morza.

Skarbem Bałtyku są **bursztyny**. To żywica drzew, które dawno temu rosły na tym terenie.

Z zasuszonych **roślin**, **liści** lub **kwiatów**, tworzy się bukiety i zielniki.

Wakacyjnymi pamiątkami mogą być też **szyszki** drzew **iglastych**.

Czas na poradę!

Z niektórych miejsc nie można przywozić muszli, piasku czy kamyków. Jeżeli chcesz coś zabrać, to dowiedz się, czy nie jest to zabronione.

1. Obejrzyj przyrodnicze pamiątki z wakacji. Które z nich są dla ciebie najciekawsze?
2. Czym są muszle i bursztyny? Gdzie można je spotkać i jak się tam znalazły? Co może powstać z zasuszonych roślin? Na jakich drzewach rosną szyszki?
3. W ramach akcji „Sprzątanie świata” w trzecim tygodniu września pod opieką dorosłego i w rękawiczkach pozbieraj odpady w lesie. Wyrzuć je do odpowiednich pojemników.

Jak wykonać przyrodniczy lapbook* o nazwie „Ekokącik”?

Materiały:

karton A3

papier kolorowy

nożyczki

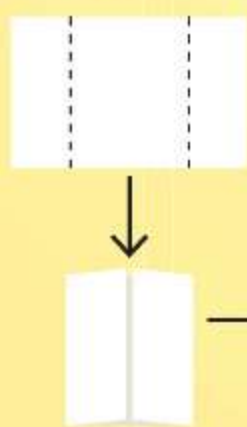

klej

kredki

Wykonanie:

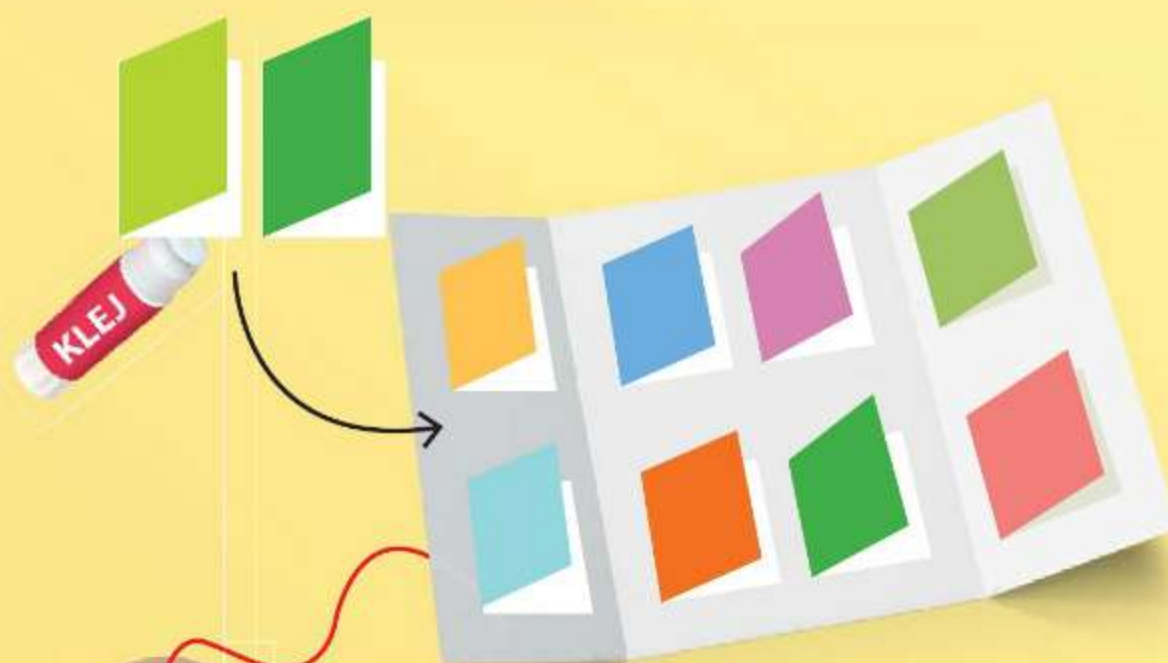
1.

Położ karton tak jak na obrazku. Zagnij lewy i prawy bok kartonu do środka tak, żeby się ze sobą stykały. Otrzymasz otwierane okno.

2.

Zamknij okno i na zewnętrznych częściach napisz kredkami na środku tytuł książeczki. Nad nim wykonaj ilustracje dotyczące świata przyrody.

3.

Z papieru kolorowego wytnij 10 karteczek. Złóż każdą na pół. Posmaruj jeden bok karteczek klejem i wklej je pod tytułem oraz w środku książeczki, żeby powstały otwierane okienka.

4.

Tak przygotowaną książeczkę będziesz uzupełniać różnymi informacjami przyrodniczymi przez cały rok szkolny. Schowaj ją do papierowej teczki, żeby się nie zniszczyła.

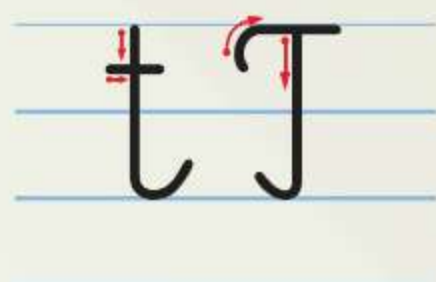
* lapbook – czytaj: lapbuk, książeczka tematyczna z okienkami, samodzielnie stworzona i wypełniana

4. Dlaczego jeździ się na wycieczki?

Tola

t T

tama

ta ma

t a m a

to ta ot at

lot tata lato oto

To tata, to Tola, a to

1. Przeczytaj sylaby, wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Opowiedz, co widzisz na ilustracji. W jakie miejsce przyjechała Tola z rodzicami?
3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę t.

tygrys

ptak

robot

Tola jeździ na wycieczki rowerowe z mamą i tatą. Oni lubią aktywny wypoczynek. Chętnie zwiedzają nowe miejsca. Czasami poznają ciekawych ludzi. Dzisiaj przyjechali nad tamę.

Mama wyjmuje telefon. Nagrywa krótki filmik. Obejrzą go razem po powrocie do domu.

4. Wymień kilka przedmiotów w twojej klasie, w których nazwach głoska t występuje na początku, w środku lub na końcu.
5. Jak myślisz, dlaczego warto jeździć na wycieczki?
6. Opowiedz o swojej ostatniej wycieczce. Co ciekawego cię na niej spotkało?

Bezpiecznie wokół nas

Z czym ci się
kojarzy
bezpieczeństwo?

Z rodziną i z domem.
Ze stosowaniem się
do zasad obowiązujących
na drodze i w szkole.

1.
Dlaczego
przestrzegamy
ustalonych
zasad?

1. Zastanów się, czy można grać w jakąś grę, jeśli nie wszyscy przestrzegają jej zasad. Dlaczego? Jak się to może skończyć?
2. Czy zasady są nam potrzebne tylko w grach? Jakie znasz zasady i gdzie one obowiązują?
3. Porozmawiajcie, jakich zasad trzeba przestrzegać w szkole i w klasie.

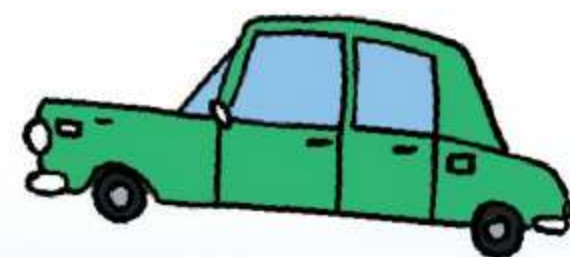
2.

Czy mogę
samodzielnie
korzystać
ze sprzętów
domowych?

4.

Dlaczego
z rodziną
czujemy się
bezpiecznie?

3.

Jak być
bezpiecznym
na drodze?

4. Z jakich sprzętów gospodarstwa domowego korzysta się w twoim domu?

5. Zwróć uwagę w drodze do szkoły na znaki drogowe. Jakie mają one kształty i kolory? Czy jest ich dużo? Gdzie stoją? Zastanów się, czy wiesz, co oznaczają te znaki drogowe.

6. Co według ciebie oznacza **bycie bezpiecznym**? Porozmawiajcie o tym w parach.

Melania Kapelusz

Piraci w szkole

– Dziś ustalimy sobie kilka bardzo, bardzo ważnych zasad – zwróciła się pani do klasy. – To będą zasady związane z naszym bezpieczeństwem.

– Wiedziałeś, że w szkole jest niebezpiecznie? – szepnął Adaś do Maćka.

– Nooo. – Maciek zawahał się. – Podejrzewałem...

– Ciii. – Pani uciszyła chłopców. – Kto ma jakiś pomysł?

– Trzeba zawołać policjanta – powiedział Błażej. – Niech pilnuje szkoły przed złodziejami i bandytami.

– I piratami – dorzucił Maciek.

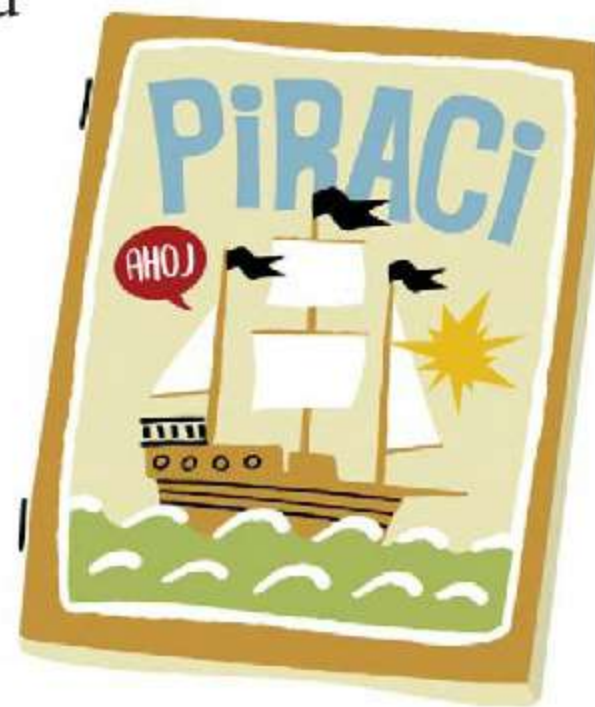
Na szczęście okazało się, że bandyci, złodzieje i piraci nikomu nie grożą. A w szkole jest całkiem bezpiecznie. I chodzi o zupełnie inne zasady. Takie jak ta, że nie wolno biegać ani wychylać się przez okno. I trzeba pilnować, by nic nie leżało na podłodze i by zamknięte plecaki wisiały na specjalnych haczykach pod stolikami. To ostatnie bardzo Adasia zdziwiło. Zanurkował pod blat i dopiero wtedy się przekonał, o jakim haczyku mówiła pani. Pomyślał nawet, żeby od razu powiesić na nim plecak, ale właśnie zadzwonił dzwonek.

– Patrz, co mam. – Usłyszał głos Maćka, który trzymał w ręku komiks z piratami.

– Super! – zachwycił się Adaś. – Pokażesz?

– Dobra, to chodź.

Adaś ruszył za kolegą. Po drodze niechcący potrącił swój plecak, bo nie zdążył powiesić go na haczyku. Z plecaka wypadło pudełko z kredkami, które rozsypały się po całej podłodze.

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: O jakich zasadach zachowania w szkole i w klasie rozmawiały dzieci? Co przydarzyło się Adasiowi?

2. Przed jaką decyzją stanął Adaś? Jak myślisz, jak mógł postąpić w tej sytuacji? Porozmawiajcie o tym w klasie i uzasadnijcie swoje propozycje.

3. Posłuchajcie dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 110. Czy były one zgodne z waszymi przewidywaniami?

– No, nie! – jęknął Adaś. – Akurat teraz!

Spojrzał na Maćka, który był już przy drzwiach. A potem na bałagan obok swojej ławki.

– Idziesz czy nie? – ponaglał Maciek.

Adaś nie wiedział, co robić. Wszędzie leżały rozsypane kredki. Ale to była jedyna okazja, aby obejrzeć komiks. Po następnej lekcji wracali do domu. A jutro Maciek na pewno nie przyniesie komiksu do szkoły...

4. Jakie były konsekwencje decyzji chłopca w obu przypadkach? Jakie wnioski można wyciągnąć z obu zakończeń historii?
5. Jakie zasady bezpieczeństwa obowiązują w waszej klasie? Zastanówcie się, dlaczego są one dla was ważne.
6. Podejmijcie wyzwanie, żeby przez cały rok szkolny przestrzegać wspólnie ustalonych zasad. Jeśli będziecie się w tym wzajemnie dopingować i wspierać, to w waszej klasie każdy będzie się czuł bezpiecznie. Powodzenia!

2. Czy mogę samodzielnie korzystać ze sprzętów domowych?

Ida

i I

i I

igła

ig ła

i g ł a

li ti il it lit tli lilia Lila

To tata Oli i .

To Lila – lala Oli. A to .

1. Przeczytaj sylaby, wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Powiedz, co się dzieje na ilustracji. Co robią pokazane na niej osoby?
3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę i.

indyk

lizak

nogi

W domu Idy i Oli duży ruch. Ida pomaga mamie w kuchni. Za chwilę wstawią bezy do piekarnika.

Tata odkurza dywan w pokoju. Babcia szyje sukienkę dla Oli. Zakłada nową igłę w maszynie.

Dziewczynki lubią pomagać w domu. Jednak jeszcze nie korzystają same ze sprzętów elektrycznych.

4. Znajdź w tekście na tej stronie wyrazy z literami i, I.
5. Jakie sprzęty domowe widzisz na ilustracji? Do czego one służą?
6. Jakie inne sprzęty elektryczne masz w domu? Które z nich mogą być niebezpieczne dla dzieci? Uzasadnij dlaczego.

Jak zrobić jeża z igieł świerka?

Materiały:

plastelina

igły
świerka

pieprz

Wykonanie:

1.

Z plasteliny uformuj owalny tułów jeża.

2.

Dolep jeżowi cztery łapki, a z ziaren pieprzu zrób oczy i nos.

3.

Wbij w tułów jeża igły zebrane pod świerkiem.

4.

Twój jeż jest gotowy. Brawo!

Marcin Przewoźniak

Idziemy, bo wiemy

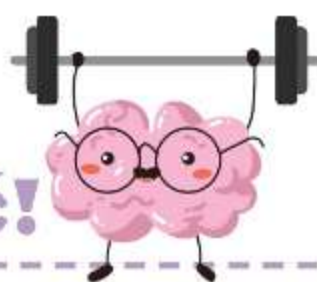
Gdy do przejścia się zbliżymy,
Najpierw w lewo popatrzymy.
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Potem w prawo popatrzymy,
Co się dzieje – już widzimy!
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Jeszcze w lewo raz zerkamy.
Czy już wolną drogę mamy?
Czy ktoś jedzie? Czy hamuje?
Czy samochód zatrzymuje?

Kiedy wszystko już sprawdzone,
Wolno przejść na drugą stronę.

Tak przez jezdnię się przechodzi.
To powtórzyć nie zaszkodzi.

Damy radę się nauczyć!

Oto rady, które pomogą ci nauczyć się wiersza na pamięć.

- Posłuchaj wiersza czytanego przez osobę dorosłą. Powiedz, o czym jest ten wiersz.
- Powtarzaj po jednej linijce wiersza po osobie dorosłej.
- Gdy uczysz się tekstu w domu, odgrywaj opisane w nim czynności.
- Rozłóż naukę na kilka dni, żeby mieć czas dobrze zapamiętać i wyćwiczyć wiersz.

1. Posłuchaj wiersza. Powiedz, co po kolei trzeba zrobić, żeby bezpiecznie przejść przez ulicę.
2. Naucz się wiersza na pamięć. Pomoże ci on w bezpiecznym przechodzeniu przez jezdnię. Wykorzystaj podane sposoby na zapamiętanie tekstu.

Bezpieczna droga do szkoły

W pobliżu miejsc, gdzie poruszają się różne pojazdy, należy zachować szczególną ostrożność. Drogą, szosą, ulicą, a nawet ścieżką mogą przejeżdżać autobusy, samochody, motocykle, rowery. Na torach może pojawić się tramwaj lub pociąg.

Czas na poradę!

To, czy bezpiecznie dotrzesz do szkoły, zależy również od ciebie! Zawsze przestrzegaj podanych poniżej zasad.

- Przechodź przez jezdnię szybkim krokiem, tylko po pasach i gdy się świeci zielone światło! Nie zatrzymuj się na środku przejścia dla pieszych.

- Jeśli przy pasach nie ma sygnalizacji świetlnej, zatrzymaj się, spójrz w lewo, w prawo i znowu w lewo. Jeśli nic nie jedzie, to przejdź szybko przez jezdnię!

1. Posłuchaj opowiadania „Lewą czy prawą stroną?” z cyklu „Lena i Tymek poznają świat”, które znajduje się na stronach 112 i 113. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj ilustracje i wysłuchaj zasad bezpiecznego zachowania na drodze.
3. W jaki sposób bezpiecznie przejdzie przez ulicę Lena w drodze do swojej szkoły w mieście? Jak musi się zachować Tymek, gdy przechodzi przez drogę, na której nie ma sygnalizacji świetlnej? Jak oznaczone jest przejście dla pieszych przy jego szkole?

- Nigdy nie wbiegaj nagle na przejście dla pieszych, bo kierowcy samochodów mogą nie zdążyć zahamować.
- Gdy przechodzisz przez jezdnię, nie używaj smartfona ani słuchawek! Nie zajmuj się rozmową!

- Jeśli przy drodze nie ma chodnika, to idź **poboczem po lewej stronie drogi**, żeby widzieć nadjeżdżające samochody.
- Noś **odblaski**, żeby być dobrze widocznym dla kierowców.

- Nie chodź po **ścieżce rowerowej**! Gdy chcesz przez nią przejść, rozejrzyj się i idź po pasach!

- Nigdy nie przechodź przez **tory kolejowe**, gdy szlaban jest opuszczony i miga czerwone światło na sygnalizatorze.

- Po chodniku poruszaj się **prawą stroną**! Nie będziesz wtedy wpadać na innych przechodniów.

c^oś ciekawego

Dziecko, które ukończyło 7 lat, może już samodzielnie chodzić do szkoły, jeśli rodzice lub opiekunowie wyrażą na to zgodę.

4. Powiedz, jak trzeba się zachowywać w pobliżu ścieżki rowerowej. Po której stronie chodnika należy iść? A po której stronie – drogi bez chodnika?
5. Dlaczego gdy przechodzisz przez jezdnię, nie możesz używać smartfona, zajmować się rozmową i musisz zdjąć słuchawki z uszu?
6. Jakie inne niebezpieczne sytuacje mogą cię spotkać w drodze do szkoły? Jak możesz sobie z nimi poradzić? Omówcie wasze propozycje w grupach.

4. Dlaczego z rodziną czujemy się bezpiecznie?

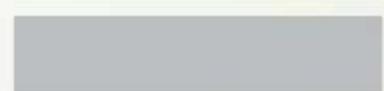
Maja

m M

m M

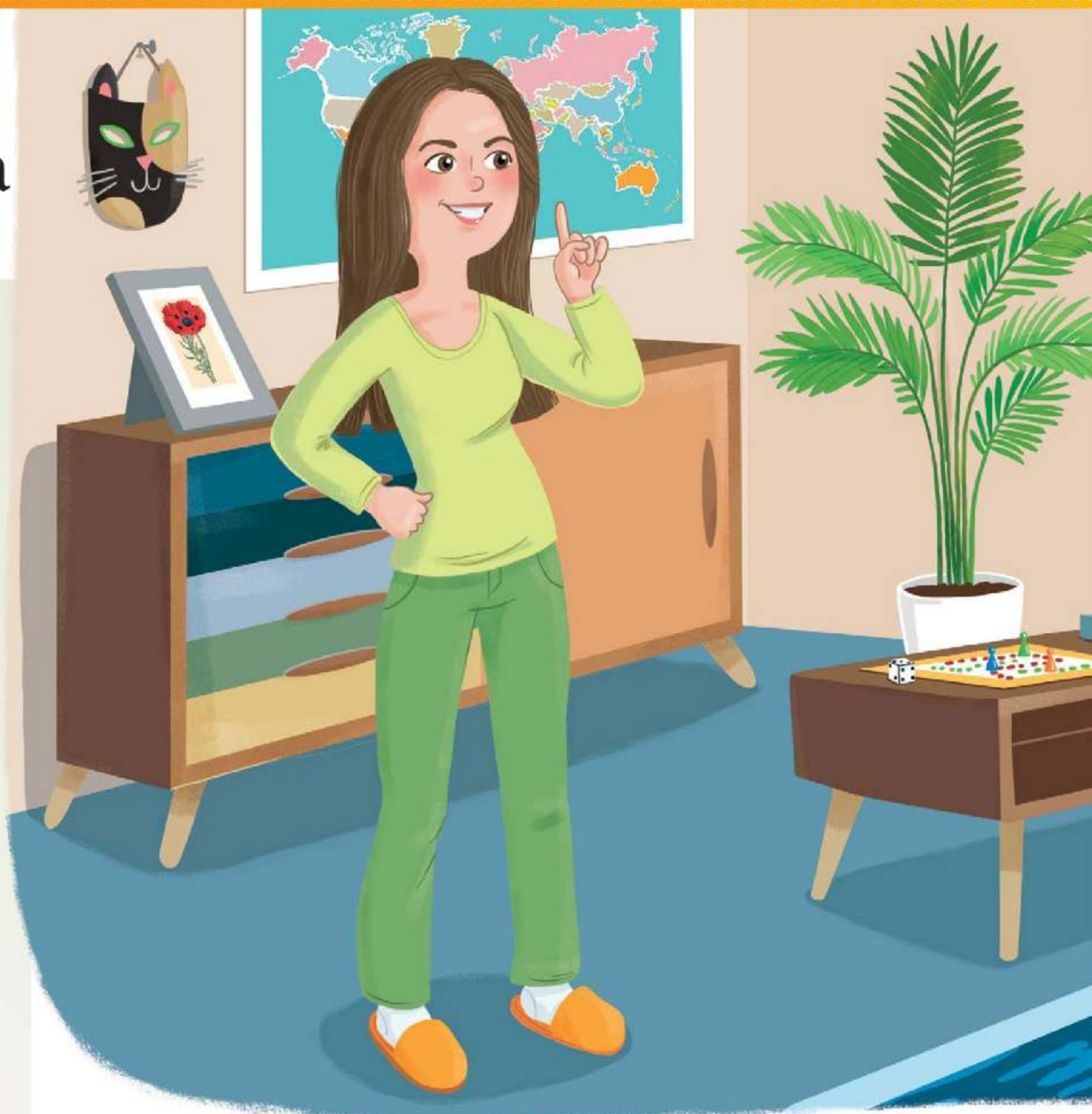
mama

ma ma

m a m a

ma mo mi am om im mila
mata mali mili mimo tama

To mama, tata i .

Tam . A tam lama Mai.

1. Przeczytaj sylaby, wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Powiedz, co widzisz na ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę m. Wskaż na ilustracji ukryte litery m, M.

maska

gumka

dom

Maja lubi spędzać czas z mamą i tatą. Często ze sobą rozmawiają i żartują. Maja może im się zwierzyć ze swoich kłopotów. Z nimi czuje się bezpiecznie.

W wolnym czasie cała rodzina gra w planszówki i kalambury. Jest przy tym dużo śmiechu i zabawy.

3. Podaj kilka imion, w których głoskę **m** słysząc na początku, w środku lub na końcu.
4. Jak lubisz spędzać czas z rodziną? O co chciałabyś / chciałbyś zapytać rodziców?
5. Narysuj na kartce z bloku, jak chcesz dzisiaj spędzić wieczór ze swoją rodziną. Spróbuj to zrealizować.

Już jesień

1.

Jak wygląda las
jesienią?

W lesie już
prawdziwa jesień.
Ale jest kolorowo!

Zbierzmy liście
i zrobmy z nich
bukiety!

1. Z czym kojarzy ci się jesień? Spróbuj wyjaśnić wyrażenia:
złota polska jesień, szaruga jesienna.
2. Jakich kolorów użyjesz, żeby namalować jesienny las?
3. Obejrzyj obraz i opisz pokazane na nim kwiaty. Jak się one nazywają?

2.

Co się dzieje
w ulu?

3.

Co rośnie
w ogrodzie?

Vincent van Gogh (czytaj: wincent wan gog) „Słoneczniki”

4.

Jakie mogą być
jesienne
przetwory?

4. Jakie są twoje ulubione warzywa i owoce?

5. Przygotujcie pokrojone owoce, na przykład jabłka, gruszki, brzoskwinie. Zamknijcie oczy. Opiszcie, jaki zapach mają te owoce. Spróbujcie, jak smakują.

6. Jak myślisz, po co robi się przetwory na zimę?

Helena Bechlerowa

Jesień

Chodzi po lesie
pogodna jesień,
rozchyła niskie gałęzie.

Liczy na ścieżkach
spadłe orzeszki,
liczy na dębach żołędzie.

I na mchu siada,
z klonami gada,
gdzie jest orzeszków najwięcej.

Patrzy ciekawie,
ile na trawie
spadłych się liści ściele*.

Ile rydzyków
niosą w koszyku
Kasieńka i Marcelek.

* ściele się – kładzie się, rozpościera

mleczaj rydz

1. Posłuchaj wiersza i powiedz, jaki jest jego nastrój.
2. Jakie zmiany w przyrodzie zostały opisane w wierszu?
Jak wygląda jesienny las? Jakie drzewa i grzyby w nim rosną?
3. Podzielcie się na grupy i stwórzcie jesienne stroje z motywami przyrody i kolorami pasującymi do tej pory roku. Wykorzystajcie różne materiały. Zaprezentujcie swoje projekty w klasie.

Leśne zagadki

Jesienny las to magiczne miejsce. Zachwyca bogactwem kolorów. Pełny jest różnych roślin i zwierząt. Skrywa wiele tajemnic.

Czas na poradę!

Wszyscy lubimy leśne wędrowki. Pamiętaj jednak, że do lasu idziemy w gości. Las to dom roślin i zwierząt. Przestrzegaj poniższych zasad.

Nie zostawiaj
w lesie śmieci!

Nie krzycz i nie
hałasuj, żeby nie
płoszyć zwierząt!

Nie rozpalaj
ognisk!

Nie zrywaj
ani nie niszcz
roślin!

4. Przyjrzyj się fragmentom roślin, grzybów i zwierząt pokazanym na zdjęciach. Odgadnij, co się na nich kryje.
5. Opowiedz o swojej ostatniej wizycie w lesie. Co ci się najbardziej podobało? Co zwróciło twoją uwagę?
6. Porozmawiajcie w klasie o tym, jak należy się zachowywać w lesie, a czego robić nie wolno.

2. Co się dzieje w ulu?

Ula

u U

u U

ul

ul

u l

mamut tuli umili lula

To Ula i tata Uli. A tu ul.

Tata Uli ma .

Ula tuli mamuta.

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę u.
3. Który ul najbardziej ci się podoba? Powiedz, jak on wygląda.

ufo

cebula

emu

Tata Uli hoduje pszczoły. Ma pasiekę, a w niej dużo uli. Te ule mają różne kształty i kolory. W każdym ulu mieszka jedna rodzina pszczół.

Pszczoły wytwarzają miód. Ula najbardziej lubi jeść miód akacjowy. Miód jest także składnikiem kosmetyków i leków. Z pszczelego wosku wyrabia się świece.

4. Jak jest ubrany tata Uli? Jak uważasz, czemu służy taki strój?
5. Co wytwarzają pszczoły? Czy według ciebie te owady są pożyteczne?
6. Jak myślisz, o kim można powiedzieć, że jest **pracowity jak pszczoła**?

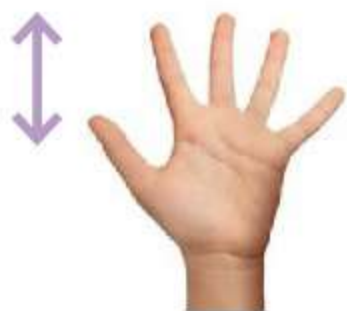
(fragment książki
„Zabawy paluszkowe”)

To jest ul.
(dłoń zaciśnięta w pięść)

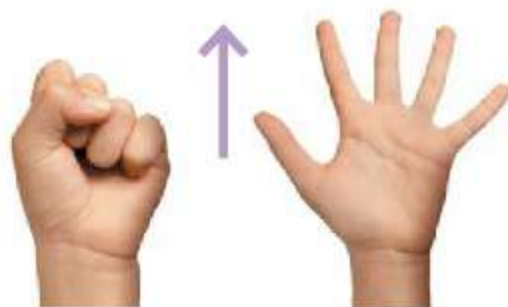

Ul to taki dom,
Gdzie pszczoły śpią.

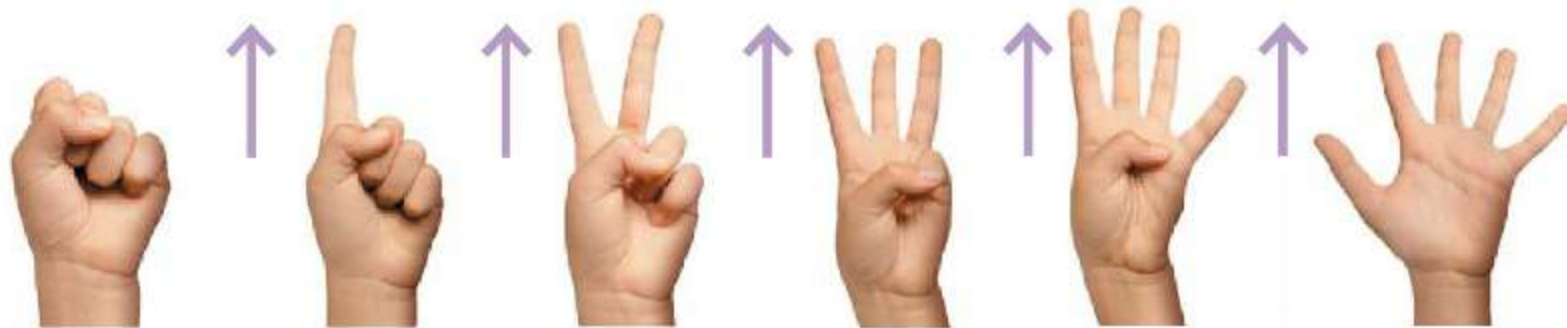
Pszczoły ciężko pracują.
(energiczne przebieranie palcami)

Pszczoły z ula wylatują:
(energiczne wyprostowanie
wszystkich palców)

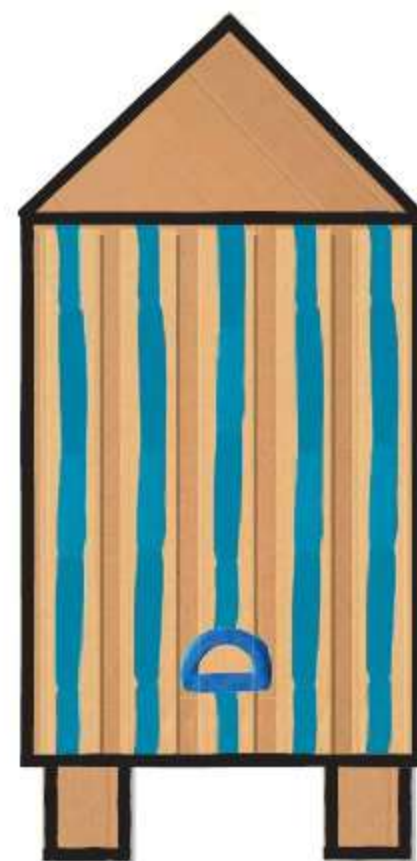
Jedna, dwie, trzy,
Cztery, pięć.
(dłoń zaciśnięta w pięść,
unoszenie kolejnych
palców)

Bzzz, bzzz, bzzz.
(energiczne przebieranie palcami)

1. Posłuchaj tekstu. W trakcie słuchania wykonuj odpowiednie ruchy palcami rąk.
2. Naucz się tekstu na pamięć.
3. Wykonaj ul z trójkąta i prostokątów wyciętych z kartonu. Z plasteliny uformuj wałeczki i wyklej nimi kontury ula i desek w środku. Z powstałych uli stwórzcie klasową pasiekę.

sł. i muz. Malina Sarnowska

Ulowa piosenka

1. Ulu, Ulu, kto tam mieszka w ulu?

Bardzo łatwe to pytanie!
Pszczoły mają tam mieszkanie.
W nim pracują oraz śpią.
To ich dom!

2. Ulu, Ulu, co dziś słyszeć w ulu?

Gwar od rana i brzęczenie.
Pszczoły lecą po jedzenie,
by nektarem z łąk i pól
pachniał ul!

3. Ulu, Ulu, ile pszczół masz w ulu?

Ze czterdzieści mam tysięcy
albo może jeszcze więcej.
Pracy w ulu dla nich w bród,
by był miód!

1. Posłuchaj piosenki odtwarzanej przez nauczyciela. Powiedz, o czym ona jest.
2. Zaśpiewajcie piosenkę z podziałem na role. Pierwsza grupa niech zadaje Uli pytania, a druga – niech na nie odpowiada. Na zakończenie każdej zwrotki wszyscy podkreślcie klaskaniem trzy ostatnie sylaby.
3. Policz, ile razy w piosence występuje słowo **ul**. Wykonaj jeszcze raz piosenkę i uderz w uda za każdym razem, kiedy śpiewasz **ul** albo **ulu**.
4. Jak można naśladować głosem brzęczenie pszczół? Spróbuj kolejno zabrzączeć głośno i cicho, grubo i cienko.

3. Co rośnie w ogrodzie?

Józek

ó Ó

ó Ó

ósma

ós ma

ó s m a

O! To . Tu auto .

Tam i .

1. Przeczytaj tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Obejrzyj ilustrację i opowiedz, co się na niej dzieje.
3. Powiedz, jak wyglądał ogród latem, a jak wygląda jesienią.

ósemka

ogórek

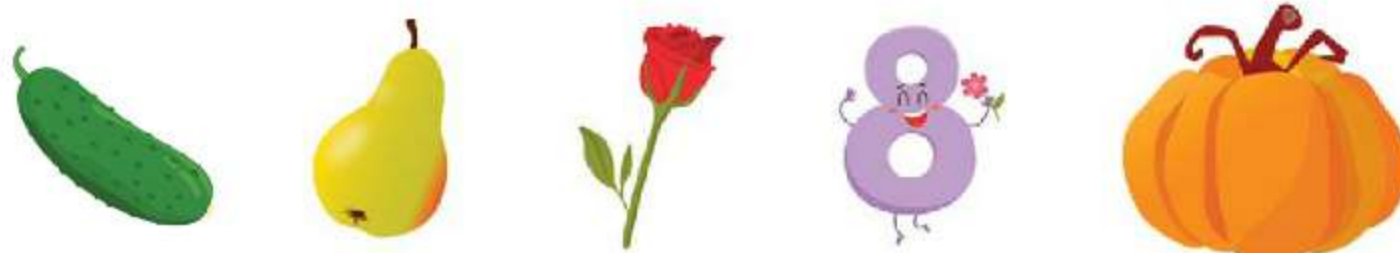
wózek

Ula i Józek są u babci. Jest ósma rano. Babcia już pracuje w ogrodzie. Latem ozdobą ogrodu były piękne róże. Rosły tu też ogórki, fasolka i bób. Teraz trzeba zrobić porządek na grządkach.

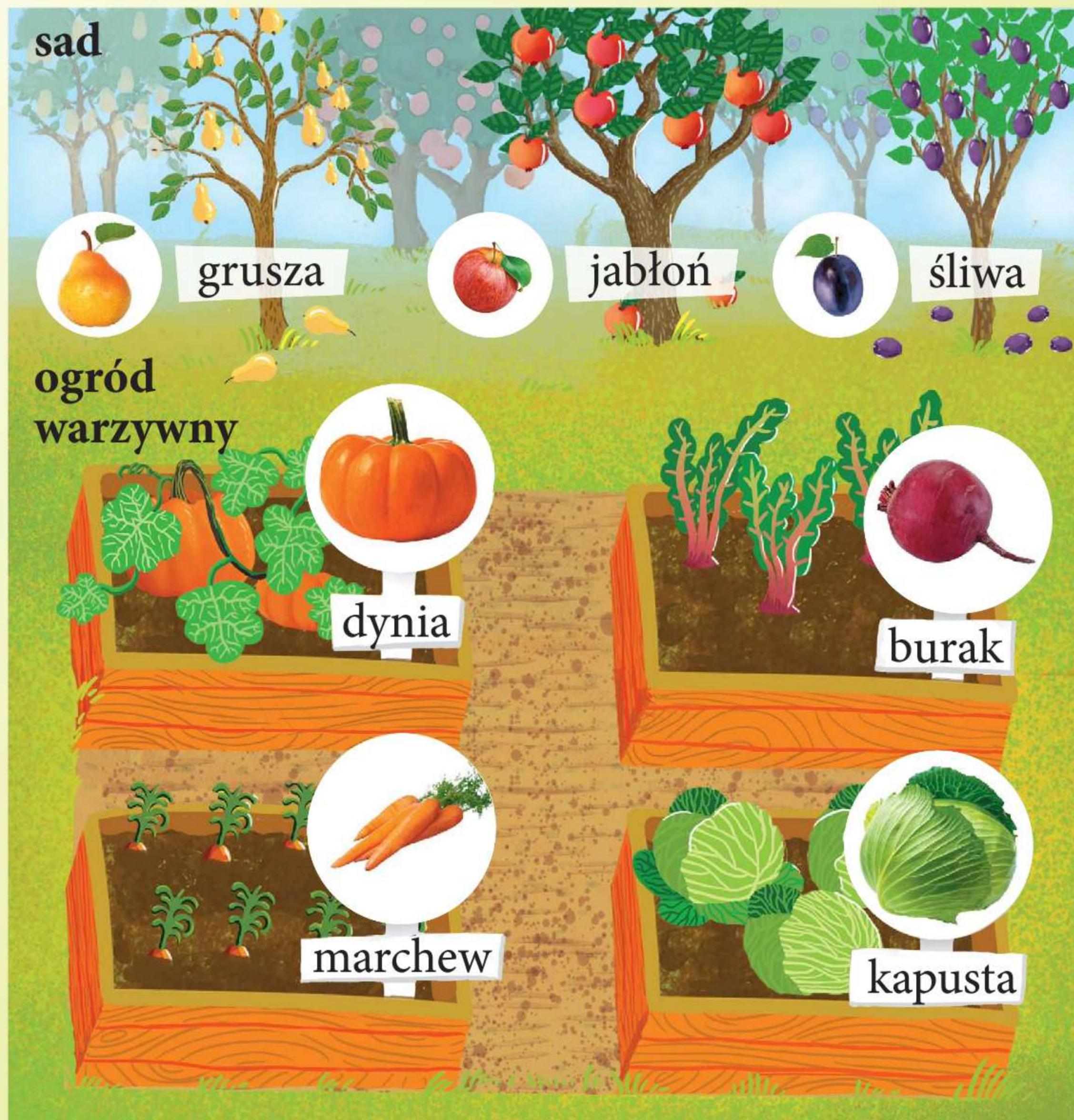
Ula i Józek chętnie pomogą przy pracach w ogrodzie. A po południu pojedą z babcią do kina.

4. Wyszukaj w tekście na tej stronie wyrazy z literą ó. Ile ich jest?
5. Rozwiąż rebus. Ułóż hasło z pierwszych głosek nazw wszystkich obrazków.

Jesienne zbiory

1. Posłuchaj opowiadania „Jaki może być ogród?” z cyklu „Lena i Tymek poznają świat”, które znajduje się na stronach 113–114. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Przyjrzyj się ilustracji. Jakie drzewa owocowe rosną w sadzie? Jakie warzywa rosną w ogrodzie warzywnym?
3. Co to jest **kompostownik**? Co można do niego wrzucić?

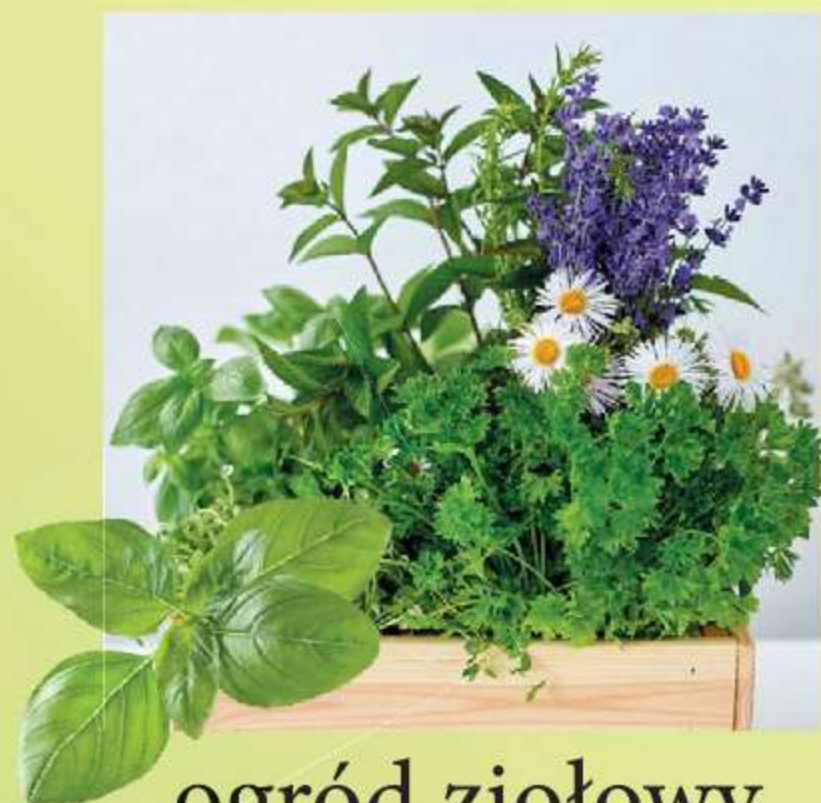
Różne ogrody

ogród motyli

ogród ptaków

ogród ziołowy

ogród różany

ogród zapachów

Ogrodnik pracuje w ogrodzie. Sieje i sadzi drzewa i krzewy, warzywa, zioła i kwiaty. Hoduje grzyby jadalne. Zajmuje się też pielęgnacją roślin. Łopata, szpadel, motyka, grabie, sekator, konewka – to narzędzia ogrodnicze.

4. Wymień różne rodzaje ogrodów. Dlaczego mają one takie nazwy? Jakie w nich rosną rośliny? Jakie można w nich zobaczyć zwierzęta?
5. Czym zajmuje się osoba wykonująca zawód ogrodnika? Z jakich narzędzi korzysta?
6. Załóżcie w klasie ogródki w doniczkach. Zdecydujcie, co chcecie hodować: rzeżuchę, szczypior z cebuli, natkę pietruszki z korzenia, a może sadzonki mięty lub melisy.

4. Jakie mogą być jesienne przetwory?

Słodki prezent od pszczołek z ula.
Lubią go misie i lubi Ula.

Ma czerwony kubraczek i jest smakowity.
Barszczyk z niego mama robi wyśmienity.

Dojrzewa w ogrodzie, ma kolor zielony.
Smaczny jest surowy, a także kiszony.

Ta piękna dama, uwierzcie mi,
gdy ją obierasz, wyciska łzy.

Ma zielone liście na okrągłej główce.
Chętnie ją zjadamy w jesiennej surówce.

Tę samą głoskę możemy napisać za pomocą
liter **u**, **U** lub **ó**, **Ó**, na przykład:

kap**u**sta bur**u**rak mi**ó**d og**ó**rek

sł**ó**j

wiewi**ó**rka

broku**ł**

bu**ł**ka

1. Posłuchaj zagadek. Poszukaj rozwiązania każdej zagadki na ilustracji.
2. Które warzywa i owoce warto zachować na zimę w postaci soków, dżemów lub innych przetworów?
3. Posłuchaj informacji w ramce. Zwróć uwagę na różny zapis tej samej głoski. Wskaż litery **u**, **ó** w podpisach obrazków.

W domu

2.

W jakich domach
mieszkają ludzie?

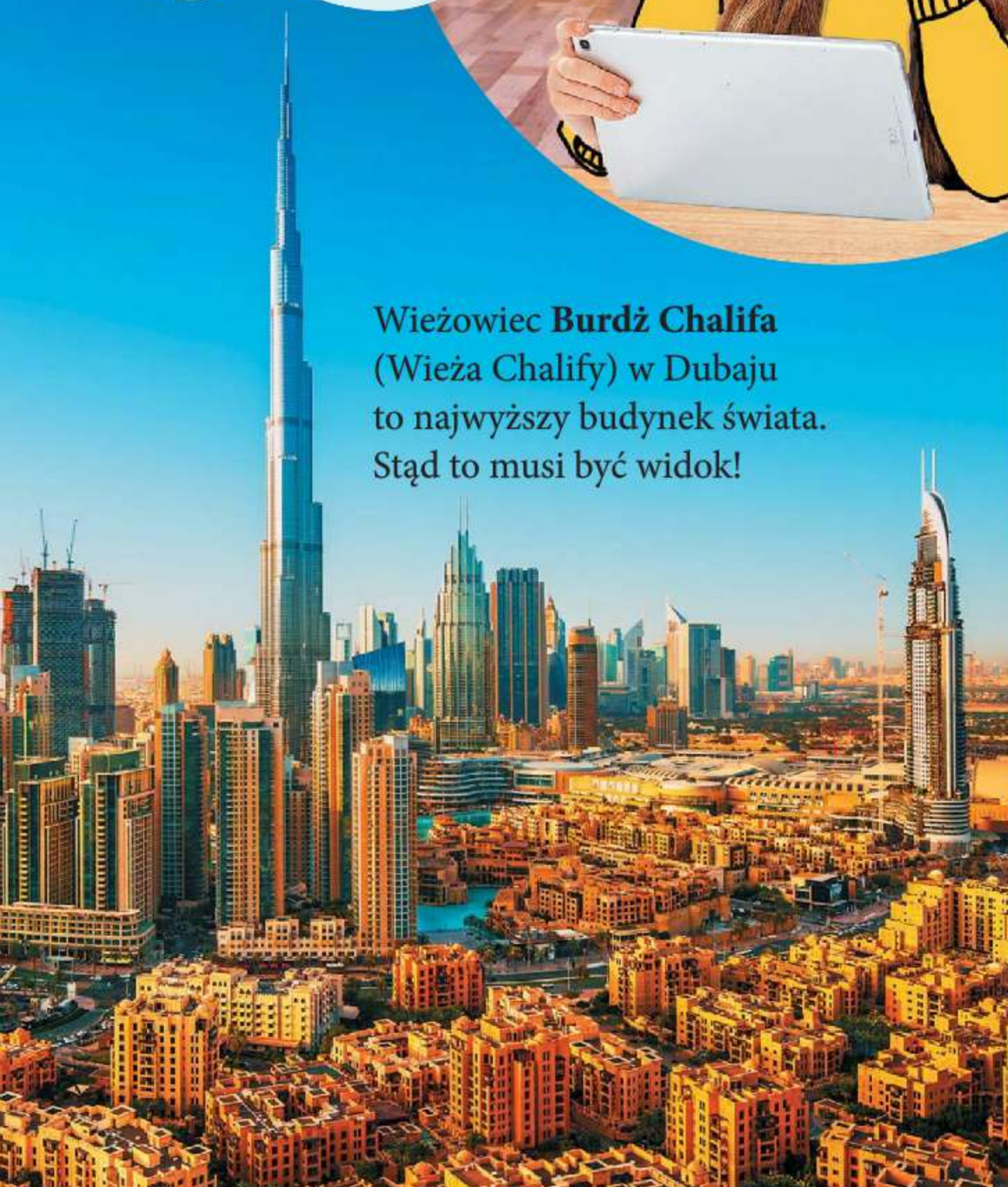
1.

Jak mogę zadbać
o swój dom?

Nie ma jak
w domu...

Wieżowiec **Burdż Chalifa**
(Wieża Chalify) w Dubaju
to najwyższy budynek świata.
Stąd to musi być widok!

Casa Vicens (czytaj: kasa wicens)
w Barcelonie to dom zaprojektowany
przez Antonia Gaudiego (czytaj:
gałdiego). Budynek zdobią kolorowe
mozaiki.

1. Powiedz, jak wyglądają domy, które mijasz w drodze do szkoły. Czym się różnią? Zatrzymaj się przed jednym z domów i dokładnie mu się przyjrzyj. Co ci się podoba, a co nie podoba w tym budynku?
2. Dowiedz się, co oznacza wyraz **architektura**.

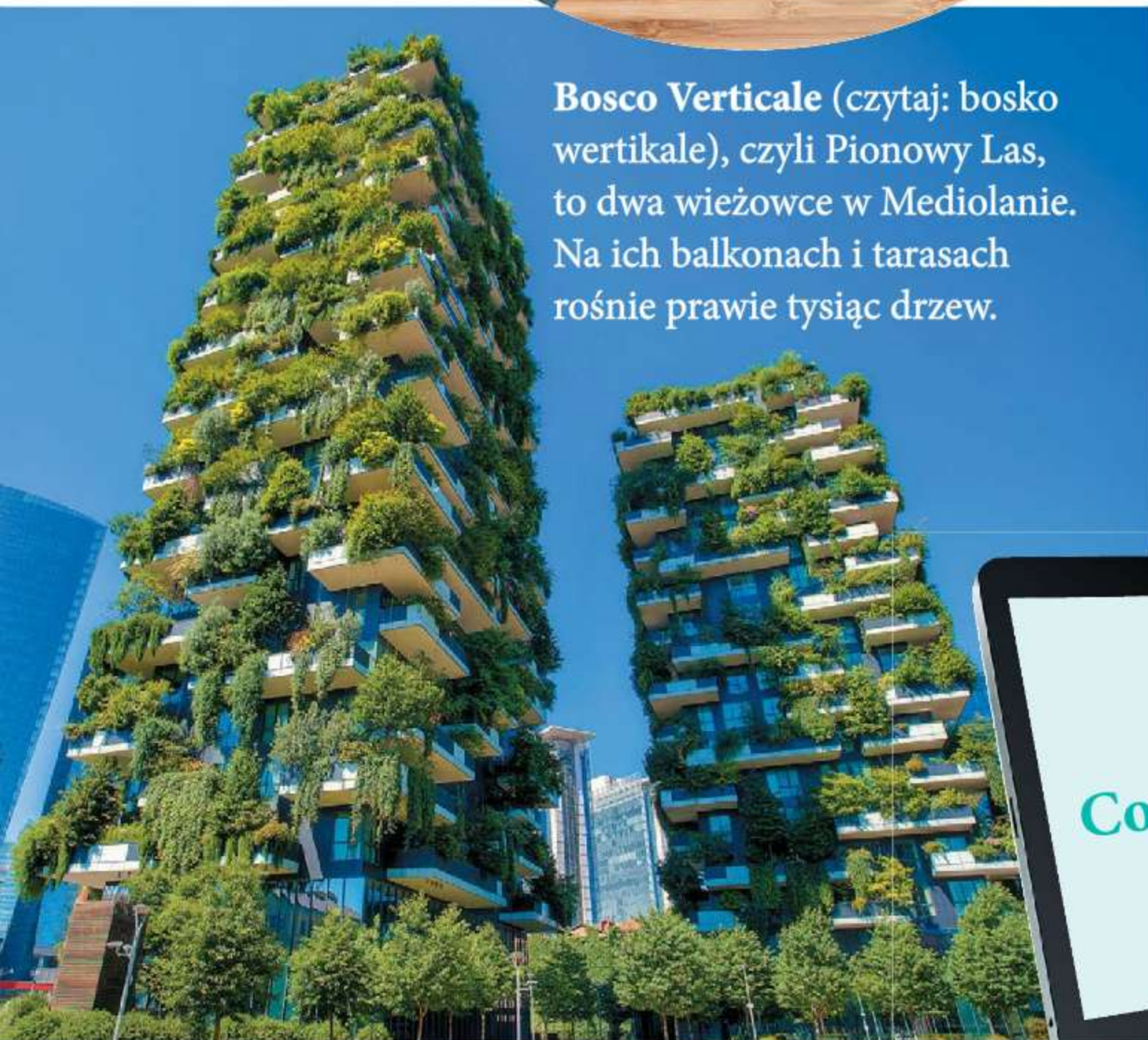
A czy wiesz,
jakie ciekawe
mogą być różne
budynki?

3.

Gdzie mieszkają
zwierzęta?

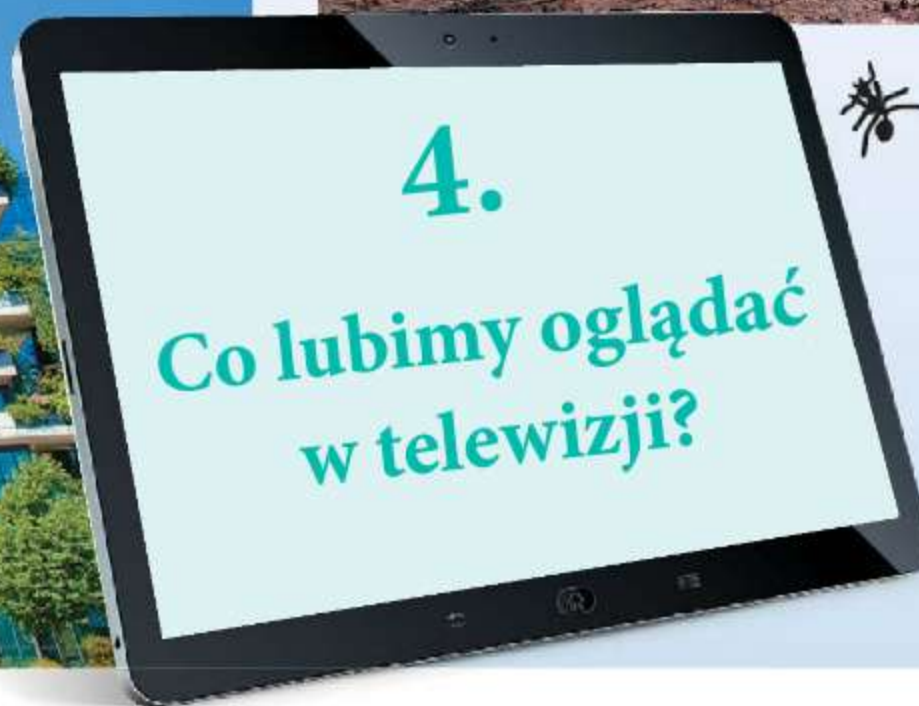

Bosco Verticale (czytaj: bosko
wertikale), czyli Pionowy Las,
to dwa wieżowce w Mediolanie.
Na ich balkonach i tarasach
rośnie prawie tysiąc drzew.

4.

Co lubimy oglądać
w telewizji?

- 3. Obejrzyj kilka oryginalnych budynków przedstawionych na zdjęciach i posłuchaj ich opisów. Porozmawiajcie w parach, co w nich jest interesującego.
4. Czy tylko ludzie budują domy? Uzasadnij swoją odpowiedź.
5. Jak rozumiesz powiedzenie: **wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej?**

Hanna Niewiadomska

Bałagan

(fragment)

Do pokoju Mateusza
Wpadł Bałagan – wszystko rusza.
Jak coś dotknie, to przestawi,
Nic na miejscu nie zostawi.

Był na biurku – więc w szufladzie
Wszystko leży już w nieładzie.
Kredki biedne, rozsypane,
Żółta z czarną połamane.

Poodkręcał plakatówki,
Które uciekając z tubki,
Dywan strasznie umazały
I za łóżko powpadały.

Klocki po pokoju posiał,
Konia na biegunach dosiadł,
Kapcie rzucił na kanapę,
Potem podarł starą mapę. (...)

Wszyscy są już nim zmęczeni,
Proszą wielce utrudzeni:
– Niech pan ulży naszej doli,
Niech pan więcej nie swawoli.

Bałaganie! Bałaganie!
Może w końcu pan przestanie!
Proszę wziąć się za porządek
I ustawić wszystko w rządęk!

A Bałagan mówi tak:
– Mnie sprzątanie nie jest w smak.
To jest pokój Mateusza,
Niech on do porządków rusza!

1. Posłuchaj wiersza i odpowiedz na pytania:

- Kto zamieszkał w pokoju Mateusza?
- Jak wyglądał pokój chłopca?
- Kto tak naprawdę narobił bałaganu w pokoju Mateusza?
- Kto powinien posprzątać?

Zastanów się, jak mógłby wyglądać twój wymarzony pokój. Uzgodnij z rodzicami, które zmiany można wprowadzić.

Bądź prawdziwym gospodarzem w swoim pokoju! Dbaj w nim o porządek, żeby nie zamieszkał w nim pan Bałagan!

1. Układaj zabawki w wyznaczonym miejscu.

2. Ścieraj kurz z szafek i półek.

3. Podlewaj kwiaty.

4. Odkurzaj podłogę.

5. Ściel codziennie swoje łóżko.

6. Wyrzucaj śmieci.

2. Przyjrzyj się ilustracjom. Które z przedstawionych czynności wykonujesz w swoim pokoju? W jaki jeszcze inny sposób możesz dbać o porządek?

3. Porozmawiajcie w parach, czy utrzymywanie porządku jest łatwe, czy – trudne. Od czego to może zależeć?

2. W jakich domach mieszkają ludzie?

Darek

d D

d D

dom

dom

d o m

dam dla miód data dama
moda duma dola odlot Lidia

To dom .

A to dom Ali i .

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Obejrzyj ilustrację. Powiedz, w którym domu mieszka Lena, a w którym mieszkają Darek i Ala. Opisz, jak wygląda twój dom.

droga

komoda

lód

Lena mieszka w wieżowcu. Jej mieszkanie znajduje się na jedenastym piętrze. Dziewczynka korzysta z windy. Z okna Leny domy i ulice wyglądają jak miniatutki.

Darek i Ala mieszkają w domu jednorodzinny. Niektóre ściany tego domu są całe ze szkła. W tym mieście są też stare kamienice i duże osiedla mieszkaniowe.

3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę **d**. Wymów każdą nazwę sylabami.

4. Stań się dzisiaj architektem i narysuj na kartce z bloku wymarzony dom, w którym chcesz zamieszkać. Jakie twoje potrzeby spełniałby taki dom? Opowiedz o nim.

Gra muzyka!

Ludzie mieszkają w domach. A gdzie mieszka muzyka?
Wszędzie tam, skąd wydobywają się dźwięki.

Muzyki można słuchać w różnych sytuacjach. Czy masz znajomych, którzy grają na instrumentach? A może sama / sam śpiewasz albo potrafisz na czymś grać? Jeśli wybierzesz się na koncert, to posłuchasz muzyki wykonywanej przez muzyków.

W dużych miastach istnieją domy zbudowane specjalnie po to, żeby organizować w nich koncerty. Takie domy muzyki to **filharmonie**.

Filharmonia w Warszawie istnieje od ponad stu lat.

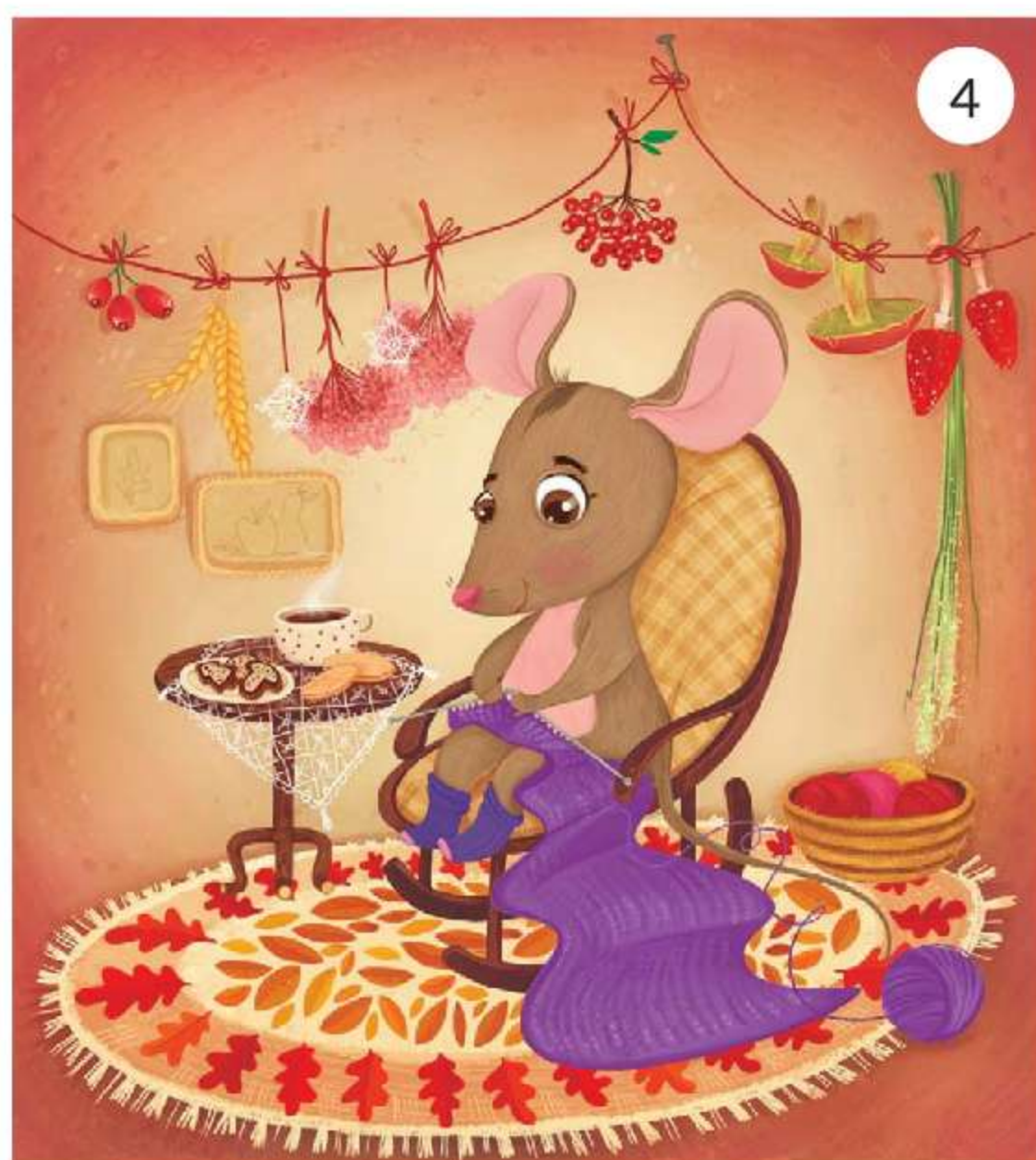
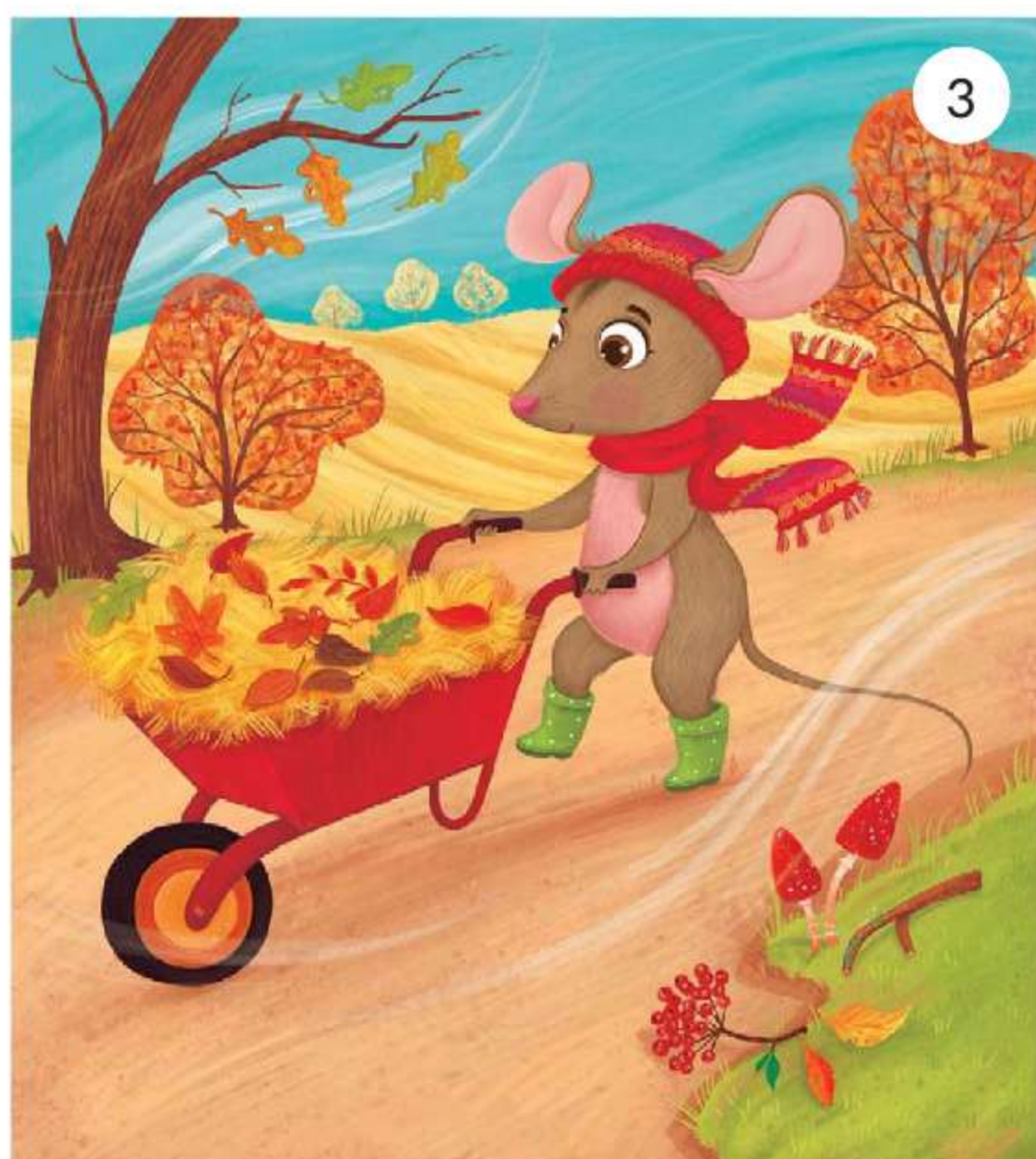
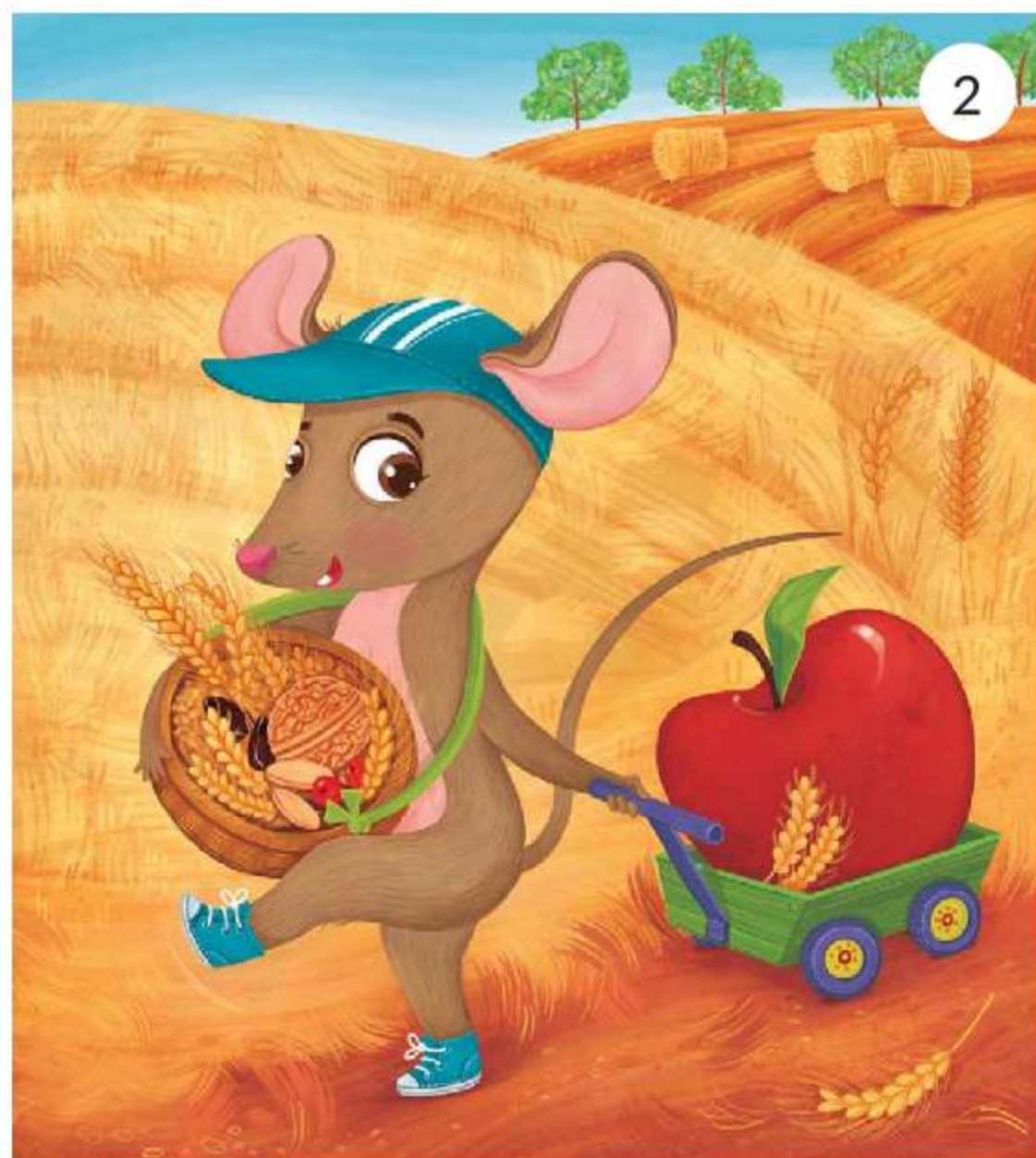
To nowoczesna filharmonia w Szczecinie.

Ciocia Leny gra na skrzypcach i pracuje w filharmonii. Codziennie idzie do pracy, niosąc w ręku **futerał**. W futerałach przechowuje się instrumenty, żeby się one nie zniszczyły. Można powiedzieć, że futerał to dom dla instrumentu.

1. Przyjrzyj się zdjęciom i powiedz, co może wydawać dźwięki, czyli być domem dla muzyki.
2. Gdzie można posłuchać muzyki? Jaką muzykę słyszysz wokół siebie?
3. Opowiedz, czy w twoim domu słucha się muzyki i z jakich urządzeń się przy tym korzysta.

3. Gdzie mieszkają zwierzęta?

1. Przyjrzyj się ilustracjom. Powiedz, co robiła myszka późnym latem i jesienią. Jak myślisz dlaczego? Co myszka robiła zimą?
2. Opowiedz o myszce z historyjki obrazkowej tak, żeby zaciekawić koleżanki i kolegów.
3. Czy znasz zwierzęta, które podobnie jak mysz budują sobie domy? Opowiedz o nich.

Domy zwierząt

Las jest pełny domów zwierząt. Te domy różnią się od siebie. Znajdują się na drzewach, na ziemi i pod ziemią, na wodzie i pod wodą. Często są to bardzo skomplikowane konstrukcje, jak mrowiska, kretowiska czy nory borsuków. Niektóre zwierzęta mieszkają w swoich domach cały rok, tak jak bobry. Ptaki opuszczają gniazda, gdy odchowają młode.

1. Posłuchaj opowiadania „Zgadnij, kto tu mieszka” z cyklu „Lena i Tymek poznają świat”, które znajduje się na stronach 114–115. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj ilustrację i powiedz, w jakich domach mieszkają zwierzęta.
3. Czym zajmuje się osoba wykonująca zawód leśnika? Gdzie pracuje?

ciekawego

W norze borsuka może zamieszkać także lis, wtedy te zwierzęta żyją obok siebie w zgodzie.

4. Które zwierzęta tworzą skomplikowane budowle do zamieszkania?
5. W czym domy zwierząt są podobne do naszych, a w czym – się różnią?
6. Dowiedz się czegoś ciekawego o domach bobrów, mrówek lub niedźwiedzi. Zaprezentuj zdobyte wiadomości w klasie.

4. Co lubimy oglądać w telewizji?

Ela

e E

e E

ekran

ek ran

e k r a n

ale temat medal metal
emu mole ule detal Emil

Tu Ela, mama i tata Eli.

A tam .

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Przyjrzyj się ilustracji. Co widzisz na ekranie telewizora? Podaj nazwy tych zwierząt i przedmiotów. Wypowiedz te wyrazy głoskami.

eklerka

moneta

korale

Ela chętnie ogląda bajki w telewizji. Tata lubi filmy historyczne. A mama woli siatkówkę. Wszyscy kochają przyrodę. Z przyjemnością razem siadają przed ekranem telewizora. Wybierają zazwyczaj programy przyrodnicze. Oglądają także prognozę pogody i wiadomości.

Ela lubi też chodzić do kina. Tam jest wielki ekran.

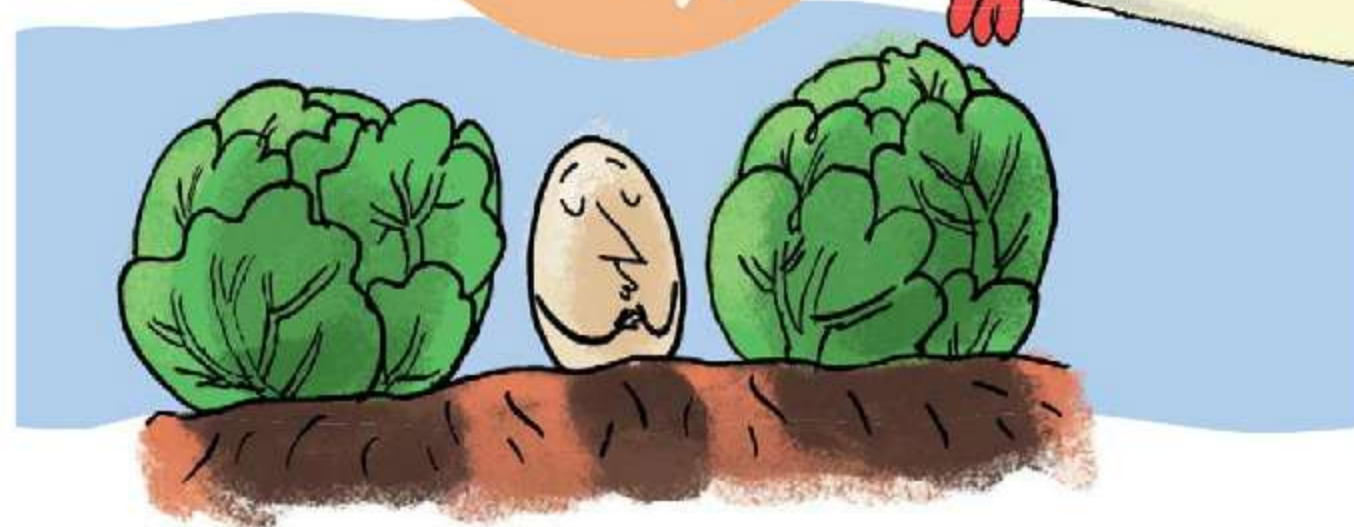
3. Wyszukaj w tekście na tej stronie wyrazy z literami e, E. Policz je.
4. Powiedz, jakie programy lub filmy oglądasz w telewizji najchętniej.
5. Czy byłeś / byłaś kiedyś w kinie? Jeśli tak, to jaki film oglądałeś / oglądałaś?

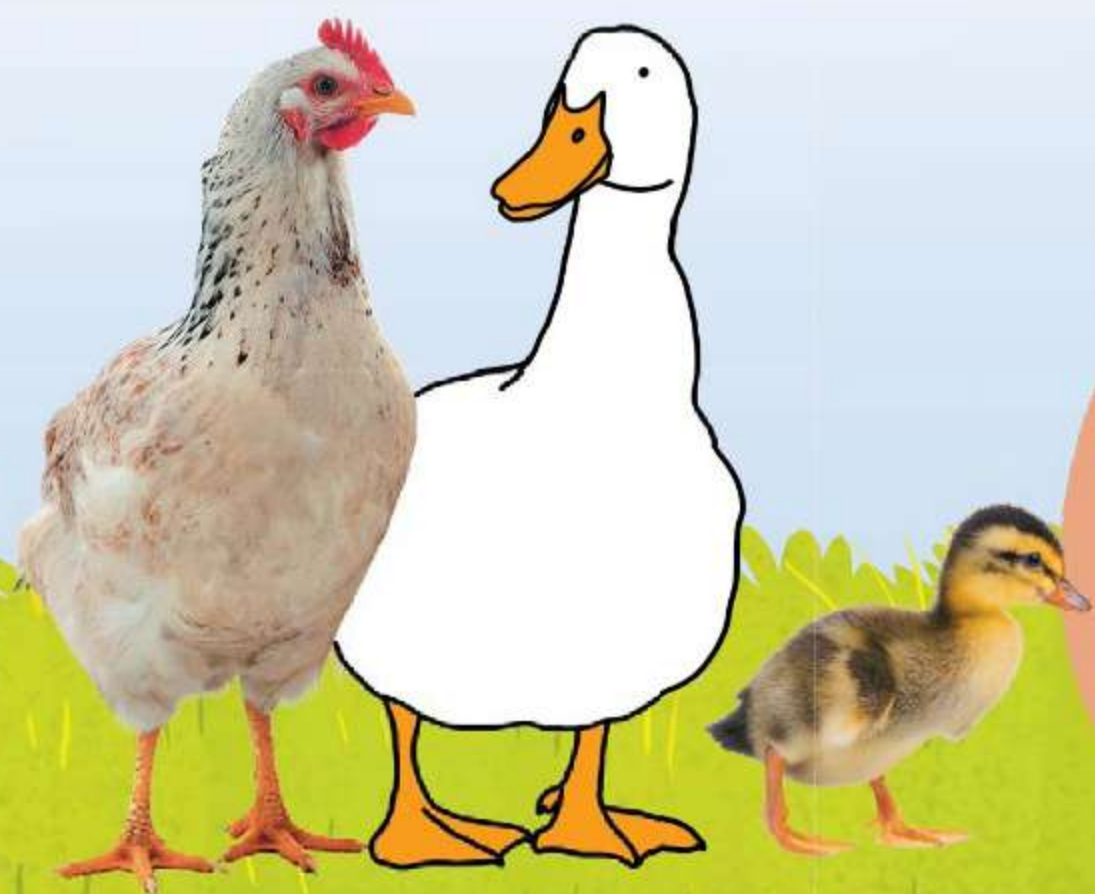
Na wsi

Leno, kiedy znowu przyjedziesz na wieś?

1.
Czy jajko jest mądrzejsze od kury?

2.
Czyje to jajko?

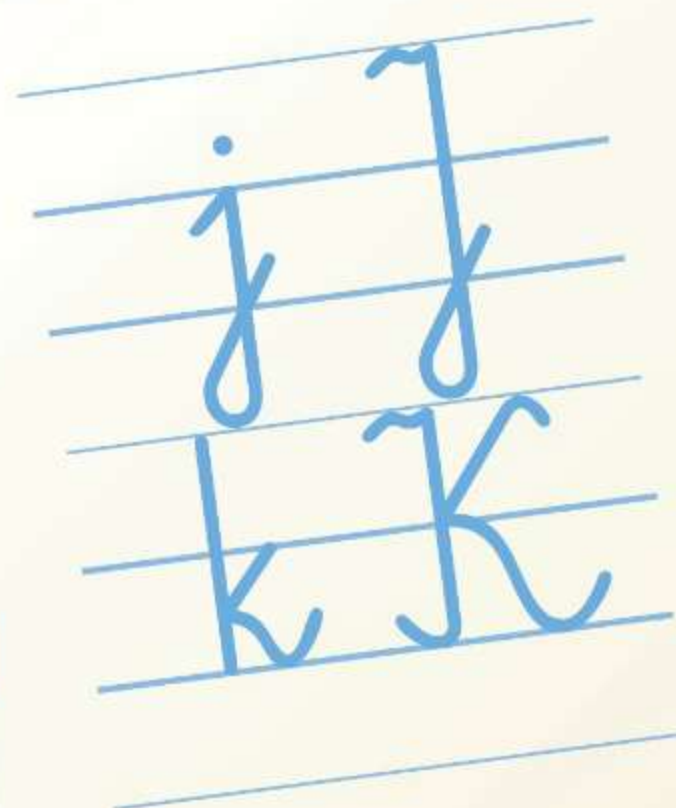
1. Weź jajko do ręki. Postaraj się trzymać je ostrożnie, żeby ci nie wypadło. Jaka w dotyku jest skorupka jajka? Co czujesz, gdy trzymasz jajko w dłoni?

2. Które zwierzęta znoszą jaja?

3. Jak myślisz, co było pierwsze: jajko czy kura? Uzasadnij swoje zdanie.

3.
Jakie
zwierzęta
hoduje się
na wsi?

Jak najszybciej! Na wsi
zawsze tyle się dzieje!
I znowu zobaczę
te wszystkie zwierzęta.

pomnik Czterech
Muzykantów z Bremy

4.
Dlaczego
kot
mruczy?

mrru, mrrru, mrrrrru...

4. Wymień i opisz zwierzęta, które można spotkać w gospodarstwie wiejskim.

5. Jakie zwierzęta przedstawia pomnik z Bremy? Dowiedz się, do jakiej baśni nawiązuje.

6. Czy mieszkasz lub masz rodzinę na wsi? Czy byłaś / byłeś kiedyś na wsi?
Z czym kojarzy ci się wieś?

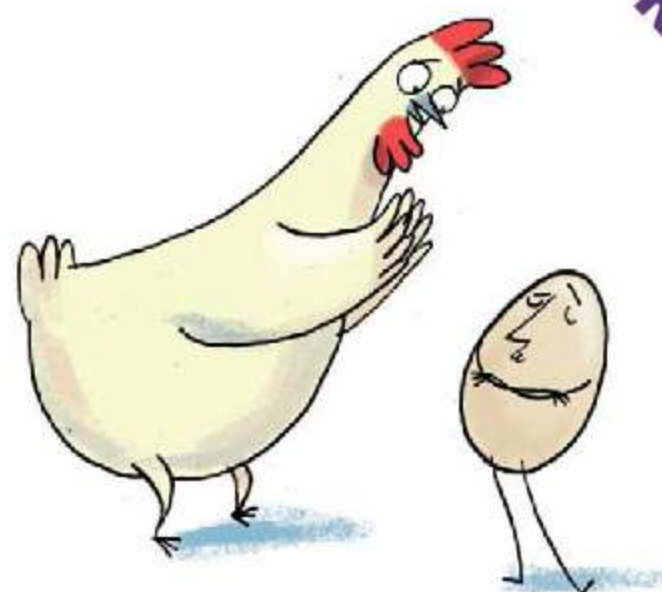
1. Czy jajko jest mądrzejsze od kury?

Jan Brzechwa

Jajko

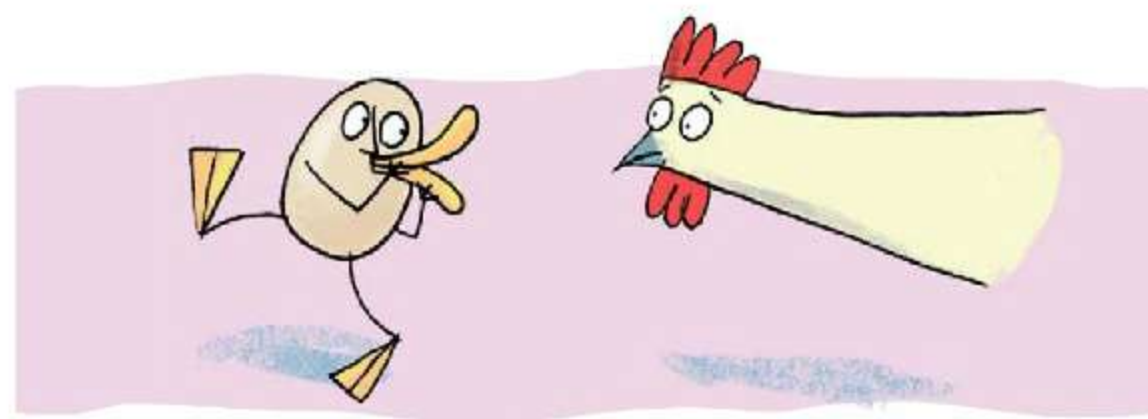

Było sobie raz jajko mądrzejsze od kury.
Kura wyłazi ze skóry,
Prosi, błaga, namawia: „Bądź głupsze!”.
Lecz co można poradzić, kiedy ktoś się uprze?

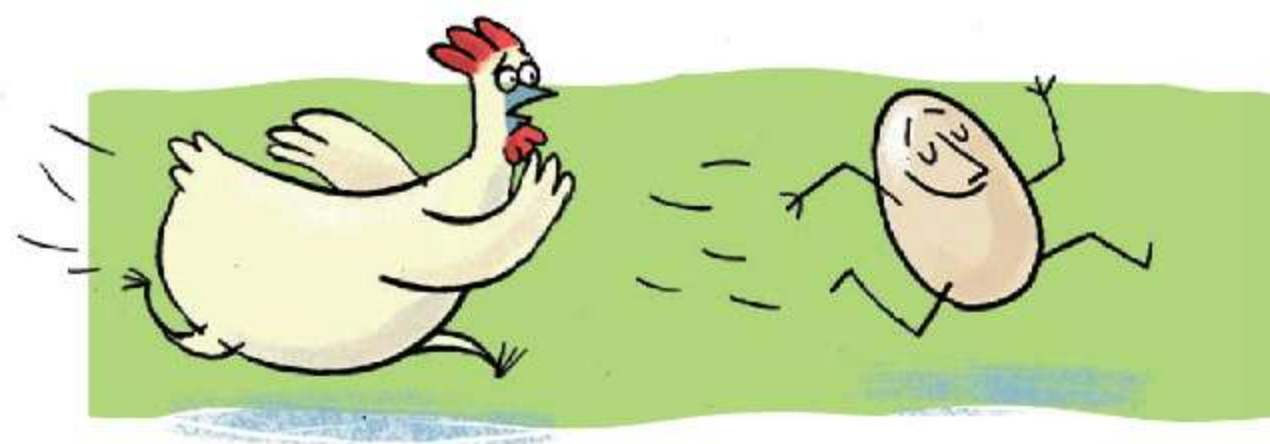

Kura martwi się bardzo i nad jajkiem gdacze,
A ono powiada, że jest kacze.

Kura prosi serdecznie i szczerze:
„Nie trzęś się, bo będziesz nieświeże”.
A ono właśnie się trzęsie
I mówi, że jest gęsie.

Kura do niego zwraca się z nauką,
Że jajka łatwo się tłuką,
A ono powiada, że to bajka,
Bo w wapnie trzyma się jajka.

Kura czule namawia: „Chodź, to cię wysiedzę”.
A ono ucieka za miedzę,
Kładzie się na grządkę pustą
I oświadcza, że będzie kapustą.

Kura powiada: „Nie chodź na ulicę,
Bo zrobią z ciebie jajecznicę”.
A jajko na to najbezzwłoczniej:
„Na ulicy nie ma patelni”.

Kura mówi: „Ostrożnie! To gorąca woda!”.
A jajko na to: „Zimna woda! Szkoda!”.
Wskoczyło do ukropu z miną bardzo hardą
I ugotowało się na twardo.

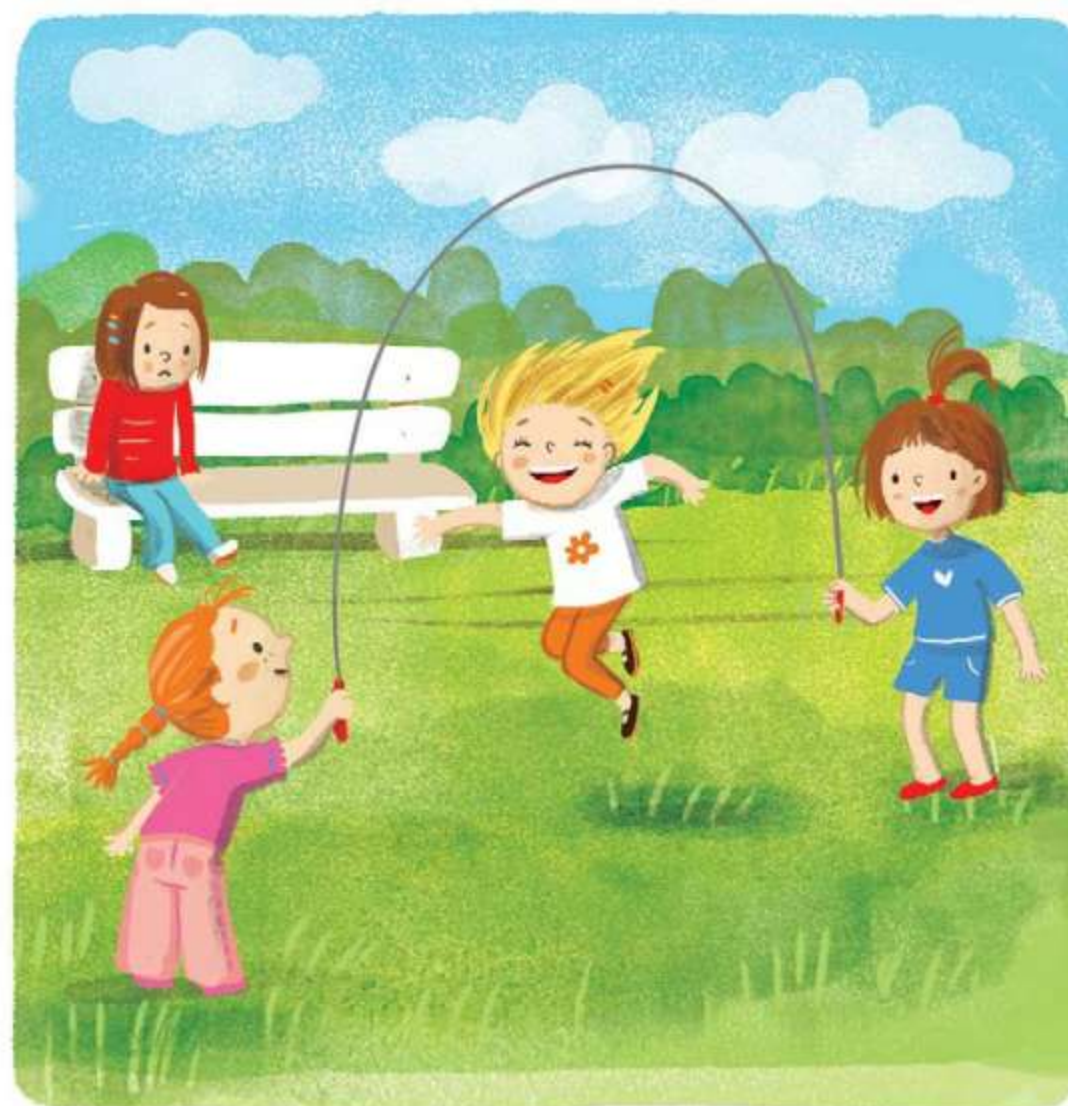
1. Posłuchaj wiersza i odpowiedz na pytania:

- O czym opowiada wiersz?
- Jakich rad udzieliła kura jajku?

- Czy jajko słuchało dobrych rad?
- Jak się skończyła historia jajka?

2. Pomyśl i powiedz, kto w twoim życiu może odgrywać rolę kury, a kto – rolę jajka.

Czas na poradę!

Staraj się zawsze postępować kulturalnie i odnosić się do innych z szacunkiem.

3. Podzielcie się na cztery grupy. Niech każda grupa opíše sytuację przedstawioną na jednej z ilustracji. Co może się wydarzyć dalej? Odegrajcie odpowiednie scenki.
4. Jakie zakończenia tych scenek zaproponowaliście? Jak powinny się zachować osoby pokazane na ilustracjach?
5. Porozmawiajcie o tym, co to znaczy **być kulturalnym i szanować innych**.
6. W jakich jeszcze sytuacjach powinniśmy być kulturalni i odnosić się do innych z szacunkiem? Podajcie kilka przykładów.

Jola

j J

jajo

ja jo

j a j o

daj lej tej jej jad maj jem
mój moja jama Maja

Jola ma 4 jaja od .

To omlet dla Joli.

A to omlet dla Emila.

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co robią pokazane na niej osoby.
3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę j.

jagody

lejek

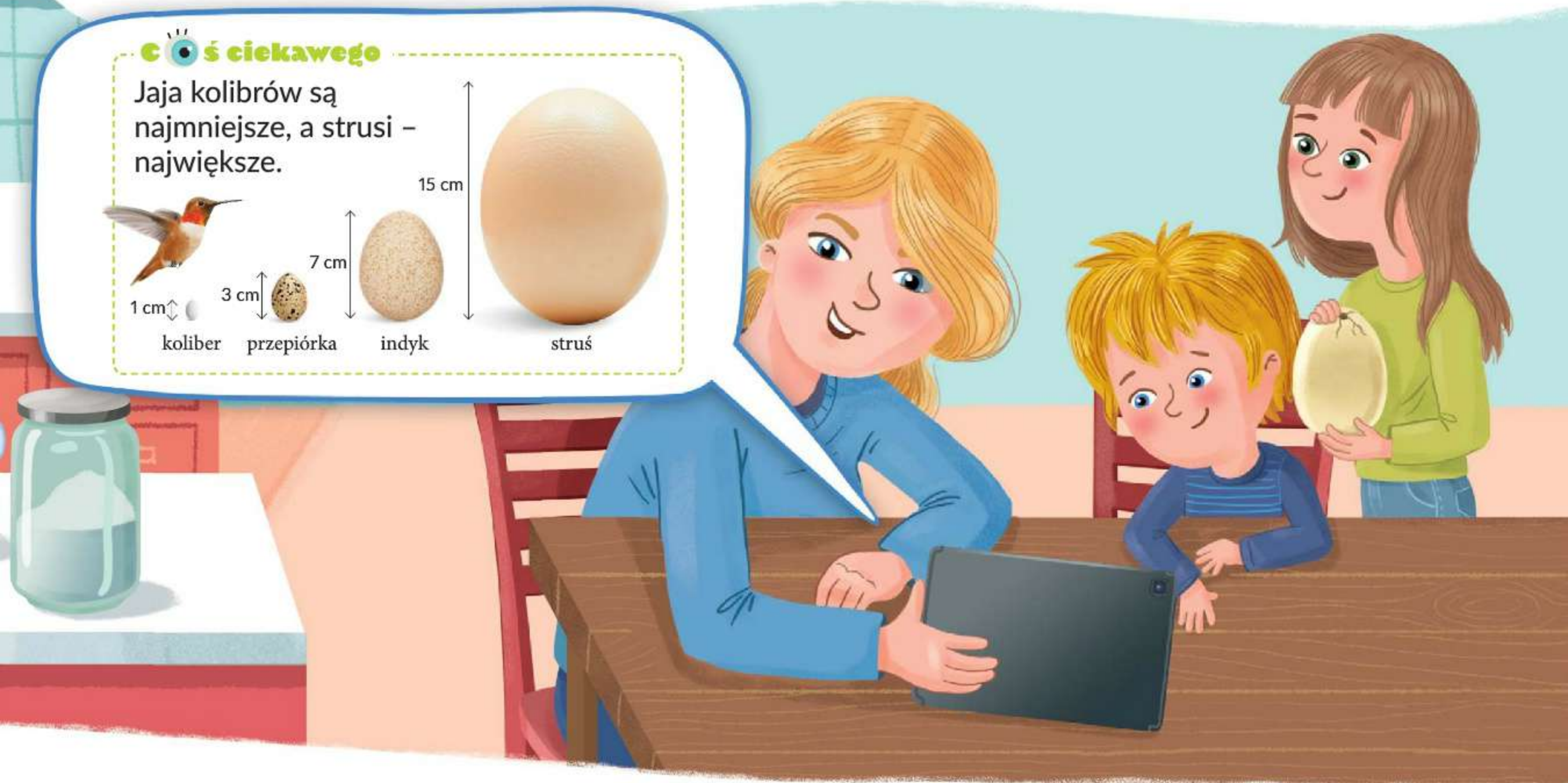

olej

Ciekawego

Jaja kolibrów są najmniejsze, a strusi – największe.

Ptaki wszystkich gatunków znoszą jaja. Najmniejsze są jaja kolibrów. Jajo kosa jest niebieskie. Jajo przepiórki jest malutkie i nakrapiane. Jajo indycze ma brązowe kropki.

Jola ma w domu skorupę jaja strusiego. Do rozłupania tego jaja tata musiał użyć wiertarki! A jajecznicy z jednego jaja starczyło na śniadanie dla całej rodziny.

4. Wymień różnice między jajami znoszonymi przez różne ptaki, o których jest mowa w tekście. Czy wiesz, jak wyglądają jeszcze inne jaja?
5. Podaj kilka wyrazów, w których głoska j występuje na początku lub na końcu.
6. Porozmawiajcie w klasie o tym, do przygotowania jakich potraw są potrzebne jajka.

Jak wykonać zwierzątko wykluwające się z jaja?

Porozmawiajcie w klasie o tym, jakie zwierzęta wykluwają się z jaj. Czy są to tylko ptaki?

Materiały:

patyczek
po lodach

dwa
kontury jaja

kontur
zwierzątka

nożyczki

klej

Wykonanie:

1.

Odetnij górną część jaja wykonanego z kolorowego lub ozdobnego papieru.

2.

Do konturu zwierzątka przyklej na dole patyczek, a na górze – odciętą część jaja.

3.

Na gładkim konturze jaja umieść zwierzątko z przyklejonym patyczkiem. Posmaruj klejem tylko boki dolnej części spodu ozdobnego jaja. Przyklej tę część do gładkiego konturu jaja.

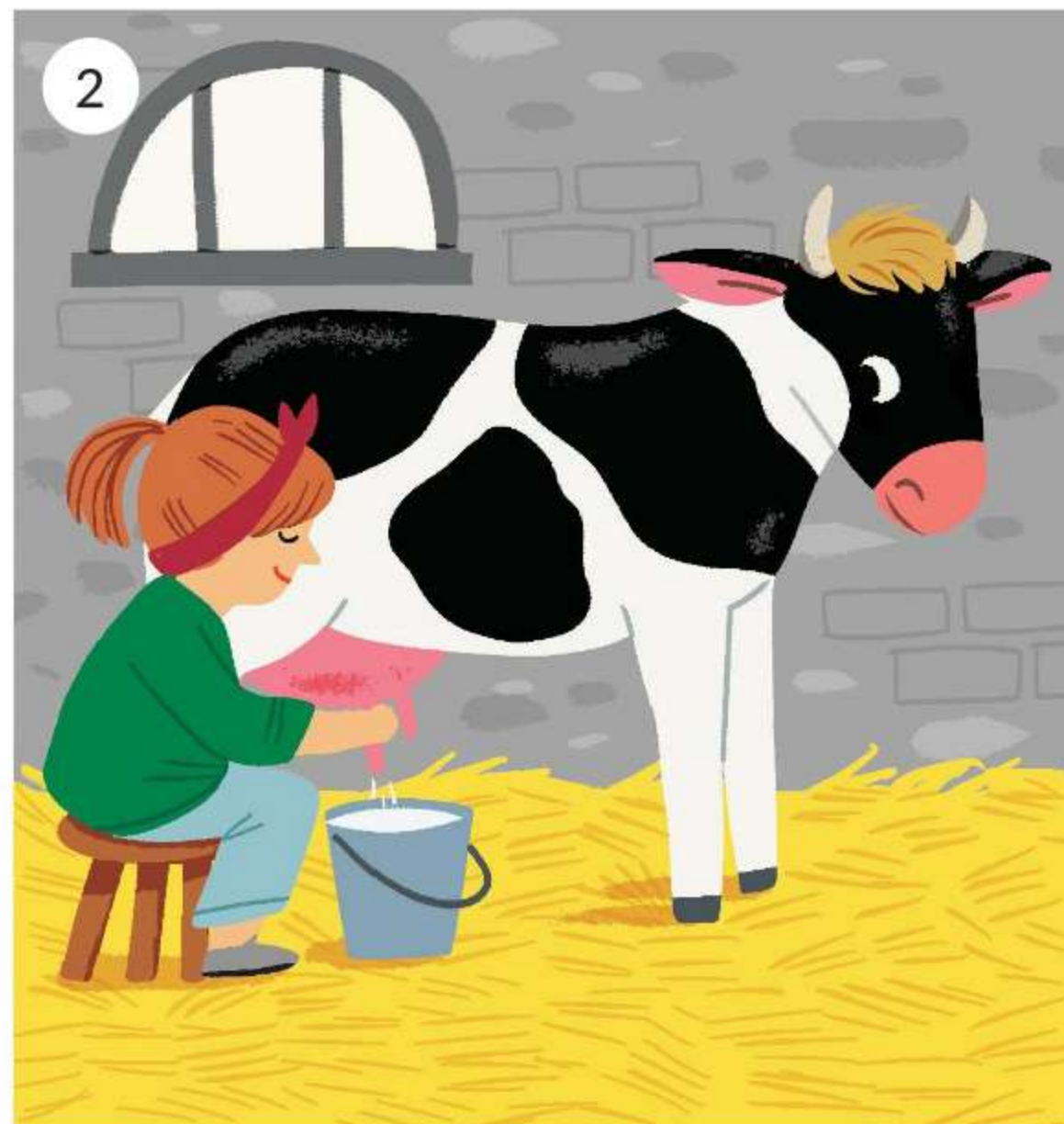

4.

Twoja praca jest gotowa! Poruszaj patyczkiem do góry, żeby zwierzątko wykuło się z jaja.

3. Jakie zwierzęta hoduje się na wsi?

1. Obejrzyj obrazki i opowiedz historyjkę. Jak myślisz, co mógłby przedstawiać kolejny obrazek? Dlaczego?
2. Powiedz, skąd mamy mleko i jajka.
3. Podaj po jednym określeniu do nazw zwierząt: indyk, krowa, pisklę, na przykład łaciata krowa.

Zwierzęta na wsi

W gospodarstwach rolnych, agroturystycznych i na farmach są hodowane różne zwierzęta.

Coś ciekawego

Kontakt ze zwierzętami ma pozytywny wpływ na człowieka. Głaskanie i przytulanie zwierząt oraz zabawa z nimi pomagają zwłaszcza osobom chorym i z niepełnosprawnościami.

koń

owca

świnia

stajnia

owczarnia

chlew

1. Posłuchaj opowiadania „Jakie zwierzęta spotkamy na wsi?” z cyklu „Lena i Tymek poznają świat”, które znajduje się na stronach 116–117. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj zdjęcia i wymień zwierzęta, które hoduje się w gospodarstwach na wsi. W jakich pomieszczeniach mieszkają różne zwierzęta?

Rolnik pracuje w gospodarstwie. Uprawia ziemię. Sieje zboża, sadzi warzywa oraz zbiera plony. Hoduje też zwierzęta. Używa wielu sprzętów rolniczych. Wśród nich są różne maszyny, na przykład traktor, oraz narzędzia, takie jak widły czy grabie.

krowa

królik

kura

kaczka

gęś

obora

królikarnia

kurnik

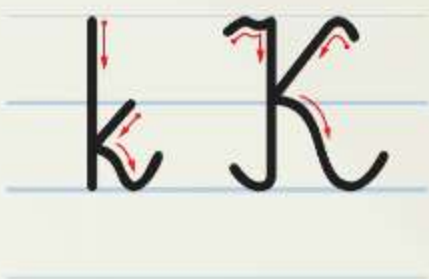
3. Dlaczego kontakt ludzi ze zwierzętami jest ważny?
4. Czym zajmuje się osoba wykonująca zawód rolnika? Gdzie pracuje? Jakich sprzętów rolniczych używa?
5. Dowiedz się, w jaki sposób rolnicy dbają o hodowane zwierzęta. Podziel się tymi informacjami w klasie.

4. Dlaczego kot mruczy?

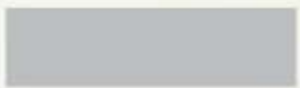

Kaja

k K

kot

kot

k o t

jak mak kij kok kod klej
kula mleko kotlet kolejka
Kaja ma kotki. To kotka Kama
i jej malutkie kotki: Muti
i Kitek. Kamil daje im motek.

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Przyjrzyj się ilustracji i opowiedz, co się dzieje na wiejskim podwórku.
3. Wyszukaj na ilustracji przedmioty i zwierzęta, w których nazwach słyszysz głoskę k.
4. Co wiesz o zachowaniach kotów? Dlaczego koty mruczą?

korona

mleko

znak

Kaja i Kamil bawią się na podwórku. Kaja sypie pokarm do miski dla kotki Kamy.

Kamil też lubi zabawy z kotem. Jego kot to Mruczek. Mruczek często miauczy i mruczy. Kamil głaszcze go po grzbiecie. Kot jest zadowolony. Słysząc jego kocie mruczanki. Mru, mrru, mrrru!

5. Co może znaczyć powiedzenie: **spadać jak kot na cztery łapy**?
Podaj inne powiedzenia, w których występuje wyraz **kot**.
Czy takie powiedzenia są zawsze prawdziwe?

6. Wykonaj mozaikowego kota. Narysuj i wytnij kontur kota.
Wyklej go kawałkami kolorowego papieru. Obetnij wystające kawałki.

Zdrowe odżywianie

W tym tygodniu
będziemy mieć
w szkole spotkanie
z dietetykiem.

1. Jak nie marnować jedzenia?

2.

Z czego robi się
lody?

Paul Cezanne (czytaj: pol sezan) „Jabłka i pomarańcze”

1. Na czym polega według ciebie **zdrowe odżywianie**? Jakie produkty są zdrowe?
2. Co najbardziej lubisz jeść? Jakie posiłki zjadasz w ciągu dnia? Czy są one zdrowe?
3. Obejrzyj obraz. Co widzisz na obrazie i jak on ci się podoba? Czy masz ochotę zjeść pokazane na nim owoce? Dlaczego? Jak myślisz, czy zawarte są w nich witaminy?

3.

Jak się zdrowo
odżywiać?

Wspaniale!
A czy wiesz,
kto to jest
dietetyk?

4.

Po co nam
witaminy?

4. Podczas drugiego śniadania zamknij na chwilę oczy i zwróć uwagę na to, jaki smak ma to, co jesz. Postaraj się skupić tylko na jedzeniu. Czy czujesz smak poszczególnych produktów, na przykład warzyw? Czy smakuje ci to, co jesz?
5. Jak rozumiesz powiedzenie: **co za dużo, to niezdrowo**?

Melania Kapelusz

Kanapkowy pożeracz

Jola z Olą stały na szkolnym korytarzu i robiły dziwne miny. Była duża przerwa.

– Co dziś masz? – spytała Ola.
– Znowu to samo – westchnęła Jola.
– Pokaż. – Ola zajrzała do kanapki swojej koleżanki. – Serek ze szczypiorkiem.
E, to jeszcze nic. Ja mam z rzodkiewką.

– Blee!
– Ble! – Ola się skrzywiła. – Moja mama ją lubi.
– A ty co lubisz? – spytała Jola.
– Rurki z bitą śmietaną.
– Ja też! Uwielbiam. I jeszcze czekoladę z truskawkowym nadzieniem.
– No dobra, ale co my z tym zrobimy? – Ola zamachała kanapką.

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: O czym rozmawiały dziewczynki w czasie przerwy? Z czym miały kanapki? Dlaczego nie chciały ich zjeść?
2. Opowiedz, jaką tajną umowę zawarli Jola, Ola i Bartek.
3. Jak myślisz, co Jola i Ola mogły zrobić ze swoimi kanapkami? Przeprowadźcie w klasie burzę mózgów i uzasadnijcie swoje propozycje.

Jolowo-Olowy problem drugiego śniadania rozwiązywał na co dzień Bartek. Chłopiec zawarł z dziewczynkami tajną umowę. Umowa nie była spisana, bo Jola, Ola i Bartek nie znali jeszcze wszystkich liter. Ale została zawarta pod przysięgą na magiczny żółty kamień, który Bartek znalazł podczas wakacji nad morzem, dlatego nikt nie miał wątpliwości, że umowy nie wolno złamać. Umowa zapewniała, że Bartek będzie do końca świata i jeden dzień dłużej zjadał drugie śniadanie Joli i Oli. Przewidziane były tylko dwa wyjątki. Pierwszy – kanapki będą z czymś, czego Bartek nie lubi. Drugi – kanapki będą z czymś, co smakuje Joli albo Oli. Ale Bartkowi smakowało wszystko, a Jola i Ola lubiły rurki z bitą śmietaną i czekoladę, których z niezrozumiałych dla nich przyczyn nie dostawały do szkoły. Tak więc drugośniadaniowa przyjaźń kwitła w najlepsze. Aż do dnia, w którym Bartek zlekceważył ustalenia umowy i nie przyszedł do szkoły. Umowa nie przewidywała przecież żadnego chorowania ani innych powodów nieobecności kanapkowego pożeracza.

- To co robimy? – powtórzyła Ola.
- Wyrzucimy je do kosza – szepnęła Jola.
- Mama mówi, że nie wolno wyrzucać jedzenia.
- To zakopmy na trawniku przed szkołą.
- Eeee, to chyba to samo.
- Wcale nie – tłumaczyła Jola. – Kanapka użyźni ziemię i... i... wyrośnie drzewo kanapkowe.
- No, nie wiem. – Ola się wahała. – Może jednak wymyślimy coś innego?

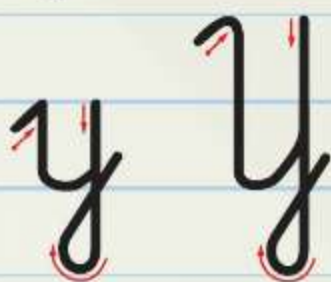
4. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 111. Czego mogą one cię nauczyć? Dlaczego nie należy wyrzucać jedzenia?
5. Wyjaśnij własnymi słowami, co to jest **jadłodzielnia**.
6. Pomyślcie wspólnie w klasie, co można robić, żeby nie doszło do marnowania jedzenia lub produktów spożywczych. Stwórzcie „Bank dobrych rad, jak nie marnować jedzenia”.

2. Z czego robi się lody?

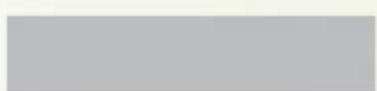

Tymek

y Y

lody

lo dy

l o d y

dym tym domy damy

lody myje tyje tyle

motyle tylko dylemat

Tymek je lody i tata je lody.

A jakie lody je mama Tymka?

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Opowiedz, co się dzieje na ilustracji. Jakie lody zamówili Tymek i jego rodzice?
3. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę y.

ryba

domy

dymy

Jest ciepło, niedzielne popołudnie. Tymek jest z rodzicami w kawiarni. Zamawiają swoje ulubione lody.

Mama wybiera deser lodowy z bitą śmietaną i owocami. Tata woli sorbet truskawkowy. Sorbet to lody z owoców, cukru i wody. Tymek zamawia lody czekoladowe. Są one zrobione z mleka, śmietanki, cukru i kawałków czekolady.

4. Jakie składniki są potrzebne do zrobienia tradycyjnych lodów?

5. Wyjaśnij, co to jest **sorbet**.

 6. Narysuj na kartce z bloku swój ulubiony deser lodowy. Opowiedz, jak go przygotować.

Gra muzyka!

Kraina Słodczy pojawia się w baletowej historii pod tytułem „Dziadek do orzechów”. Opowieść o czekoladzie, marcepanie i cukierkach jest tam przedstawiona za pomocą muzyki i tańca. Krainą Słodczy rządzi Cukrowa Wróżka, która potrafi tańczyć na czubkach palców.

W muzyce i w tańcu ważną funkcję pełni **rytm**. Rytmicznie można się poruszać, grać na instrumencie, śpiewać, a nawet mówić! Desery także można ułożyć w określonym rytmie.

1. Posłuchaj nagrania odtwarzanego przez nauczyciela. W trakcie słuchania przesuвай palec wzdłuż odpowiednich obrazków przedstawiających desery. Następnie samodzielnie wypowiedz rytmicznie nazwy tych deserów.
2. Wypowiadaj głośno nazwy deserów i równocześnie uderzaj ołówkiem w ławkę w rytmie wymawianych słów.
3. Opowiedz własnymi słowami, czym jest **przedstawienie baletowe**.

Maja ma mleko i jajka.

Rano Maja, mama i tata jedzą śniadanie.

Mama przygotowuje kanapki z jajkiem i pomidorem.

Tata robi kakao. Maja je płatki z mlekiem.

Śniadanie to bardzo ważny posiłek.

SamoDZIELNI

Przygotowanie zdrowej i smacznej kanapki wcale nie jest trudne!

Pamiętaj, żeby w kanapce znalazły się różne produkty, dzięki którym dostarczysz organizmowi niezbędnych składników odżywczych.

1. Najpierw wybierz pieczywo, które doda ci energii dzięki zawartym w nim węglowodanom. Najzdrowszy jest chleb pełnoziarnisty.
2. Kromkę chleba posmaruj cienką warstwą masła, które zapewni dobrą pracę twojego organizmu.
3. Połóż na kromce plasterki wędliny, rybę, ser lub jajko. Te produkty są źródłem białka, dzięki któremu rośniesz.
4. Nie zapomnij o dołożeniu warzyw, które zawierają dużo witamin. Możesz wybrać pomidora, ogórka, paprykę, sałatę, rukolę, szczypiorek, seler naciowy, kiełki lub inne warzywa.

Smacznego!

1. Przeczytaj pierwszą część tekstu lub cały tekst, jeśli potrafisz. Powiedz, co rodzina Mai je na śniadanie.
2. Co lubisz jeść na śniadanie? Jak powinno wyglądać zdrowe śniadanie?
3. Posłuchaj wskazówek, jak przygotować zdrową kanapkę. Zorganizujcie w klasie wspólne robienie drugiego śniadania.

Zdrowe odżywianie

Jedzenie odpowiednich produktów spożywczych, aktywność fizyczna oraz zdrowy styl życia wpływają na prawidłowy rozwój, dobrą kondycję i lepsze samopoczucie.

Talerz zdrowego żywienia pokazuje, jak układać jadłospis, żeby w naszej diecie była odpowiednia ilość właściwych produktów spożywczych. Podzielony jest na trzy części.

Dietetyk zajmuje się zasadami zdrowego odżywiania.

Ustala również dietę dla osób, które muszą zmienić sposób odżywiania, na przykład ze względu na ich choroby.

1. Posłuchaj opowiadania „Co zrobić na podwieczorek?” z cyklu „Lena i Tymek poznają świat”, które znajduje się na stronach 117–118. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jakie produkty znajdują się w poszczególnych częściach talerza? Czego jest więcej: warzyw czy owoców? Jakie powinniśmy jeść pieczywo? Czym można zastąpić mięso?
3. Czym zajmuje się osoba wykonująca zawód dietetyka?

Odżywiam się zdrowo

Piję wodę!

Uprawiam sport!

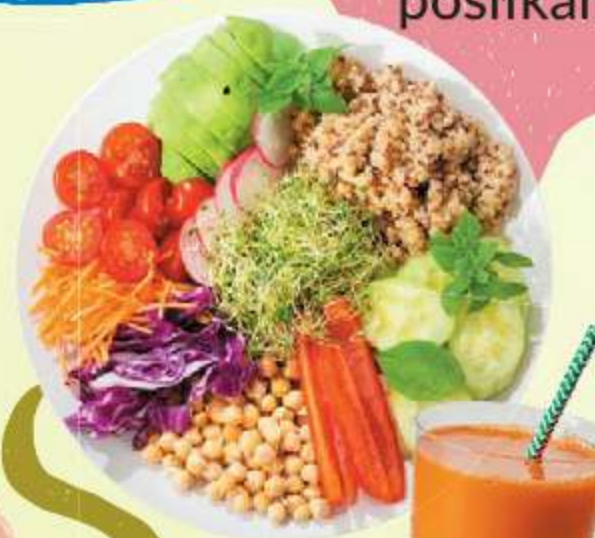
Nie podjadam między posiłkami.

Napoje słodzę miodem lub sokiem!

Jem zdrowe przekąski!

Jem regularnie i zjadam pięć urozmaiconych posiłków dziennie!

Sól zastępuję przyprawami i ziołami!

Gdy niezdrowo się odżywiam

Nie mam siły!

Boli mnie głowa!

Nie umiem się niczym cieszyć!

Nie mogę myśleć!

Często się denerwuję!

4. Obejrzyj zdjęcia i powiedz, co trzeba robić, żeby być zdrowym.
5. Co się z nami dzieje, gdy źle się odżywiamy i jemy nieregularnie?
6. Z pomocą osoby dorosłej przygotuj w domu zdrowy posiłek. Możesz zrobić pastę jajeczną z awokado do chleba, sałatkę owocową lub warzywną, twarożek ze szczypiorkiem lub owocami albo coś innego według własnego pomysłu.

4. Po co nam witaminy?

Sara

s S

ś Ś

sok

sok

s o k

sos kos los las sad lis kasa
lista deska miska stado

To stolik. Tu stoi sok .
Mama da sok smykom.

1. Przeczytaj wyrazy i tekst pod ilustracją na tej stronie, a jeśli potrafisz, to także tekst znajdujący się na stronie obok.
2. Przyjrzyj się ilustracji. Wyszukaj elementy, w których nazwach słyszysz głoskę s. Wypowiedz te nazwy głoskami.

sowa

pasek

las

Sara, Magda i Sebastian to pomysłowe smyki. Dzieci bawiły się dziś ciastoliną. Sara ulepiła piękną gruszkę w kapeluszu. Magda zrobiła jabłuszko z wąsami. Sebastian wykonał zabawnego banana.

Mama przygotowała sok z marchewki. Jest w nim dużo witamin. One chronią przed przeziębieniem.

3. Co ulepił Sara, Magda i Sebastian? Jak wyglądają ich figurki?

4. Czy należy pić soki owocowe i warzywne? Podzielcie się na dwie grupy. Jedna grupa niech poszuka argumentów za piciem soków, a druga – przeciw.

5. Czy lubisz pić soki? Jaki jest twój ulubiony sok?

Marcin Przewoźniak

Skarb z biblioteki

Odcinek 1. Kto ukradł księgę?

Ula i Olek to siostra i brat. Ula chodzi do trzeciej klasy, a Olek – do pierwszej. Dziś wybrali się z mamą do biblioteki. To ten stary, zabytkowy budynek, który wygląda trochę jak zamek, a trochę jak kościół.

W środku ujrzeli dziwną scenę. Bibliotekarka, pani Wika, płakała. Babcia Wandzia, najstarsza czytelniczka, łapała się za głowę i jęczała: „Ojej, co za nieszczęście!”. Nieznajomy mężczyzna w wojskowej kurtce, z kudłatym pieskiem notował coś w notesie.

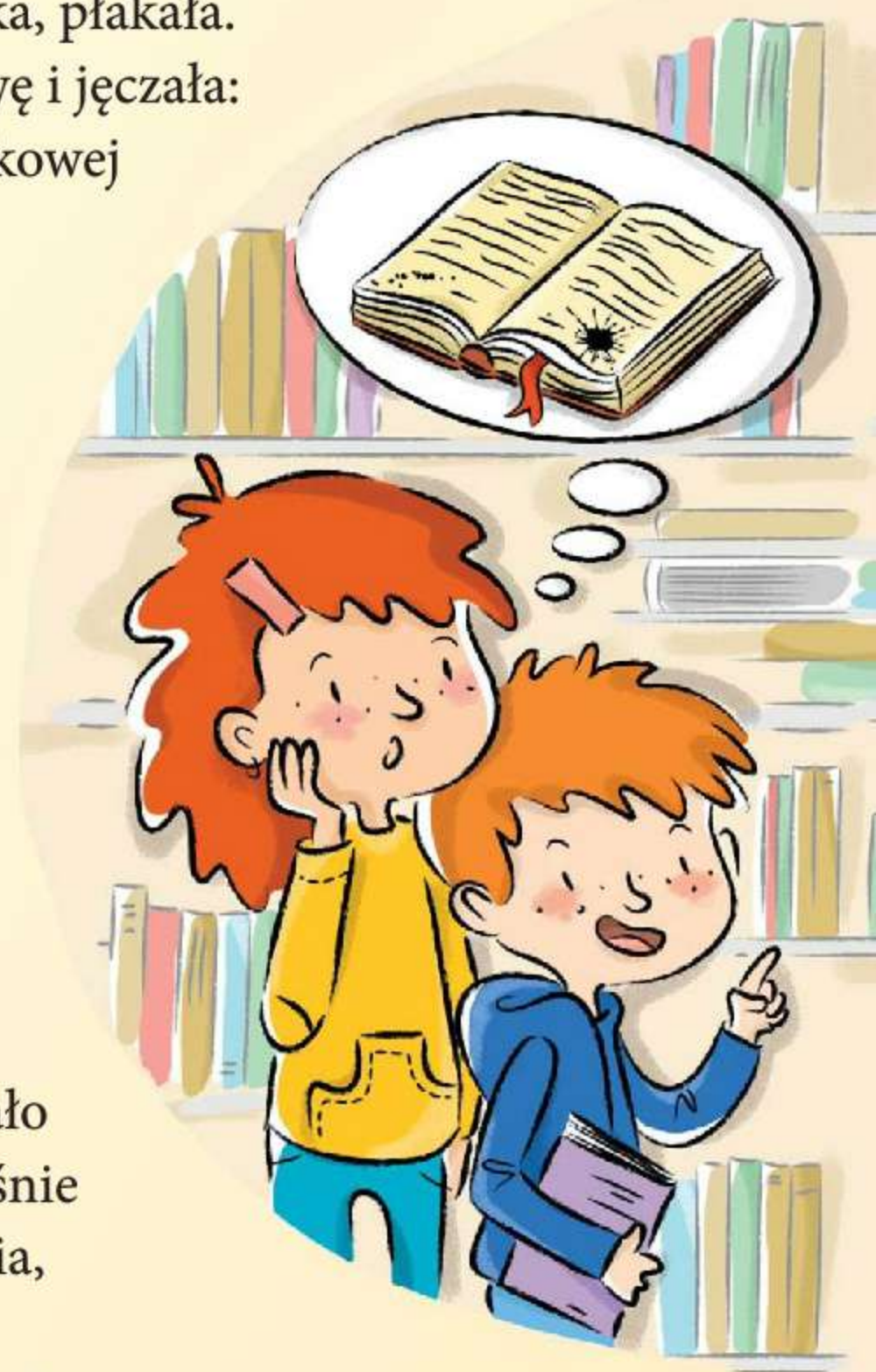
– Co się stało? – złękła się Ula, która lubiła panią Wikę.
– Zaginęła księga prowadząca do skarbu! To na pewno przeze mnie! – płakała pani Wika.

– Nie, to moja wina, to ja ją zgubiłam! – mówiła babcia Wandzia, kręcąc głową.

– Proszę nie ujawniać tajemnic śledztwa! Nikt nie może się dowiedzieć, co się stało! – powiedział nieznajomy właściciel psa i notesu.

Aha, na pewno! Nie ujawniać... Pani Wika i babcia Wandzia rozgadały się na dobre. Podobno pewien naukowiec odkrył, że w książce „Historia miasta” jest wierszyk, a w nim ukryte hasło, jak odnaleźć skarb. Okazało się, że pozostał już tylko jeden egzemplarz tej książki, właśnie w tej bibliotece. I właśnie tę książkę czytała babcia Wandzia, i akurat tego dnia ją oddała, i jak na złość książka zginęła!

– Tyle papłacie, że całe miasto się o tym dowie – narzekał pan z notesem.

1. Posłuchaj uważnie opowiadania. Wymień występujących w nim bohaterów.
2. Powiedz, gdzie się toczy akcja opowiadania. Opisz to miejsce.
3. Co zginęło i jaka mogła być tego przyczyna?
4. Gdzie można w mieście obejrzeć wystawę prac?

Mama, Ula i Olek obiecali, że nic nikomu nie powiedzą, ale dzieciom już zabłyśły oczy! Oho! Można wziąć udział w tropieniu złodzieja i odkryciu skarbu?

– To my znajdziemy tę książkę – szepnęła Ula bratu do ucha.

– Kto jeszcze był w bibliotece, gdy zginęła książka? – pytał pan z notesem.

– Pan Karol. Akurat oglądał naszą wystawę – opowiadała pani Wika. – Musiałam mu zwrócić uwagę, żeby nie dotykał map, bo ogląda się tylko oczami, a nie rękami. Odłożył mapę do gablotki i wyszedł – mówiła pani Wika.

– Gdzie jest ta wystawa? – spytał pan z notesem.

W sali obok, w gablotkach przypominających szklane stoliki leżały mapy, ilustracje i książki o historii miasta. Jedna gablotka była pusta.

– Czyli zginęła książka i coś jeszcze! – Pan z notesem pokiwał znacząco głową.

Olek trochę się wstydził, ale musiał zadać to pytanie:

– Przepraszam, czy pan jest policjantem?

Mężczyzna popatrzył srogo na dzieciaki. Był wysoki, nieogolony, miał na policzkach pionowe zmarszczki, a na nosie – wielkie kwadratowe okulary.

– Jestem detektyw Chaps, a to mój śledczy pies Caps – przedstawił się, a kudłaty piesek zaszczekał, słysząc swoje imię.

– W książce rzeczywiście było hasło. Jakiś wierszyk – przypomniała sobie babcia Wandzia. – Tylko ja już zapomniałam... Ale nie! – zawołała babcia. – Ja ten wierszyk ostatnio widziałam! Na innej wystawie w naszym mieście!

– Ale gdzie?! – zawołała Ula.

– Nie mogę sobie przypomnieć... Na pewno ten wierszyk napisany był ręką jakiegoś dziecka. Ale gdzie była ta wystawa? – Babcia Wandzia złapała się za głowę.

5. Pomóż detektywowi Chapsowi ustalić, co się stało. Zastanów się dobrze i odpowiedz na pytania:

a. Czy pani Wika mogła ukryć książkę, żeby znaleźć skarb?

b. Czy pan Karol mógł zabrać książkę, skoro nie przechodził obok biurka pani Wiki?

c. Czy babcia Wandzia potrzebowała książki, skoro już знаła hasło?

6. Jak myślisz, co może się wydarzyć dalej? Jakie przygody mogą czekać dzieci?

Damy radę się nauczyć!

Żeby nauczyć się sprawnie czytać i dobrze zrozumieć czytany tekst, trzeba potrenować wzrok i mózg. Zanim zaczniesz czytać, pogimnastykuj swój wzrok i poćwicz koncentrację, wtedy czytanie będzie łatwiejsze. Pomogą ci w tym poniższe ćwiczenia. Powodzenia!

1. Przesuwaj najpierw palec wzdłuż linii zgodnie z kierunkiem, który pokazuje strzałka. Następnie wykonaj to ćwiczenie, wodząc wzdłuż linii tylko wzrokiem. Trzymaj głowę nieruchomo. Powinny pracować tylko twoje oczy.

2. W ciągu liter wyszukaj i wskaż napisy ol.

o o o l l o l o o o l l l o l o l o o o o l o l l l o l l o

3. Która litera nie pasuje w tym rytmie? Wskaż ją.

l l o l l o l l o l l o l l o l o o o l l o l l o l l o l l o

1. Utwórz wyrazy i je przeczytaj.

T → ata
→ ola
→ oto

l → ot
→ ata
→ ato

2. Przeczytaj wyrazy od końca.

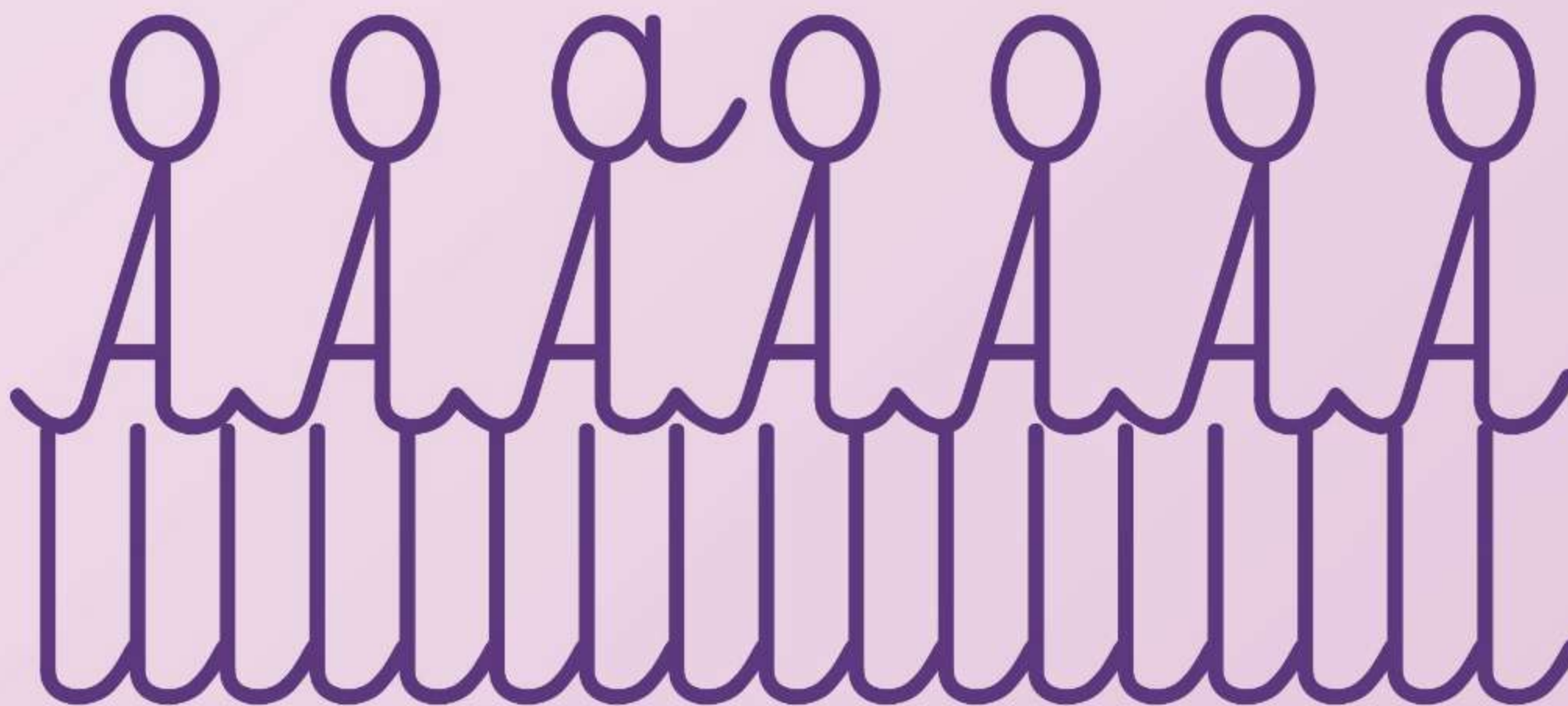
←
otal

←
atat

←
tol

←
alal

3. Która litera nie pasuje na tym obrazku? Wskaż ją.

4. W każdym wyrazie ukryto się słowo **lata**. Odszukaj je i wskaż.

latawiec

polatać

latarnia

wyplatać

1. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w wyznaczonym kierunku. Zacznij powoli, a później wódź wzrokiem coraz szybciej. Wykonaj to ćwiczenie kilka razy.

2. Wskaż ramki, w których znajdują się po dwa takie same napisy.

LOOT
LAOT

OMIT
OMIT

IMALO
IMALA

mlati
moati

alot
aolt

titao
titao

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj litery umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

a		i
l		o
m		a
i		l
o		t

4. Weź ołówek i najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie. Jeśli potrafisz, to przeczytaj również ostatni tekst.

lo ol la al li il to ot ta at ti it
mo om ma am mi im

lot tam mol mit mam mim Tom Tim
lala lato tata mama lama tama mila
mata limit talia tamto Ola Ala Tola

To mama Oli, a to tata Oli.

O, tam tama, a tam Tola, tata i mama.

Lala Toli to Ala. O, a tam lama Mili.

W domu zawsze jest dużo pracy. Wywiązywanie się z obowiązków nie jest łatwe. Często wykonanie zadań ułatwiają sprzęty elektryczne: odkurzacz, mikser, pralka, zmywarka, czajnik. Podczas korzystania z tych sprzętów trzeba zachować szczególną ostrożność. Najgroźniejsze dla zdrowia są porażenia i oparzenia prądem. Nieodpowiednio używane sprzęty elektryczne mogą być także przyczyną pożaru.

1. Usiądź wygodnie. Wznieś wzrok najpierw na sufit. Następnie skieruj oczy na podłogę. A potem znowu przeskocz wzrokiem na sufit. Nie ruszaj głową, powinny pracować tylko twoje oczy. Powtórz to ćwiczenie dziesięć razy.

2. Odszukaj i wskaż w każdym rzędzie literę lub cyfrę zapisaną w ramce.

a	d	o	e	a	d	ó	u	e
6	9	7	5	9	6	8	9	3
e	a	d	e	i	u	m	o	a
7	1	6	4	1	7	5	4	9
t	l	d	u	l	t	o	a	d

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj sylaby umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

ma	la
do	ti
le	da
tu	le

4. Weź ołówek i najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie. Jeśli potrafisz, to przeczytaj również ostatni tekst.

do od da ad di id du ud de ed lu ul
tu ut mu um le el te et me em mu um

dom dam dla dal lód miód mdli

ale dama dali data moda emu
lada udo detal metal temat mieli
memo dalia duma Ida Ela Emil
matula automat Emilia

Lala Eli ma dom. A lama ma dom?
A emu? A mole? – duma Emilia.

Ida, Emil, Lidia i Edi dali medal Eli.
To medal dla dam. Ela tuli medal.

Zwierzęta mają różne domy. Dom psa to buda.
Domem pszczoł jest ul. Te domy buduje dla nich
człowiek. Ale większość zwierząt sama przygotowuje
sobie schronienie. Lisy i borsuki kopią nory. Mrówki
budują mrowiska. Ptaki najczęściej wiją sobie
gniazda. A bobry budują na rzece żeremia.

1. Przesuń kilka razy palec wzdłuż linii w kierunkach wskazanych przez strzałki. Następnie przesuвай powoli wzrok wzdłuż linii. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbaczać wzrokiem z linii.

2. W każdym wyrazie najpierw wyszukaj i wskaż słowo **sto**. Następnie przeczytaj cały wyraz.

stok miasto stosy stoimy stolik stojak

- A teraz, bez czytania wyrazów, jak najszybciej wskaż w każdym z nich słowo **sto**.

gustowny listopad nastolatek prosto
autostop historia prostownica stokrotka

3. Wpatruj się w czerwoną linię i jednocześnie odczytuj wyrazy umieszczone po obu stronach tej linii. Przesuwaj wzrok wzdłuż linii w dół, ale nie poruszaj oczami na boki w żadnej linijce.

kok	sok
dama	sumy
kajak	stado

4. Weź ołówek i najpierw wskazuj nim sylabę lub wyraz, a dopiero potem je czytaj. Przeczytaj w ten sposób poniższe sylaby, wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie. Jeśli potrafisz, to przeczytaj również ostatni tekst.

jo oj ja aj je ej ko ka ki ku ke ky
so os sa as su us se es sy ys

maj mak mój jem kij keks kleks sto
stos sól lis las list kos styl jest most
jajko ósmy deska smutek stolik listy
laska sala salto maska stado tylko
kolej sama kosa kamyk Kamil Tymek
motyka motyle malutki daleko kolejka

Tymek je keks. Kamila je omlet. Tam jest
miód. Tu jajka, mleko i sól. A lód?

Tu malutki laszek i most, a tam daleko
domy i dymy. Tutaj lata motyl.

Witaminy są potrzebne do prawidłowej pracy
naszego organizmu. Pomagają budować nasze kości,
zęby, skórę i włosy. Większość witamin powinna
pochodzić z pożywienia. Dlatego trzeba odżywiać się
zdrowo: jeść dużo warzyw i owoców.

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

„Może nikt nie zauważy” – pomyślał Adaś.

Wsunął plecak kopniakiem pod ławkę i wyszedł na korytarz.

– To druga część – oświadczył Maciek, gdy przeglądali wspólnie komiks.

– Pierwszą mam! – pochwalił się Adaś. – O! – zawołał. – Jakiś nowy pirat. Mega!

Gdy rozległ się dzwonek kończący przerwę, dzieci zaczęły wchodzić do klasy. Nagle koło ławki Adasia coś się zakotłowało, a potem rozległy się krzyk i płacz. To Ania poślizgnęła się na kredkach, których Adaś nie sprzątnął. Teraz siedziała na podłodze, masując nogę i pochlipując. Pierwsza podbiegła do niej pani. Adaś nie wiedział, gdzie się schować. Najchętniej zapadłby się pod ziemię.

– Kto zostawił taki bałagan? – zapytała surowo pani.

– Ja... ja... ja nie chciałem... – wybąkał Adaś.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

– Poczekaj chwilę! – Adaś machnął ręką w stronę Maćka.

– Jak tam chcesz – odparł Maciek. – Pokażę mój komiks Błażejowi.

Adaś, bardzo niezadowolony, odwiesił plecak na haczyk i zaczął w pośpiechu szukać kredek. Było ich tylko dwanaście, ale rozsypały się w różne strony. Miał już większość, jednak ciągle brakowało białej.

– Gdzie ona jest? – złościł się.

W końcu znalazł ją aż pod tablicą. Wrzucił kredki do plecaka. Chciał jak najszybciej pójść zobaczyć komiks. W tym momencie rozległ się dzwonek kończący przerwę.

– A niech to! – jęknął wściekły chłopiec.

Następna godzina była dla Adasia koszmarem. Myślał tylko o komiksie, którego nie obejrzał przez te głupie kredki. Gdy w końcu lekcja się skończyła, spakował się i zły, ruszył do wyjścia.

– Ej! – Usłyszał głos Maćka. – Mogę pożyczyć ci go do domu.

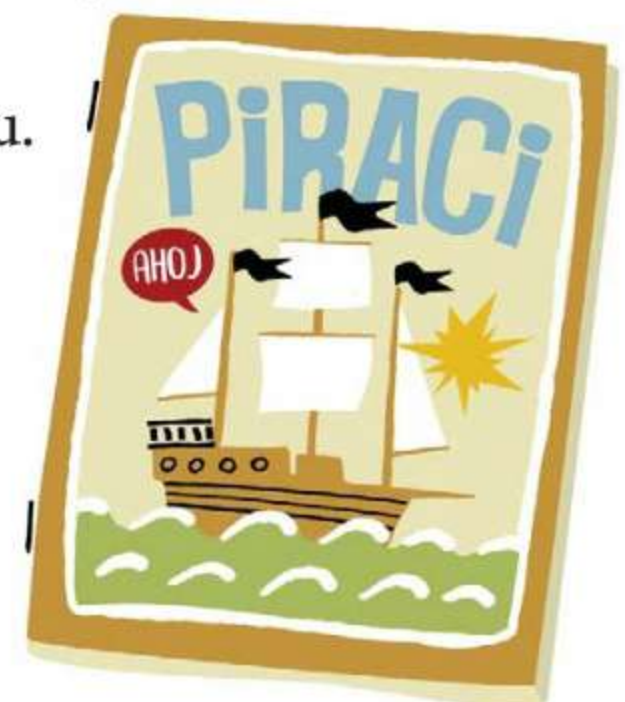
– Co? – burknął Adaś.

– Komiks. A co ma być?

– Naprawdę?! – Adaś się rozpromienił. – Ekstra!

– Tylko przynieś mi go na jutro – dodał Maciek. –

Chcę go jeszcze pooglądać.

Kanapkowy pożeracz

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

– Ja wyrzucam – oświadczyła Jola. – A ty rób, co chcesz!

– No, dobra. – Ola dała się przekonać. – To ja też.

Koleżanki podeszły do kosza na śmieci i wrzuciły do niego kanapki.

– Widzisz, jakie to proste? – powiedziała z uśmiechem Jola.

Po lekcjach, kiedy dziewczynki wracały razem do domu, zobaczyły, że niedaleko szkoły stoi starszy pan. Miał na sobie podarte, brudne ubrania. Pochylony, oparł się na lasce zrobionej z długiego kija. Obok leżała czapka, a w niej – kilka monet.

– Kto to jest? – spytała szeptem Ola.

– Nie wiem... Ktoś, kto... kto... kto nic nie ma...

– I pewnie jest głodny... – dodała Ola.

– No, raczej... – odparła koleżanka. I nagle poczuła się bardzo głupio. – Co myśmy zrobiły? – wyjąkała, przerażona. – Przysięgam na... na... na magiczny żółty kamień, że już nigdy nie wyrzucę kanapki.

– Ja też nie wyrzucę! – wymamrotała zawstydzona Ola. – Przysięgam.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

– Co tak stoicie nad koszem na śmieci? – zdziwiła się Klaudia. – Chyba nie chcecie wyrzucić tych kanapek?

– Nie wiemy, co z nimi zrobić. – Ola wzruszyła ramionami.

– To może zanieście je do jadłodzielni – powiedziała Klaudia.

– A co to jest?

– No, takie coś do dzielenia jedzenia – wyjaśniła Klaudia.

– Do dzielenia? Na mniejsze kawałki? – pytała Jola.

– Nie... Do dzielenia się z innymi. A tak w ogóle to z czym są te wasze kanapki?

– Serek ze szczypiorkiem i rzodkiewką – powiedziała, krzywiąc się, Jola.

– Pycha! – wykrzyknęła Klaudia. – Chcecie się zamienić?

– A z czym masz?

– Z pomidorem. Ohyda!

– Mniaaam. – Jola się rozmarzyła.

– Poczekać chwilę. Zawołam moją siostrę z II c. Ona ma to samo.

– Ale super! – Ola aż klasnęła. – Będziemy mieć kanapki z pomidorem. Dobrze, że nie wyrzuciłyśmy naszych.

– No! I każdy dostanie to, co lubi – ucieszyła się Jola, bo przypomniała sobie, że nie tylko czekolada i rurki z bitą śmietaną są mniaaam.

Lena i Tymek poznają świat

cykl opowiadań przyrodniczych

Posłuchaj uważnie opowiadań czytanych przez nauczyciela. Rozszerzają one treści przyrodnicze z tematów omawianych na stronach w środku podręcznika. W każdym opowiadaniu znajdują się pytania. Odpowiedz na nie po wysłuchaniu danego fragmentu tekstu. Zastanów się nad przyczynami i skutkami przedstawionych sytuacji. Postaraj się znaleźć właściwe rozwiązania.

Małgorzata Szczęsna

Lewą czy prawą stroną?

To ja – Lena. Dziś szłam do szkoły z mamą. Byłam bardzo roztargniona, bo moja przyjaciółka Kaja miała mi przynieść jakiś upominek z wakacji. Co to może być?

Co może przynieść Lenie Kaja?

Po wyjściu z bloku szłyśmy chodnikiem. Bawiłam się, skacząc po płytkach tak, żeby nie dotknąć ich krawędzi. Tak doszłyśmy do małej osiedlowej uliczki. Rozejrzałyśmy się w obie strony. Przepuściłyśmy przejeżdżający samochód i przeszłyśmy na drugą stronę. Już zbliżałyśmy się do szkoły. Musiałyśmy jeszcze przejść przez ścieżkę rowerową. **Po której stronie chodnika należy iść? Jak należy przechodzić przez jezdnię w miejscu, gdzie nie ma sygnalizacji świetlnej? Jak należy przechodzić przez ścieżkę rowerową?**

Dalej była już tylko ulica z sygnalizacją świetlną. Kaja stała po drugiej stronie jezdni i machała do nas jakimś małym pudełkiem. Chciałam wyrwać się mamie i pobiec do Kai, ale mama mnie przytrzymała. Kierowca przejeżdżającego obok nas samochodu, widząc mój ruch, gwałtownie zahamował i zatrzymał się za pasami. **Co mogłoby się stać, gdyby mama nie przytrzymała Leny?**

– Widzisz, Lenko? Potrąciłby cię samochód. Zaczął hamować przed pasami, a zatrzymał się dopiero za nimi! – powiedziała zdenerwowana mama.

– Przepraszam. Teraz grzecznie poczekam na zielone światło – powiedziałam. **Jakie są zasady przechodzenia przez przejście z sygnalizacją świetlną?**

– Tymek to ma dobrze u siebie na wsi, bez tych świateł, bez tylu samochodów, bez tłumów jadących na rowerach, hulajnogach i rolkach! – narzekałam.

– Oj, nie są to takie tłumy! A Tymek też musi bardzo uważać. Idzie do szkoły poboczem szosy. Przechodzi jeszcze przez tory kolejowe – przypomniała mama.
Którą stronę szosy należy iść?

Wreszcie zielone! Po radosnym przywitaniu z Kają trzymałam już w dłoni małe pudełeczko, które przywiozła mi znad morza. Zagrzechotałam nim i przez szparkę zobaczyłam coś w kolorze miodu. **Jaki upominek mógł być w pudełku?**

Zamknij oczy i wyobraź sobie drogę Leny od wyjścia z bloku do szkoły. Najpierw idzie prawą stroną chodnika. Przed małą osiedlową uliczką rozgląda się, przepuszcza samochód i przechodzi po pasach. Dalej idzie chodnikiem. Dochodzi do ścieżki rowerowej, przechodzi po znajdujących się na niej pasach. Zatrzymuje się przy przejściu przez jezdnię i czeka na zielone światło. Przechodzi przez ulicę i dalej chodnikiem idzie do szkoły.

Małgorzata Szczesna

Jaki może być ogród?

To ja – Tymek. Ostatni weekend (czytaj: likend) spędziłem z dziadkami w ich domku w lesie. Gdy przybyliśmy tam z rodzicami, dziadek Karolek już stał w progu.

– Tymku! Bierz kosze! Idziemy do ogrodów państwa Biernackich – zawołał dziadek. – Pani Joanna i pan Czesław już na nas czekają. **Do czego mogły być potrzebne kosze?**

Ścieżką na skróty doszliśmy do sadu. Pani Asia zbierała pod jabłoniami jabłka, a pan Czesio stał na drabinie i zrywał gruszki. Zepsute owoce wrzucali do kompostownika. Dziadek wyjaśnił mi, że w kompostowniku są gromadzone odpady roślinne. Po pewnym czasie odpady zamieniają się w kompost, który podłożony pod rośliny, pomoże im lepiej rosnąć.

Do czego służy kompostownik?

– Dzień dobry! Przyszliśmy po owoce i warzywa – powiedział dziadek.

– Witajcie! Tymku! Proszę, nazbieraj, ile chcesz – odpowiedział pan Czesław.

Po chwili nadbiegły dzieci państwa ogrodników. Dominik i Alek pomogli mi wkładać jabłka i gruszki do kosza. **Jakie jeszcze owoce można zbierać w sadzie?**

– Co to za domki są przymocowane do drzew? – zapytałem, zaintrygowany. **Co to mogły być za domki?**

– To domki lęgowe dla ptaków, które składają jaja. Wylęgają się tu młode. A te domki są dla pożytecznych owadów, które chronią rośliny przed szkodnikami i zapylają kwiaty, aby mogły zamienić się w owoce – powiedział Dominik.

– Te owady to biedronki, pszczoły i trzmiele – dodał Alek.

– Przejdźmy teraz do ogrodu warzywnego. Mamy piękne dynie i kabaczki. – Dominik wkładał do koszyka wymieniane warzywa. **Co jeszcze może rosnąć w ogrodzie warzywnym?**

– Proszę pana, co znajduje się po drugiej stronie ogrodu warzywnego? – spytałem pana Czesława.

– Tu, gdzie rosną lilie i lawenda, to ogród zapachów. Tam, gdzie jałowiec i kalina, to ogród ptaków, w którym stoją poidła ze świeżą wodą. Tu, gdzie rosną bazylia, mięta i oregano, to ogród ziołowy. I mój ulubiony: różanka. Tworzę tu nowe odmiany róż.

– A ten tu za nami to ogród motyli. Możemy cieszyć się pięknem rusałki admirała! – odezwała się pani Joanna. – Aby zwabić motyle, układam na talerzach pokrojone dojrzałe owoce. **Na jakie części był podzielony ogród pani Joanny i pana Czesława?**

Gdy wróciliśmy do domu, zadzwoniłem do Leny i opowiedziałem jej o ogrodach państwa Biernackich. Postanowiliśmy je namalować.

Jakie mogą być rodzaje ogrodów? Co w nich rośnie? Który z ogrodów podobał ci się najbardziej i dlaczego? Jak on wyglądał?

Małgorzata Szczesna

Zgadnij, kto tu mieszka

To ja – Tymek. Przyjechała do mnie Lena i poszliśmy odwiedzić moich dziadków.

– Jest piękna złota polska jesień. Zapraszam was na podwieczorek do lasu – powiedziała do nas babcia. – Bierzemy koc, prowiant i planszówkę.

Tuż za domem rozciągał się las, który teraz mienił się różnymi kolorami. **Jakie kolory mógł mieć jesienny las i dlaczego?**

– Tu jest mięciutki mech, tutaj rozkładamy koc! – powiedziałem i ułożyłem z dziadkiem koc, a na nim wszystkie przyniesione rzeczy.

- Oj, oj, oj! – krzyknęła Lena i zaczęła biegać, wymachując rękami i nogami.
- Oblazły cię mrówki! Stój spokojnie! Pomożemy ci je zdjąć! – zawołała babcia.
- W pobliżu jest mrowisko! Tu jest ścieżka mrówek. Wracają do swojego domu po zapachu, który wcześniej tu zostawiły – opowiadał dziadek.

Zebraliśmy rzeczy i poszliśmy dalej. Lena rozłożyła koc na pięknej leśnej polanie.

- Nie mogę równo rozłożyć serwety na kocu! Tu są jakieś pagórki? – zdziwiła się.

Co mogło być pod kocem?

Unieśliśmy koc i okazało się, że rozłożyliśmy go na kopcach kreta. Przenieśliśmy więc nasze rzeczy pod drzewo i wreszcie spokojnie mogliśmy usiąść i zjeść.

- Mam nadzieję, że zapachem jedzenia nie wywabimy niedźwiedzia z gawry! – Rozglądałem się trochę zaniepokojony.

Nagle usłyszeliśmy czyjeś kroki, szelest przesuwanych gałęzi drzew i krzewów.

Co mogło się kryć za drzewami i krzewami? Jak powinno się zachować w takiej sytuacji?

- Dzień dobry! – Usłyszeliśmy i zobaczyliśmy pana leśniczego. – Kochani, niedźwiedzi tu nie ma. W Polsce niedźwiedzie brunatne żyją w górach. Zwykle wylegają się w barłogu. W grudniu wchodzą do swojej gawry w jamie pod skałą czy w spróchniałym drzewie i zapadają w sen zimowy. **Gdzie mieszkają niedźwiedzie?**

- Co pan robił dziś w lesie? – zapytała babcia, zapraszając gościa, żeby usiadł z nami.

– Doglądałem prac w szkółce leśnej. Sprawdzałem fotopułapki, aby zobaczyć, co porabiają bobry w żeremiu nad rzeką i jak się ma rodzina borsuków. **Na czym tego dnia polegała praca leśniczego?**

- To mamy tu też domy bobrów i borsuków?! – zawołałem.

– Tak, borsucze nory to prawdziwe rezydencje. Są podobne do naszych domów. Komory w norze pełnią identyczne funkcje jak w naszych mieszkaniach. Są tam sypialnie, pokoje dla dzieci, jadalnia. A wykopane z dala od nory dołki są toaletami. Z kolei bobry budują na wodzie żeremie z gałęzi.

- To może teraz zagramy w grę „Zgadnij, kto tu mieszka”? – zaproponowałem.

Jakie zwierzęta mieszkają w mrowiskach, gawrach, norach i żeremiach? Jak powstają kopce? Jakie znasz inne domy zwierząt?

Małgorzata Szczęsna

Jakie zwierzęta spotkamy na wsi?

To ja – Tymek. Kiedy byłem ostatnio u babci i dziadka w ich leśnym domku, babcia postanowiła upiec ciasto ze śliwkami, ale zabrakło nam jajek. **Co Tymek z babcią i dziadkiem mogli zrobić w tej sytuacji?**

– Idziemy do pani Tereski, na wieś. Kupimy też mleko – zaproponował dziadek.

Ruszyliśmy ścieżką między zaoranymi polami, na których latem rosło zboże. Zaraz za nimi, za zakrętem, było gospodarstwo pani Tereski i pana Darka. Nagle usłyszeliśmy tętent konia. To jechał pan Darek i rozglądał się wokoło.

Po chwili zza krzewów jałowca wyłoniła się krowa, głośno mucząc.

– Gdzie się podziewałaś? Martwiliśmy się o ciebie! Masz pełne wymiona, pora cię wydoić! – zawołał wesoło pan Darek.

Przed domem przywitała nas pani Tereska. Zaprowadziła konia do stajni, a krowę – do obory, aby ją wydoić. Ignacy, syn gospodarzy, zabrał nas do kurnika, aby wybierać jajka. **Jak nazywa się dom konia, a jak – dom krowy? Jakie ptaki mieszkają w kurniku?**

– Myślałem, że w kurniku są tylko kury, a widzę tu gęsi i kaczki – powiedziałem.

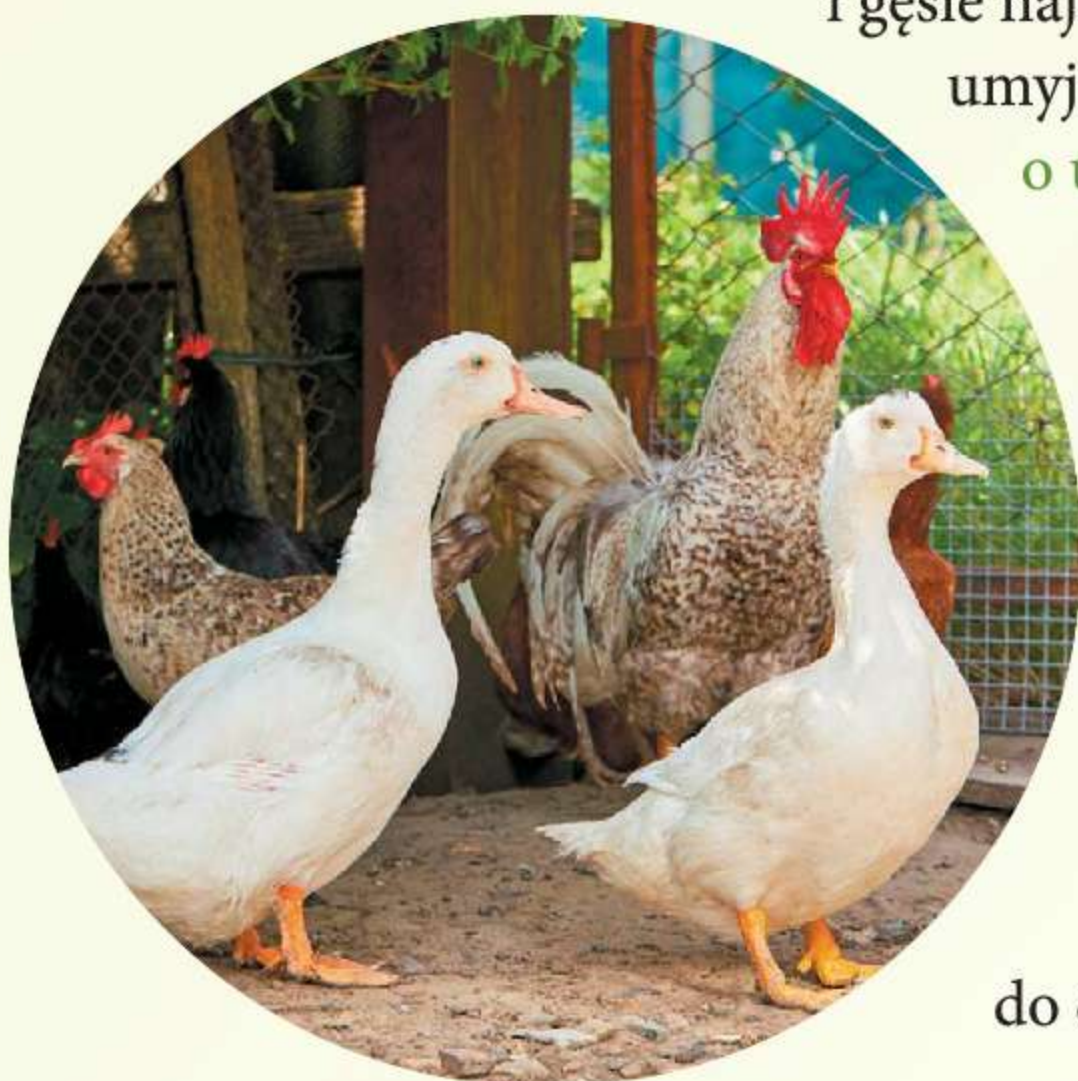
– Kaczki i gęsi śpią na ściółce na podłodze. A kury na grzędach, na tych drabinkach – wyjaśnił Ignacy. – Mamy tu jajka małe, większe i największe. Te wielkie to jaja gęsie, te trochę mniejsze to kaczki, a te najmniejsze są kurze – powiedział chłopiec. – Kaczki i gęsie najlepiej dodać do ciasta. A teraz dokładnie

umyjmy ręce! **Dlaczego Ignacy poprosił wszystkich o umycie rąk?**

– Chodźcie jeszcze do chlewa. Maciora, czyli mama świnia, właśnie się oprosiła. Ma dziesięć prosiaków! – powiedział pan Darek. – Odsuńcie się od płotka, bo matka świnek broni małych i może być groźna.

Prosięta miały różowe ryjki i stojące duże uszka. **Jak nazywa się mama świnia, a jak – jej dzieci?**

Po wizycie u rolników wróciliśmy do domku w lesie z Ignacym. Zaprosiliśmy

go na podwieczorek, na który było ciasto ze śliwkami. Potem bawiliśmy się figurkami gospodarskich zwierząt. Budowaliśmy dla nich domki z gałązek, liści i kory.

Jakie domki mogły zbudować dzieci? Dla jakich zwierząt? Na czym polega praca rolników?

Małgorzata Szczęsna

Co zrobić na podwieczorek?

To ja – Lena. Było ciepłe, słoneczne jesienne popołudnie. Właśnie wracaliśmy z rodzicami ze spaceru po parku, kiedy do mamy zadzwoniła ciocia Karina.

– Martynko, właśnie kupiłam nowe urządzenie do mojego gabinetu i chciałam je u was wypróbować. Czy mogę przyjść za godzinę? – zapytała ciocia.

– Oczywiście, zapraszamy serdecznie! – odpowiedziała mama.

Ciocia Karina jest dietetykiem. Pomaga ludziom, którzy chcą schudnąć, przytyć, a przede wszystkim poprawić swoje zdrowie dzięki odpowiednio dobranej dla nich diecie. **Czym zajmuje się dietetyk?**

– Co zrobić na podwieczorek, aby ciocia nie mówiła, że się niezdrowo odżywiamy? – zastanawiał się głośno tata. **Co rodzice z Leną mogli przygotować na podwieczorek?**

Przykryliśmy stół żółtym obrusem. Położyłam na półmisku jabłka, gruszki i śliwki. Tata zrobił koktajl z marchwi i jabłek. Dodał sok z cytryny, jogurt i odrobinę miodu. Na deserowym talerzu mama ułożyła stosik smakowitych okrągłych ciastek domowej roboty. Wtedy pojawiła się ciocia.

– Jak kolorowo nakryty stół! A ten koktajl to samo zdrowie, czyli dobry wzrok, mocne serce i kości oraz odporność – powiedziała ciocia, unosząc szklankę. **Dlaczego ciocia tak powiedziała?**

– To prawda. Ale czasami kończą nam się pomysły. Może coś nam podpowiesz? – zapytała mama.

– Kierujcie się talerzem zdrowego odżywiania! Jedzcie dużo warzyw i owoców, ograniczcie sól i cukier. Starajcie się jeść urozmaicone i niezbyt duże posiłki pięć razy dziennie. **Jakie pięć posiłków należy jadać codziennie?**

– No i oczywiście picie wody i ruch! – dodał tata.

– Spróbujcie moich ciastek! Jak myślicie, co do nich dodałam, żeby były zdrowsze? – zapytała mama. **Co mama mogła dodać do ciastek? Czym mogła zastąpić cukier?**

– Są tu płatki owsiane, ziarna słonecznika, orzechy, rodzynki – wymieniałam.

– A ja czuję jeszcze suszone morele i żurawinę. Zamiast cukru pewnie dodałaś miód i banany – uzupełniła ciocia. – A teraz wypróbujemy moje nowe urządzenie.

Wszyscy po kolei stawaliśmy na czymś, co przypominało wagę łazienkową. Ciocia zapisywała coś na kartce. Dowiedzieliśmy się dużo różnych rzeczy o naszym ciele, nawet tego, ile mamy wody w organizmie.

– Wszyscy macie pomiary w normie. To znaczy, że prawidłowo się odżywiacie!

W sobotę mam odwiedzić Tymka. Zadzwońłam więc do niego, aby zaplanować, co zdrowego zrobimy na drugie śniadanie. Pomyślałam, że on to ma dobrze, że mieszka na wsi. Wszystkie zdrowe produkty ma pod ręką z gospodarstwa pani Tereski i pana Darka lub z ogrodów państwa Biernackich!

**Co Lena i Tymek mogli wymyślić do zjedzenia na drugie śniadanie?
Co zwykle jesz na drugie śniadanie, a co – na podwieczerek?**

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: (fot. dzieci – Leny i Tymka) Piotr Ratajski/INTO THE LIGHT/WSiP, (dorysowane ubrania i inne rysunkowe elementy) Emilia Pryśko

Tekst główny:

Ilustracje: (elementy rysunkowe na stronie tytułowej) Emilia Pryśko; ilustracje do bloków i kącików tematycznych, piktogramów: („Świat wokół nas” – liść, kwiat) Bartosz Wojciechowski, („Sposób na czytanie” – litery) Wojciech Chełchowski, („Ortografia”, „Gramatyka”, „Czas na poradę!”, „Samodzielni”, „Damy radę się nauczyć!”; znak zapytania z chmurką, roślina w doniczce) Misha Lesner, („Coś ciekawego”, „Dobre wychowanie”; siedzący ludzik, pędzel) Joanna Plakiewicz; s. 6, 7, 9, 10, 11, 16, 17, 26, 27, 38, 39, 50, 51, 57, 64, 65, 76, 77, 88, 89 (dorysowane ubrania, chmurki, inne rysunkowe elementy na zdjęciach) Emilia Pryśko; s. 6, 7, 8, 9 (krzewy) Magdalena Babińska; s. 8, 26, 27 (drzewo) Agnieszka Kowalska; s. 8, 10, 14, 18, 20, 22, 24, 28, 30, 33, 36, 45, 52, 54, 58, 62, 66, 68, 71, 74, 80, 83, 86, 92, 95, 98 (obrazki na górnym pasku) Daniel de Latour; s. 12 (szkolne podwórko) Katarzyna Kołodziej; s. 13 (szkoła) Katarzyna Kołodziej; s. 19 (scenki z dziećmi) Małgorzata Detner; s. 20–21, 24–25, 30–31, 36–37, 42–43, 48–49, 54–55, 58–59, 68–69, 74–75, 80–81, 86–87, 92–93, 98–99 (ilustracje do wprowadzanych liter) Agnieszka Surma; s. 21 (osa) Joanna Plakiewicz; s. 22, 52 (ilustracja do wiersza) Monika Pollak; s. 23 (symbole pogody) Joanna Plakiewicz; s. 28–29 (wakacje) Karolina Kucharska; s. 35 (rysunki do lapbooka) Joanna Plakiewicz; s. 38 (ulica i domy) Wojciech Stachyra; s. 39 (dzieci) Daniel de Latour; s. 40–41, 90–91, 110 (ilustracje do opowiadań wychowawczych) Monika Pollak; s. 44 (jeź) Agnieszka Więckowska; s. 45 (przejście dla pieszych) Magdalena Babińska; s. 46, 47 (przechodzenie przez ulicę) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 50, 51 (liście) Joanna Plakiewicz; s. 56 (ul) Joanna Plakiewicz; s. 57 (pszczoły) Małgorzata Detner; s. 59 (gruszka) Eliza Goszczyńska, (róża) Aleksandra Woldańska-Płocińska, (dynia) Piotr Cićkiewicz; s. 60 (sad i ogród) Wojciech Chełchowski; s. 62 (spizarnia) Wojciech Chełchowski; s. 63 (pszczoły) Piotr Cićkiewicz, (słój, wiewiórka) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 71 (historyjka z myszką) Karolina Kucharska; s. 72–73 (montaż zdjęć) Wojciech Chełchowski; s. 76–77, 84–85 (trawa) Magdalena Babińska; s. 76 (kura i jajko wśród kapusty) Daniel de Latour; s. 77 (mysz) Daniel de Latour; s. 78 (ilustracja do wiersza) Daniel de Latour; s. 79 (scenki z zachowaniem) Katarzyna Kołodziej; s. 83 (historyjka obrazkowa) Małgorzata Detner; s. 100–101 (ilustracja do opowiadania) Natalia Tilszner-Mazurczyk

Fotografie:

INTO THE LIGHT/WSiP: s. 4, 6, 8, 11, 16, 18, 24, 26, 27, 38, 50, 64, 68, 77, 89, 97, 112, 117 (dziewczynka – Lena) Piotr Ratajski; s. 4, 7, 9, 14, 17, 18, 26, 38, 50, 65, 76, 88, 92, 97, 112, 113, 114, 116 (chłopiec – Tymek) Piotr Ratajski; s. 14 (mama z Tymkiem, plecak) Piotr Ratajski

overline/WSiP: s. 43 (nogi) Piotr Ratajski

WSiP: s. 23 (oko) Ryszard Piątkowski; s. 27 (mapa) zespół kartografii WSiP; s. 35, 82 (klej) Grażyna Bryk; s. 44 (plastelina, igły świerka, ziarenka pieprzu, instrukcja wykonania jeża z plasteliny) Agnieszka Więckowska; s. 75 (moneta 5 złotych) Małgorzata Koziół, (czerwone korale) G. Bryk, M. Koziół

Getty Images: s. 25, 94 (lody) unpict; s. 70 (filharmonia w Szczecinie) RossHelen; s. 72 (leśnik) Edgar G. Biehle; s. 84 (stajnia) NicolasMcComber; s. 96 (chleb) Eivaisla

Wojciech Jaruszewski: s. 35, 82 (nożyczki)

Alamy Stock Photo/BE&W: s. 94 (Cukrowa Wróżka, balet „Dziadek do orzechów”) Pacific Press Media Production Corp

Shutterstock.com: ilustracje do bloków tematycznych: („Świat wokół nas” – liście) kotoffei, („Gra muzyka” – nuty i bębenek) a© Cienpies Design&Communication, („Złota rączka” – plakietka) Thomas Pajot, (dłotki) a© Cienpies Design&Communication, („Sprawa dla detektywa” – lupa) musicman, (odcisk palca) artemiya, („Sposób na czytanie” – książka) Petrianova, („Lektura” – książka) Hurca; s. 3, 4, 6, 16, 26, 38, 50, 64, 76, 88 (kredka – rysunek) kostolom3000; s. 4 (dziewczynka) cre077; s. 6, 7, 8, 9, 16, 17, 18, 26, 38, 50, 64, 65, 76, 77, 88, 89 (dymki) mattasbestos; s. 6 (osiedle) Vital Safo, (plac zabaw) Vitaliy Karimov, (kobieta) faestock; s. 7 (dom na wsi) Pawel Kazmierczak; s. 8 (szkoła) Africa Studio, (biegnące dzieci) Monkey Business Images, (niebo) Xato; s. 9 (szkoła) Xato, (dzieci) Sergey Novikov, (biegnąca dziewczyna) Alliance, (biegnący chłopiec) MTaitas, (dzieci na lekcji WF-u) NataSnow, (nauczycielka) kurhan; s. 10 (dzieci w klasie) Syda Productions, (figurki z plasteliny) nemota; s. 11 (biegnące dzieci) Monkey Business Images, (bloki) kozer; s. 14 (pokój Tymka) In Green, (salon – tło) Photographee.eu, (kuchnia – tło) Basileus, (książki na dywanie) paulista; s. 15 (przybory szkolne – tło) mhatzapa, (dziewczynka – rysunek) Olga1818, (piórko) Zayats Svetlana, (plecak szkolny) robuart, (odważnik) revers, (miernik poziomu ciężkości) Voin_Sveta; s. 16 (dymek z buźką) mattasbestos, (otwarte okno) belander; s. 17 (lupa) musicman, (biedronka) Ketta, (pomarańczowa plama – tło) KsushaArt, (osa) Triff; s. 18 (emotikony) Denis Gorelkin, (koperta) ShadeDesign, (różowe tło) chyworks, (zielone tło) maxim ibragimov; s. 20 (chłopiec Olek) Pixel-Shot, (okno) belander; s. 21 (osa) irin-k, (sok) Africa Studio, (mydło) studiovin; s. 23 (biedronka) Serg64, (gil) Vadim Davydov, (drzewo) Pixelcruiser, (dzika róża) LuciaP, (lupa) musicman, (lornetka) Ivonne Wierink, (aparat fotograficzny) Billion Photos; s. 24 (lupa) musicman; s. 25 (flaga) Savvapanf Photo, (fotel) New Africa; s. 26, 27, 32 (karteczka z plasterkiem) Yaska; s. 26 (pole zboża) Brian A Jackson; s. 27 (rodzina w górach) goodluz, (rodzina na wycieczce rowerowej) AboutLife, (szyszka) Jeffrey Moore, (bursztyn) ntv, (baranek – figurka) Olha Vlasiuk, (kompas) Provasilich; s. 30 (dziewczynka Ala) Dean Drobot, (aparat fotograficzny) taelove7; s. 31 (album) Opachevsky Irina, (zamek) Digital Storm, (piłka) KP Photograph; s. 32 (dzieci w górach) OlenaPalaguta, (dwie dziewczynki za drzewem) lunamarina, (dziadkowie z wnuczkami) Yulia Prizova, (dziecko w parku linowym) CroMary; s. 33 (ramka) mkos83, (dziewczynka na zdjęciu w ramce) Tono Balaguer, (breloczek z bursztynami) alicja neumiler, (pocztówka z Gdańska) naturewithhuman, (pocztówka z Morskiego Oka) Shaiith, (muszelka) Creatsy, (kamień) Vasina Natalia, (żaglówka) Mark Yuill, (kapelusze góralskie) Michal Chmurski, (wagonik z kryształkami soli) Prokrida, (słońce – rysunek) Shaitan, (bilet wstępu) shippee, (rybka z kamienia) Zzenia; s. 34 (muszla sercówka) KrimKate, (muszla) Anjo Kan, (muszla – ciemna) DoublePHOTO studio, (bursztyn) ntv, (roślina w zielniku) New Africa, (suszona lawenda) Julia Sudnitskaya, (suszona koniczyna) Volodymyr Nikitenko, (szyszka sosny) Jeffrey Moore, (szyszka świerka) Shimkovich Svetlana, (szyszka modrzewia) Tamara Kulikova, (patyk) Nik Merkulov, (kamień) Bragin Alexey; s. 35 (kolorowe kartki) Irina Nartova, (kredki) creativestockexchange, (kartka) PNG BOARD; s. 36 (dziewczynka Tola) MNStudio, (tama) Mateusz Lopuszynski; s. 37 (tygrys) ehtesham, (ptak) nuruddean, (robot) Carsten

Reisinger; s. 39 (sygnalizator) Zelfit, (czajnik) Petr Malyshev, (rodzina z psem w parku) Monkey Business Images, (odblask) Coprid, (gniazdko elektryczne) ayazad; s. 42 (dziewczynka Ida) Sergiy Bykhunenko, (igła) pukach; s. 43 (indyk) Jeffrey B. Banke, (lizak) Ruth Black; s. 48 (dziewczynka Maja) Serhiy Kobayakov, (maska kota) kavring, (mama) Maridav; s. 49 (maska do pływania) Mega Pixel, (gumka) Mega Pixel, (dom) Guzel Studio; s. 50 (jesienny park) Dzmitrock; s. 51 (pszczoła) Daniel Prudek, (rama) ESB Professional, (dżem) Iuliia Azarova, (pszczoła na kwiatku) Tsekhmister; s. 52 (żołędzie) Shebeko, (liść) Olga Kovalenko, (rydz) Elizaveta Elesina; s. 53 (wrzos) Fotografiecor.nl, (muchomor) Ketta, (pióro sójki) WildMedia, (jeź) Piotr Krzeslak, (mech) H.Tanaka, (liść) pukach; s. 54 (dziewczynka Ula) Maryna Kulchytska, (ul) emberiza; s. 55 (ufo) EFKS, (cebula) EM Arts, (emu) mariait, (pszczoła – rysunek) Dzm1try; s. 56 (ul) Slavoljub Pantelic, (pszczoły – rysunek) Dzm1try, (dłonie) Picsfive, (wejście do ula) Shamilini, (karton) Stieber/Shutterstock.com; s. 57 (dziewczynka) Maryna Kulchytska; s. 58 (chłopiec Józek) Chernenko Timofey, (budzik) StudioByTheSea, (róża) Flower Studio, (ogród) Ulga; s. 59 (ósemka) koya979, (ogórek) Alexlukin, (wózek) Kitch Bain, (ogórek – rysunek) Anton_Lutsenko, (ósemka – rysunek) Sabelskaya; s. 60 (gruszka) topseller, (jabłko, śliwka) Kyselova Inna, (dynia) Leigh Prather, (burak) Tarasyuk Igor, (marchew) Zhelytshev, (kapusta) matin; s. 61 (motyl) Tobyphotos, (motyl) alsutsky, (motyl na kwiatku) manfredxy, (gil na gałęzi) Andrey Derzkiy, (sikora) Bachkova Natalia, (budka dla ptaków) Wolna, (bazylika) Dionisvera, (zioła w skrzynce) Syda Productions, (róża w ogrodzie) znmystery, (lilie w ogrodzie) Suparak FOTO, (trzmiel) Allocricetulus, (biedronka) Ketta, (ogrodnik) wavebreakmedia, (konewka) Lana Langlois; s. 62 (ogórek) levgenii Meyer, (burak) Tarasyuk Igor, (cebula) EM Arts, (miód) Volosina, (pszczoła) Neon Flower; s. 63 (strzała) Alhovik, (brokuł – rysunek) uiliaaa, (bułka – rysunek) Reamolko; s. 64 (blat biurka) donatas1205, (pokój dziecięcy) Africa Studio, (Wieża Chalify w Dubaju) Rasto SK, (Casa Vicens w Barcelonie) agsaz; s. 65 (pokój dziecięcy) In Green, (blat biurka) pim pic, (żeremie bobra) Karolis_Ceponis LT, (mrowisko) Vyaseleva Elena, (Bosco Verticale w Mediolanie) Ivan Kurmyshov, (tablet) tuulijumala; s. 66 (bałagan w pokoju – rysunek) vectorpouch, (sterta ubrań) Adobe Illustrator(R) 22.0, (kapelusz) Work, (kulka papierowa) Odua Images; s. 67 (półka) ImageFlow, (dinozaur) PowerUp, (sówka) boitano, (samochodzik zabawka) ilterriorm, (ściereczka) Abramov Timur, (roślina w doniczce) korkeng, (konewka) ILYA AKINSHIN, (odkurzacz) wk1003mike, (łóżko) Ljupco Smokovski, (kosz ze śmieciami) LightField Studios, (kapelusz) Work, (kulka papierowa) Odua Images; s. 68 (chłopiec Darek) eurobanks, (dom) Jakub Krechowicz; s. 69 (droga) Fred Fokkelman, (komoda) Coprid, (lód) Valentyn Volkov; s. 70 (głośnik) HomeArt, (ptak) AlekseyKarpenko, (dziecko ze słuchawkami i smartfonem) Inside Creative House, (mężczyzna z gitarą) Andrey Armyagov, (Filharmonia Narodowa w Warszawie) marekusz, (dziewczyna ze skrzypcami – rysunek) GeekClick; s. 72–73 (gniazdo remiza) David Havel, (wiewiórka) Vadim Sherezdanov, (osa) irin-k, (borsuk i lis) Volodymyr Burdiak, (mrówki) Africa Studio, (kret) Grimplet, (jaskółki) aaltair, (gałąź) Tungphoto, (bóbr) Jody Ann, (kretowisko) AC Rider, (nora borsuka) Tetiana Leman, (gniazdo os) Karel Bock, (trawa) vvoe, (mech) Dewin ID, (mrowisko) Maciej Rutkowski, (dziupła wiewiórki) Miramiska, (drzewo) Namomooyim, (krzak) Jones M, (niedźwiedź) Volodymyr Burdiak, (żeremie bobra) LaineN, (gniazda jaskółek) Grigorii Pisotsckii, (gawra niedźwiedzia) Andreas Argirakis, (pole – tło) GenOMart, (las – tło) Sinelev; s. 74 (dziewczynka Ela) Catalin Petolea, (ekran) cobalt88; s. 75 (eklerka) Heath Doman; s. 76 (jajko) AF studio, (kura) Oleksandr Lytvynenko, (kaczka) DenisNata, (wróbel) photomaster, (indyk) veleknz; s. 77 (dzieci i małe kózki) Elena Yakusheva, (pomnik Czterech Muzykantów z Bremy) MNStudio, (kot i pies) Chendongshan; s. 80 (dziewczynka Jola) Jeka, (jajko) Nattika, (kura) Tsekhmister; s. 81 (jagody) unverdorben jr, (lejek) addkm, (olej) Thomas Klee, (koliber) Aniko Gerendi Enderle, (jajko przepiórki) domnitsky, (jajko indyka) Egor Rodynchenko, (jajko strusia) Cucumber; s. 82 (dinozaur) YummyBuum, (fragment papieru) Nataliia Kucherenko, (drewniany patyk) photka, (dłonie) smallblackcat; s. 84 (koń) Vaclav Volrab, (owca) Eric Isselee, (świnia) Olga_i, (owczarnia) Sidorov_Ruslan, (chlew) tanakornsar, s. 84–85 (tło) Zaie; s. 85 (rolniczka) Olesya Kuznetsova, (krowa) Africa Studio, (królik) Oleksandr Lytvynenko, (kura) stockphoto mania, (kaczka) photomaster, (gęś) DenisNata, (obora) symbiot, (królikarnia) Med Photo Studio, (kurnik) Davor Ristic; s. 86 (dziewczynka Kaja) Roman Samborskyi, (kot) Ermolaev Alexander; s. 87 (korona) n_defender, (mleko) artphotoclub, (kot – mozaika z papieru) Vladimir Wrangel; s. 88 (pomarańczowe tło za Tymkiem) KsushaArt, (lód) M. Unal Ozmen, (dżem) Mara Fribus, (malina) Tim UR, (słodczyce – rysunek) Netkoff, (rama obrazu) janniwet; s. 88–89 (kolorowe karteczki) Lyudmyla Kharlamova; s. 89 (sałatka warzywna) Africa Studio, (sok pomarańczowy) Digital Genetics, (plasterki owoców) grey_an, (niebieskie tło za Leną) KsushaArt; s. 92 (lody) M. Unal Ozmen; s. 93 (ryba) chonlasub woravichan, (domy) Guzel Studio, (dymy) Tatiana Grozetskaya, (lody – rysunek) LANARTWORK; s. 94 (słodczyce – rysunek) Elena Schweitzer, (gwiazdka – ciastko) Vladimir_Sotnichenko, (czekolada) baibaz, (babeczka z kremem) Ruth Black; s. 95 (kanapka – kotek) Teresa Kasprzycka, (kanapka – biedronka z pomidora) Anastasia_Panait, (kanapka – królik z jajka) rainbow33, (owsianka) Olga Miltsova; s. 96 (talerz) Aquarius Studio, (szparagi) StudioPhotoDFlorez, (jarmuż) Binh Thanh Bui, (owoce) MaraZe, (orzechy) digieye, (kasza, ryż) Svetlana Lukienko, (kurczak) seksan wangjaisuk, (fasola) Superheang168, (papryka) Anna Minsk, (jajko) siloto, (łosoś) Smit, (makaron) Thirteen, (ser) Karamazov Brother, (bułka) Gerisima, (brokuł) Volosina, (kapusta) Kaiskynet Studio, (gruszka) Kyselova Inna, (sałata) Peter Hermes Furian, (porzeczka) Nataliia Pyzhova, (jabłko) StudioPhotoDFlorez, (marchew, pomidor) Valentina Razumova, (truskawka) Pektoral, (cebula) Lubava, (cytryna) Valentyn Volkov, (płatki) Prostock-studio, (dietetyk) New Africa; s. 97 (butelka wody) dien, (emotikony) marysuperstudio, (dymki) TashaNatasha, (jabłko) Kyselova Inna, (sok marchewkowy) baibaz, (czosnek) Kazakov Maksim, (miód) Volosina, (ciastko) innakreativ, (zioła) Madlen, (warzywa na talerzu) Nitr, (chłopiec) Jeka; s. 98 (dziewczynka Sara) Serhiy Kobayakov, (owoc z plasteliny) Freedom Master, (sok marchwiowy) baibaz, (marchewka) Valentina Razumova; s. 99 (sowa) Rosa Jay, (pasek) ChasIKS, (las) Amanda Kopcic; s. 111 (kanapki) Marina Rich; s. 113 (jabłko) Roman Samokhin, (gruszka) bergamont; s. 114 (domek dla owadów) MarjanCermelj; s. 115 (bóbr) Annette Shaff; s. 116 (kaczki i kury) monte_a; s. 117 (sok marchwiowy) baibaz; s. 118 (zdrowe śniadanie) photolampocka, (arbuzowa pizza) JeniFoto, (herbata) Yermek

Reprodukcje: s. 51 (Vincent van Gogh „Słoneczniki”); s. 53 (znaki zakazu); s. 87 (znak drogowy); s. 88 (Paul Cezanne „Martwa natura”)

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Lektury proponowane do omówienia w klasie 1

październik: Jan Brzechwa „Jajko”

listopad: Hans Christian Andersen „Brzydkie kaczątko”, Jan Brzechwa „Siedmiomilowe buty”

grudzień: Danuta Wawiłow „Śnieżysko”

marzec: Jan Brzechwa „Ryby, żaby i raki”, „Wiosenne porządki”

kwiecień: Waldemar Cichoń „Cukierku, ty łobuzie!”

maj: Janina Porazińska „Pamiętnik Czarnego Noska”

Imię i nazwisko ucznia	Klasa	Rok szkolny

**WYDAWNICTWA
SZKOLNE
i PEDAGOGICZNE**

wsip.pl

sklep.wsip.pl

infolinia: 801 220 555

orke.pl